

ДЕРЖАВНА АРХІВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**ПРО РОБОТУ УКРДЕРЖАРХІВУ,
АРХІВНИХ УСТАНОВ
І СПЕЦІАЛЬНИХ УСТАНОВ СТРАХОВОГО
ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ У 2024 РОЦІ
ТА ПРІОРИТЕТИ УКРДЕРЖАРХІВУ
НА 2025 РІК**

Київ - 2025

ВСТУП

Діяльність Державної архівної служби України, установ, що належать до сфери її управління, у 2024 році спрямовувалась на реалізацією державної політики у сфері архівної справи, діловодства, створення і функціонування державної системи страхового фонду документації за основними пріоритетними напрямками:

- забезпечення збереженості та формування Національного архівного фонду як складової світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства в умовах триваючої широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України;

- відкритий та універсальний доступ до національної архівної спадщини, прозора й ефективна комунікація з партнерами та стейкхолдерами задля зміцнення соціальної згуртованості;

- забезпечення ефективного функціонування державної системи страхового фонду документації;

- цифровізація архівної галузі та державної системи страхового фонду документації.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Державною архівною службою України у 2024 році проведена робота з розробки, перегляду та вдосконалення чинних законодавчих актів, нормативно-правових актів з питань архівної справи, діловодства та страхового фонду документації.

У 2024 році Укрдержархівом розроблено 17 проєктів нормативно-правових актів: 1 законопроект, 2 проєкти постанов Кабінету Міністрів України, 14 проєктів наказів Міністерства юстиції України з питань архівної справи, діловодства, створення страхового фонду документації.

До Адміністрації Держспецзв'язку, як уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури під час дії воєнного стану, надано проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення страхового фонду документації об'єктів критичної інфраструктури».

До Міністерства юстиції України подано:

проєкти постанов Кабінету Міністрів України:

- «Про внесення змін до пункту 4 Положення про Державну архівну службу України»;

- «Про внесення змін у додаток 1 до Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій»;

проєкти наказів Міністерства юстиції України:

- «Про внесення змін до Порядку приймання-передавання електронних документів Національного архівного фонду на постійне зберігання»;

- «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України щодо удосконалення доступу та користування документами Національного архівного фонду»;

«Про внесення змін до Типового положення про комісію з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду»;

«Деякі питання надання платних послуг архівними установами»;

«Про внесення зміни до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях»;

«Про внесення змін до Положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду»;

«Про затвердження Змін до Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб із зазначенням строків зберігання документів»;

«Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України від 11 листопада 2014 року № 1886/5»;

«Про затвердження Положення про Центральну комісію Державної архівної служби України з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду»;

«Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України щодо приведення у відповідність із Законом України «Про застосування англійської мови в Україні»;

«Про внесення змін до Положення про організацію та порядок проведення заходів контролю за додержанням вимог законодавства у сфері формування та ведення страхового фонду документації України центральними та місцевими органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування»;

«Про затвердження Порядку реєстрової нумерації об'єктів Державного реєстру документів страхового фонду документації України та хеш-логування відповідних наборів даних»;

«Про затвердження Порядку видачі Акту закладення технічної та проектної робочої документації до страхового фонду документації»;

«Про затвердження Критеріїв, за якими здійснюється визначення установ, які мають важливе значення для галузі національної економіки у сфері архівної справи, створення і функціонування державної системи страхового фонду документації».

З підготовлених у 2024 році Укрдержархівом проєктів нормативно-правових актів прийнято:

постанову Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 р. № 304 «Про внесення змін до пункту 4 Положення про Державну архівну службу України»;

8 наказів Міністерства юстиції України:

«Про внесення змін до Положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду» (наказ Міністерства юстиції України від 16.09.2024 № 2692/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 16.09.2024 за № 1402/42747);

«Про внесення змін до Типового положення про комісію з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду», (наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2024 № 3010/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.10.2024 за № 1592/42937);

«Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України від 29 листопада 2013 року № 2541/5», (наказ Міністерства юстиції України від 29.10.2024 № 3099/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.10.2024 за № 1632/42977);

«Про внесення зміни до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях», (наказ Міністерства юстиції України від 30.10.2024 № 3117/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 31.10.2024 за № 1643/42988);

«Деякі питання надання платних послуг архівними установами», (наказ Міністерства юстиції України від 05.12.2024 № 3511/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.12.2024 за №№1858/43203, 1859/43204);

«Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України щодо приведення у відповідність із Законом України «Про застосування англійської мови в Україні», (наказ Міністерства юстиції України від 17.12.2024 № 3638/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18.12.2024 за № 1939/43284);

«Про затвердження Порядку реєстрової нумерації об'єктів Державного реєстру документів страхового фонду документації України та хеш-логування відповідних наборів даних» (наказ Міністерства юстиції України від 03.09.2024 № 2609/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 04.09.2024 за № 1351/42696);

«Про затвердження Порядку видачі Акту закладення технічної та проектної робочої документації до страхового фонду документації» (наказ Міністерства юстиції України від 09.01.2025 № 87/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 10.01.2025 за № 59/43465).

Крім того, в 2024 році прийнято 5 нормативно-правових актів, проекти яких були підготовлені в минулі роки, а саме:

Закон України від 10.10.2024 № 4017-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру». Частиною 57 зазначеного Закону України внесено зміни до Закону України «Про страховий фонд документації України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 631 «Про внесення змін до Порядку ведення Державного реєстру документів страхового фонду документації України»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.04.2024 № 285-рцт «Про внесення змін до Державної програми формування страхового фонду документації на продукцію оборонного і мобілізаційного призначення на 2005 – 2028 роки»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.12.2024 № 1349-р «Про схвалення Стратегії захисту документальної спадщини як запоруки збереження національної ідентичності та державності на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025 – 2027 роках»;

наказ Міністерства юстиції України від 04.01.2024 № 40/5 «Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України від 12 квітня 2012 року № 578/5», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05.01.2024 за № 35/41380.

Опрацьовано 36 проєктів нормативно-правових актів, що надійшли на погодження від міністерств та інших центральних органів виконавчої влади:

6 проєктів Законів України:

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України» та зміною адміністративно-територіального устрою України»;

«Про особливості припинення державних підприємств за рішенням Фонду державного майна України»;

«Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення функціонування системи обов'язкового примірника документів»;

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення вимог законодавства про обов'язковий примірник документів»;

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями»;

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки».

9 проєктів постанов Кабінету Міністрів України:

«Про затвердження Порядку визначення переліку населених пунктів, в яких традиційно проживають особи, які належать до національних меншин (спільнот) України, або в яких такі особи складають значну частину населення»;

«Про внесення зміни до пункту 46 Типової інструкції з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади»;

«Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня»;

«Деякі питання зберігання документованої інформації та її передавання до центрального засвідчувального органу в разі припинення діяльності кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг»;

«Про внесення змін до переліку важливих державних об'єктів, що підлягають охороні та обороні Національною гвардією в особливий період»;

«Про затвердження Положення про технічне прикриття та відбудову найважливіших об'єктів і споруд оборонного значення у сферах централізованого водопостачання та водовідведення, централізованого тепlopостачання в особливий період»;

«Про внесення змін до переліку центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, відповідальних за виконання зобов'язань, що впливають із членства України в міжнародних організаціях»;

«Про утворення Міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу та адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу»;

«Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня».

10 проєктів розпоряджень Кабінету Міністрів України:

«Про затвердження плану заходів з організації підготовки проєктів актів і виконання інших завдань, необхідних для забезпечення передачі окремих функцій у державі, у зв'язку зі скасуванням Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України»;

«Про заходи з відзначення у 2024 році Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України»;

«Щодо відзначення Дня пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу»;

«Про затвердження Плану підготовчих заходів життєзабезпечення для окремих територій, на яких ведуться бойові дії»;

«Про підключення публічних електронних реєстрів до системи електронної взаємодії електронних ресурсів та внесення публічних електронних реєстрів до Реєстру публічних електронних реєстрів»;

«Про схвалення Стратегії відновлення державної влади та реінтеграції населення деокупованих територій України на період до 2026 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024 – 2026 роках»;

«Про затвердження плану заходів з організації підготовки проєктів актів і виконання інших завдань, необхідних для забезпечення передачі окремих функцій у державі, у зв'язку зі скасуванням Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ)»;

«Про затвердження Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України у рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року»;

«Про затвердження плану дій з реалізації Стратегії зовнішньополітичної діяльності України на 2025 – 2027 роки»;

«Про підписання Програми співробітництва в галузі освіти, науки та культури між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Австрія на 2025 – 2030 роки»;

5 проєктів наказів Міністерства юстиції України:

«Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України»;

«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України»;

«Про затвердження Порядку переміщення документів нотаріального діловодства та архіву державної нотаріальної контори в умовах воєнного стану»;

«Про внесення змін до Переліку видів документів, що створюються під час діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України, із зазначенням строків їх зберігання»;

«Про затвердження Змін до Правил ведення нотаріального діловодства»;

також:

проєкт постанови Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Галузевий державний архів Національного банку України»;

проєкт спільного наказу Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок витребування документів соціально-правового характеру для громадян України, іноземців та осіб без громадянства»;

проєкт наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Змін до Порядку формування єдиної справи розпорядчих документів, що приймаються органом державного нагляду (контролю) під час здійснення заходу державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

проєкт спільного наказу Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення про Галузевий державний архів Державної прикордонної служби України»;

проєкт наказу Міністерства освіти і науки України «Про державну атестацію наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності».

2. ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВНОГО ФОНДУ, ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА СТАНОМ ДІЛОВОДСТВА, ЕКСПЕРТИЗОЮ ЦІННОСТІ ТА ЗБЕРЕЖЕНІСТЮ ДОКУМЕНТІВ В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ, НА ПІДПРИЄМСТВАХ

24 грудня, у день ухвалення Верховною Радою України у 1993 році Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи», що уперше на законодавчому рівні визначив правові засади функціонування системи архівних установ та запровадив нову цілісну категорію культури і права – Національний архівний фонд, Урядом у 2024 році схвалено програмний документ – Стратегію захисту документальної спадщини як запоруки збереження національної ідентичності та державності на період до

2027 року, що визначає стратегічні цілі, якими керуватиметься архівна сфера наступні три роки.

Про схвалення Стратегії повідомлено Віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – Міністром юстиції України Ольгою Стефанішиною у межах урочистостей з нагоди професійного свята – Дня працівників архівних установ, що свідчить про пріоритетність розвитку архівної справи для України.

Розроблення Стратегії зумовлено необхідністю подолання залишків пострадянської моделі управління архівною справою, запитом українського суспільства щодо утвердження його національної ідентичності, історичної пам'яті та інвестування у майбутнє, активним розвитком технологій нового покоління, прискорення інтеграції України в міжнародний культурний простір, а також подоланням викликів, що виникли внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Метою Стратегії є визначення цілісної системи сучасної архівної справи, що відповідає існуючим потребам та завданням, а також спроможна реагувати на наявні виклики.

До розроблення Стратегії було долучено широке коло фахівців – працівників архівних та наукових установ, закладів вищої освіти, представників громадськості, зокрема експерти проекту «Супровід урядових

реформ в Україні» (SURGe) надали інформаційну підтримку щодо врахування у документі принципів управління, орієнтованого на результат, що дозволило підготувати важливий документ програмного характеру, спрямований на розвиток архівної справи, захист документальної спадщини як запоруки збереження національної ідентичності та державності.

Реалізація Стратегії здійснюватиметься протягом 2025 – 2027 років шляхом виконання операційного плану заходів. Державна архівна служба України проводитиме моніторинг та оцінку результатів її реалізації, готуватиме пропозиції щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення її ефективного виконання та до 1 квітня надаватиме Кабінетові Міністрів України звіт про хід її реалізації.

Події сьогодення під час військової агресії російської федерації проти України, потребують від архівів забезпечити максимальну повноту комплектування архівних фондів для ефективного формування Національного архівного фонду як складової світової культурної спадщини.

Для забезпечення формування Національного архівного фонду документами, що створюють сучасну історію України, на постійне зберігання прийнято 291 706 од. зб., з них 260 190 од. зб. управлінської документації, 12 763 од. зб. особового походження, 16 453 од. зб. науково-технічної документації, 2 300 од. зб. електронних інформаційних ресурсів. Також прийнято 18 338 од. обл. кіно-, фото-, фоно-, відеодокументів. ЦДАМЛМ України прийнято 14 272 документа особового походження.

До Національного архівного фонду за результатами експертизи цінності документів унесено:

- 585 826 од. зб. управлінської документації;
- 14 615 од. зб. документів особового походження;
- 16 596 од. зб. науково-технічної документації;
- 2 228 од. зб. електронних інформаційних ресурсів;
- 19 215 од. обл. аудіовізуальних документів.

В умовах триваючої широкомасштабної агресії російської федерації проти України державними архівними установами, архівними відділами міських рад здійснюється поповнення архівних фондів електронними інформаційними ресурсами, а також документами, створеними шляхом ініціативного документування подій воєнного часу:

- електронні інформаційні ресурси – 8 476 од. зб.;
- управлінські документи – 943 од. зб.;
- документи особового походження – 807 од. зб.;
- електронні документи особового походження 1 810 од. зб.;
- цифрові фото-, фоно-, відеодокументи – 15 488 од. обл.

Від ліквідованих підприємств, установ і організацій державними архівними установами, архівними відділами міських рад прийнято на зберігання 56 132 од. зб. документів з кадрових питань (особового складу).

Найбільше прийнято документів Національного архівного фонду: управлінських документів – державними архівами Івано-Франківської, Запорізької областей, архівними відділами райдержадміністрації Вінницької, Харківської, Хмельницької областей;

особового походження – ЦДАМЛМ України, ЦДНТА України, Державним архівом Кіровоградської області;

науково-технічної документації – ЦДНТА України;

аудіовізуальних документів – ЦДАЕА, державними архівами Кіровоградської, Хмельницької областей;

електронних інформаційних ресурсів – Державним архівом Тернопільської області, Галузевим державним архівом матеріалів гідрометеорологічних спостережень Державної служби України з надзвичайних ситуацій України.

Також здійснювалося приймання на постійне зберігання державними архівами областей від архівних відділів районних державних адміністрацій, міських рад 48 761 од. зб.

Експертно-перевірними комісіями державних архівів (експертними комісіями архівних відділів райдержадміністрацій і міських рад) погоджено документи джерел формування Національного архівного фонду та установ, у діяльності яких не утворюються документи Національного архівного фонду:

описи з кадрових питань (особового складу) – на 448 660 од. зб.;

номенклатури справ 5 841 установ;

964 інструкцій з діловодства;

119 положень про служби діловодства;

1 737 положень про експертні комісії;

727 положень про архівні підрозділи.

Упродовж 2024 року здійснено науково-технічне опрацювання 3 589 531 од. зб.:

трудовими архівами 60 979 од. зб. (2%);

власними силами підприємств, установ і організацій 2 699 883 од. зб. (75%);

приватними підприємствами (підприємцями) 828 669 од. зб. (23%).

На договірних засадах державними архівами, архівними відділами райдержадміністрацій та міських рад проведено науково-технічне опрацювання 122 612 од. зб. (3% від загальної кількості опрацьованих документів), зокрема:

45 437 од. зб. управлінських документів постійного зберігання підприємств, установ, організацій;

5 781 од. зб. управлінської документації тривалого зберігання (понад 10 років) зберігання;

14 301 од. зб. управлінських документів тимчасового зберігання;

48 960 од. зб. з кадрових питань (особового складу);

8 133 од. зб. науково-технічної документації.

З метою удосконалення роботи з документами в установах, організаціях, на підприємствах, що перебувають у зоні комплектування відповідної архівної установи, державними архівами, архівними відділами райдержадміністрацій та міських рад проведено 1 595 перевірок роботи служб діловодства, експертних комісій та архівних підрозділів, з них комплексних – 564, тематичних – 729, контрольних – 302, 29 оглядів роботи архівних підрозділів і служб діловодства юридичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду.

Державними архівними установами, архівними відділами міських рад організовано 745 заходів з підвищення кваліфікації, що організовані або до яких залучалися працівники архівних установ.

У зв'язку з реалізацією постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» державними архівними установами, архівними відділами міських рад не здійснювалися перевірки суб'єктів господарювання.

Державними архівами проведено грошову оцінку 113 документів, у т.ч. 42 унікальних документів Національного архівного фонду: ЦДАВО України (33 документів, у тому числі 14 унікальних), ЦДАГОУ України (16 документів, у тому числі 16 унікальних), ЦДІАЛ України (1 документа, у тому числі 1 унікального), ЦДІАК України (48 документів), Державний архів Дніпропетровської області (3 документів, у тому числі 3 унікальних), Державний архів Київської області (3 документів, у тому числі 3 унікальних), Державний архів Харківської області (1 документа, у тому числі 1 унікального), Державний архів Хмельницької області (7 документів, у тому числі 3 унікальних), Державний архів Чернівецької області (1 документа, у тому числі 1 унікального).

В Україні зареєстровано 14 приватних архівів, заснованих фізичними особами та юридичними особами приватного права, в яких зберігається 5 071 фондів.

Приватні архіви зберігають: 5876 од. зб. Національного архівного фонду; 176 281 од. зб. з кадрових питань (особового складу) та 5 001 706 од. зб. тимчасового строку зберігання.

Площа архівосховищ приватних архівів складає 16 228,6 кв. м. У них працює 90 працівників.

Документи постійного зберігання, що зберігаються в приватних архівах, включено до описів справ, схвалених експертно-перевірними комісіями державних архівів на 34%, з кадрових питань (особового складу), погоджених експертно-перевірними комісіями (експертними комісіями) архівних установ на 83%.

Проведення паспортизації архівних підрозділів державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, що є джерелами формування НАФ (звіт про стан і обсяг Національного архівного фонду, що зберігаються в архівних

підрозділах джерел формування Національного архівного фонду, архівних установах, заснованих фізичними особами та/або юридичними особами приватного права, приватних архівних зібраннях), за 2024 рік здійснювалося на підставі отриманих від установ, підприємств та організацій відомостей, що подали звіт у паперовій або електронних формах.

У разі знаходження організації на окупованій, деокупованій території, відомості щодо наявних на зберіганні документів Національного архівного фонду та тривалого зберігання не заповнювалися. Також не подані паспорти архівними підрозділами джерел формування Національного архівного фонду, що знаходяться в зоні активних бойових дій, з причин розмінування, часткових пошкоджень будівель, обмеженого кадрового ресурсу тощо.

Кількість справ документів Національного архівного фонду, що зберігаються в архівних підрозділах джерел комплектування, зменшилася на 33% і складає 8 458 174 од. зб.

Через збройну агресію російської федерації, відсутність вільних площ не комплектувалися управлінською документацією державні архіви Донецької і Луганської областей.

Укрдержархівом запроваджені регулярні консультації із заінтересованими сторонами з метою перегляду інформації щодо їх потреб, очікувань та рівня задоволеності нормативно-правових актів з питань архівної справи та діловодства.

Укрдержархівом проведено онлайн-семінар для працівників державних архівних установ «Про впровадження змін до Переліку типових документів» 27.03.2024, у якому брали участь фахівці Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України, Державної аудиторської служби України, дотичні до внесення змін до Переліку типових документів, слухачі – 275 представників державних архівних установ.

На виконання доручення Міністра юстиції України від 08.05.2023 № 194/1/48-23 Укрдержархів здійснює щоквартальний моніторинг щодо виконання заходів, визначених Планом дій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час збройної агресії російської федерації проти України, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2022 року № 265-р.

На виконання пункту 9 плану дій органів виконавчої влади з відновлення деокупованих територій територіальних громад, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1219-р, Укрдержархів щоквартально здійснював моніторинг щодо проведення суцільного перевіряння наявності документів в державних архівних установах, архівних відділах міських рад, трудових архівах, місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності, що знаходяться на деокупованих територіях та інформував Міністерство національної єдності України та Міністерство юстиції України.

Результати проведення суцільного перевіряння наявності документів за 2024 рік:

Відомості по державним архівним установам, архівним відділам міських рад Київської, Миколаївської, Харківської, Херсонської областей:

перевірено 1 152 фондів, 218 974 од. зб. постійного зберігання, з яких 68 533 од. зб. викрадено;

1 924 од. зб. з кадрових питань (особового складу).

Відомості по трудовим архівам Харківської і Херсонської областей:

перевірено 627 фондів, 77 од. зб. тривалого зберігання;

45 649 од. зб. з кадрових питань (особового складу), з яких 1 047 од. зб. знищено, 6 од. зб. викрадено;

Відомості по перевірянню наявності у місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності на деокупованих територіях у зоні комплектування державних архівних установ, архівних відділів міських рад Київської, Миколаївської, Харківської, Херсонської областей:

перевірено 52 організації, 11 133 од. зб. постійного зберігання, з яких викрадено 2 848 од. зб.;

495 од. зб. документів тривалого зберігання, з яких викрадено 37 од. зб.;

з кадрових питань (особового складу) 15 125 од. зб., з яких викрадено 1 253 од. зб.

Державними архівами Донецької, Запорізької, Луганської, Сумської областей поінформовано, що суцільне перевіряння наявності документів не уявляється можливим у зв'язку зі стабілізаційними та безпековими заходами.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВНОГО ФОНДУ

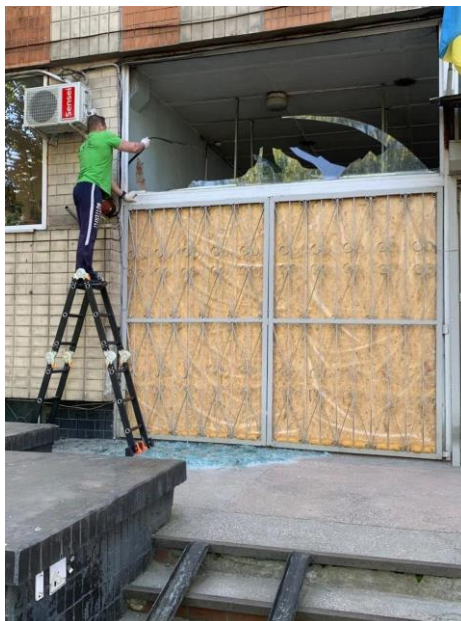
У 2024 році Державна архівна служба України продовжила щомісячний моніторинг збереженості культурних цінностей – документів Національного архівного фонду та об'єктів нерухомості, які було знищено, викрадено, або пошкоджено внаслідок військової агресії російської федерації проти України.

Станом на 01.01.2025 усі центральні державні архіви та більшість державних архівів областей не зазнали пошкодження, знищення, викрадення документів НАФ.

Водночас втрат і пошкоджень культурних цінностей у 2024 році зазнали окремі державні архіви.

Впродовж 2024 року внаслідок ворожих обстрілів країни-агресора постраждали будівлі державних архівних установ Донецької, Кіровоградської, Миколаївської, Харківської та Черкаської областей. Також зазнали пошкоджень будівлі державних архівів Київської, Одеської, Херсонської областей, м. Києва.

Через чергову ракетну атаку ворога по м. Одеса 30 квітня 2024 року було пошкоджено одну із будівель Державного архіву Одеської області.

Під час ракетного обстрілу 08 травня 2024 року отримало пошкодження приміщення для зберігання документів з кадрових питань (особового складу) архівного відділу Світловодської міської ради Олександрійського району Кіровоградської області.

Внаслідок падіння уламків БПЛА країни агресора 03 листопада 2024 року постраждав корпус №1 Державного архіву Київської області. Вибуховою хвилею пошкоджені входні двері будівлі, скляні вікна, деформовані віконні рами з першого по дев'ятий поверхи.

Унаслідок ракетної атаки 08 липня 2024 року в споруді Державного архіву м. Києва вибуховою хвилею вибито 14 вікон.

У квітні 2024 року ворог атакував Черкаську область. Унаслідок падіння уламків ракети на території Черкаського району ударною хвилею пошкоджено приміщення Архівного відділу Смілянської міської ради.

Внаслідок ворожих обстрілів країни-агресора потерпають державні архіви, що розташовані у фронтовій зоні.

У червні 2024 року пошкоджень зазнала адміністративна будівля в м. Костянтинівка, де Державний архів Донецької області орендував приміщення.

На початку 2024 року внаслідок падіння уламків збитих БПЛА, пошкоджено адміністративну будівлю, на першому поверсі якої розміщено архівний відділ Первомайської райдержадміністрації Миколаївської області. Пошкоджено вікна в архівосховищі та в робочій кімнаті.

У лютому 2024 року відбувся обстріл селища Великий Бурлук Куп'янського району Харківської області, унаслідок чого значні ушкодження отримали будівлі місцевих архівних установ.

Постраждала від вибуху будівля Архівного відділу Чугуївської районної військової адміністрації Харківської області: пошкоджено дах, вибито всі вікна, міжкімнатні та зовнішні двері. У приміщенні архівного відділу, архівосховищах, читальній залі, пошкоджена система опалення, стелажі, архівні коробки. Унаслідок вибуху виникла локальна пожежа в одному із архівосховищ, було частково пошкоджено вогнем документи. Державним архівом Харківської області проведено реставраційно-профілактичне оброблення (дезінфекцію) та реставрацію документів, що постраждали.

У червні 2024 року в зв'язку з постійними обстрілами з боку російської федерації була проведена повна евакуація документів Архівного відділу виконавчого комітету Ізюмської районної державної (військової) адміністрації, що зберігалися в селищі Борова Ізюмського району Харківської області.

Внаслідок збройної агресії російської федерації в одній із будівель Державного архіву Херсонської області 22 лютого 2024 року пошкоджено

дах, частково пошкоджено зовнішню несучу стіну, внутрішнє опорядження стель та стін будівлі.

Забезпечення збереженості архівного фонду в умовах триваючої широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України є одним із пріоритетних напрямків роботи Державної архівної служби України. З цією метою надана методична допомога щодо підготовки та проведення евакуації з районів можливих бойових дій та небезпечних територій державним архівам Сумської, Рівненської, Херсонської областей, оновлена інформація щодо обсягів та шляхів проведення евакуації під час загрози вторгнення.

Відповідно до листа Укрдержархіву від 01.08.2024 № 3931/2.02-21/0 оновлені розрахунки щодо евакуації культурних і матеріальних цінностей центральних державних архівних установ.

09 жовтня 2024 року очільник Укрдержархіву Анатолій Хромов та Голова Громадської організації «Фонд підтримки фундаментальних досліджень» Тимур Короткий підписали Меморандум про співробітництво, метою якого стало об'єднання зусиль обох Сторін для збереження пам'яті про події війни, забезпечення документування та кваліфікації порушень міжнародного гуманітарного права та воєнних злочинів щодо державних архівних установ України, розробка рекомендацій щодо повернення/реституції документів НАФ України, створення умов для відновлення діяльності архівних установ на деокупованих територіях.

Однією з форм співпраці визначено поширення знань з міжнародного гуманітарного права щодо державних архівних установ та НАФ України.

Протягом 2024 року відбулися 3 тренінги, організовані Державною архівною службою України спільно з Громадською організацією «Фонд

підтримки фундаментальних досліджень» та Товариством Червоного Хреста України:

09.10.2024 – «Захист архівів у Міжнародному гуманітарному праві», проведений у межах проєкту «Минуле заради майбутнього: відповідальність за воєнні злочини проти архівів» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», на базі Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ;

Тренінг було проведено головою ГО «Фонд підтримки фундаментальних досліджень» Тимуром Коротким та експерткою з міжнародного гуманітарного права Наталією Хендель. Навчання відбувалося за такими тематичними блоками: основні положення міжнародного гуманітарного права; захист архівів у міжнародному гуманітарному праві; відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.

Учасники заходу – працівники архівних установ, Укрдержархіву та Міністерства юстиції України взяли активну участь у обговореннях та дискусіях, працювали у групах та за результатами навчання отримали відповідні сертифікати. Більшістю учасників оцінено ефективність заходу.

02.12.2024 – онлайн захід «Документування воєнних злочинів в діяльності архівних установ» для керівників та працівників державних архівів, архівних відділів райдержадміністрацій та міських рад Запорізької, Харківської та Сумської областей;

16 – 17.12.2024 – дводенний тренінг «Захист архівів в міжнародному гуманітарному праві» та «Документування воєнних злочинів у діяльності архівних установ» на базі музею Геноциду «Територія пам'яті», м. Одеса для архівістів Миколаївської, Одеської та Херсонської областей.

Незважаючи на роботу в умовах воєнного стану, у 2024 році державними архівами поліпшено умови зберігання документів НАФ шляхом заміни приміщень архівів та надання їм додаткових приміщень.

Протягом 2024 року в державних архівах відбулася заміна 10 приміщень, загальною площею 1124,6 кв. м, та отримано 17 додаткових приміщень, загальною площею 2 661 кв. м.

Заміна архівних приміщень відбулася у 6 архівних відділах районних державних адміністрацій Волинської (1 будівля/93 кв. м), Київської (1 будівля/64,5 кв. м), Миколаївської (1 будівля/67,2 кв. м), Харківської (1 будівля/73 кв. м), Хмельницької (1 будівля/45 кв. м), Чернігівської (1 будівля/97,2 кв. м) областей, 3 архівних відділах міських рад Дніпропетровської (1 будівля/143,1 кв. м), Івано-Франківської (1 будівля/45 кв. м), Рівненської (1 будівля/333 кв. м) областей та Галузевому державному архіві Міністерства оборони України – 63,6 кв. м.

Додаткові приміщення загальною площею 2 661 кв. м отримали:

державні архіви Луганської (17,1 кв. м) і Херсонської (1/1022,7 кв. м) областей, архівні відділи районних державних адміністрацій Дніпропетровської (1/ 55 кв. м), Донецької (1/ 66,5 кв. м), Івано-Франківської (1/ 95 кв. м), Луганської (1/ 5,2 кв. м), Львівської (1/ 15 кв. м), Сумської (2/ 47,29 кв. м), Харківської (2/ 117,8 кв. м) областей, архівні відділи міських рад Дніпропетровської (1/826 кв. м), Івано-Франківської (1/ 48 кв. м), Полтавської (1/106,1 кв. м), Сумської (1/ 17,5 кв. м), Харківської (29,64 кв. м), Хмельницької (1/30 кв. м) областей.

Також додаткове приміщення площею 162,2 кв. м у 2024 році отримав Галузевий державний архів Українського інституту національної пам'яті.

У 2024 році Державна архівна служба України сприяла вирішенню питання щодо реставрації будівлі Центрального державного історичного архіву України, м. Львів. У зв'язку з аварійною ситуацією, що склалася 09 липня 2024 року в архівосховищі № 1 ЦДІАЛ України за адресою: м. Львів, Соборна площа, 3а, внаслідок обвалу фрагменту стіни та розриву цегляної кладки у сховищі давніх актів на першому поверсі, підготовлені та надіслані листи до Львівського міського голови та виконавчого комітету Львівської міської ради про передачу ЦДІАЛ України частини приміщення 160 кв. м за адресою: м. Львів, Соборна площа, 3а та виділення коштів для проведення реставраційних робіт з державного бюджету.

Протягом 2024 року матеріально-технічна база державних архівів зміцнювалася також завдяки благодійній допомозі іноземних, вітчизняних партнерів та окремих меценатів.

За результатами моніторингу, проведеного Укрдержархівом, у 2024 році благодійна допомога була отримана усіма центральними державними архівами та державними архівами Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей, м. Києва, галузевими державними архівами Міністерства оборони України та Служби безпеки України.

Благодійну допомогу від Німецько-українського товариства економіки та науки через Приватне підприємство «Архівні інформаційні системи» отримали ЦДНТА України, державні архіви Дніпропетровської, Чернігівської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Харківської, Херсонської, Черкаської областей; від ГО «Центр допомоги

мистецтву України» (фінансується урядом Німеччини) через громадську організацію «Центр допомоги мистецтву України – Київ» – ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДАМЛМ України, ЦДАЕА, ЦДІАК України, ЦДНТА України, державні архіви Сумської, Херсонської областей, м. Києва; від громадської організації «Центр дослідження та збереження культурної спадщини» (Україна, м. Львів) – ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, Державний архів Львівської області; від Міжнародної ради архівів (штаб-квартира розташована в Парижі, Франція) – ЦДАЕА, державні архіви Миколаївської, Херсонської, Чернігівської областей; від Міжнародного фонду порятунку культурної спадщини в зонах збройних конфліктів ALIPH Foundation (базується в Швейцарії) – державні архіви Львівської та Хмельницької областей; від громадської організації «Андріївсько – Пейзажна Ініціатива» (Україна) – ЦДАМЛМ України, ЦДНТА України.

Значний внесок у покращення матеріально-технічної бази українських архівів під час агресивної війни внесли й інші міжнародні та вітчизняні партнери, зокрема Національний інститут польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка», ТОВ «Інтеркерама», Німецька урядова організація Deutsch-Ukrainische Gesellschaft für Wirtschaft und Wissenschaft e.V. (через посередництво Федерального архіву Федеративної Республіки Німеччина), ТОВ «Айті-Солюшнс», Бюро охорони культурної спадщини Муніципалітет Варшави та Фундації BRDA, Хмельницька обласна організація Товариства Червоного Хреста України, Фонд Костюшка (представництво в Польщі), ТОВ «АРТГРАНД».

Різномічна допомога надходила від міжнародних та вітчизняних благодійних організацій, зокрема від Global Empowerment Mission Ukraine (GEM) у партнерстві з Howard G. Buffett Foundation (HGBF), від благодійного фонду родини Богдана Гаврилишина, благодійного фонду МХП-Громаді, благодійної організації «Фонд пам'яті «Бабин яр», БФ «Польща допомагає Україні», Фонду Святого Володимира.

Долучилися до підтримки українських архівів громадські організації, такі як «Центр сприяння міжнародному співробітництву», «Музей відкрито на ремонт», «Всеукраїнське об'єднання «Коло. Медіа», «Мюзеем фор чендж», «Ініціатива Е+» тощо.

Благодійну допомогу в 2024 році архіви отримували також від приватних меценатів.

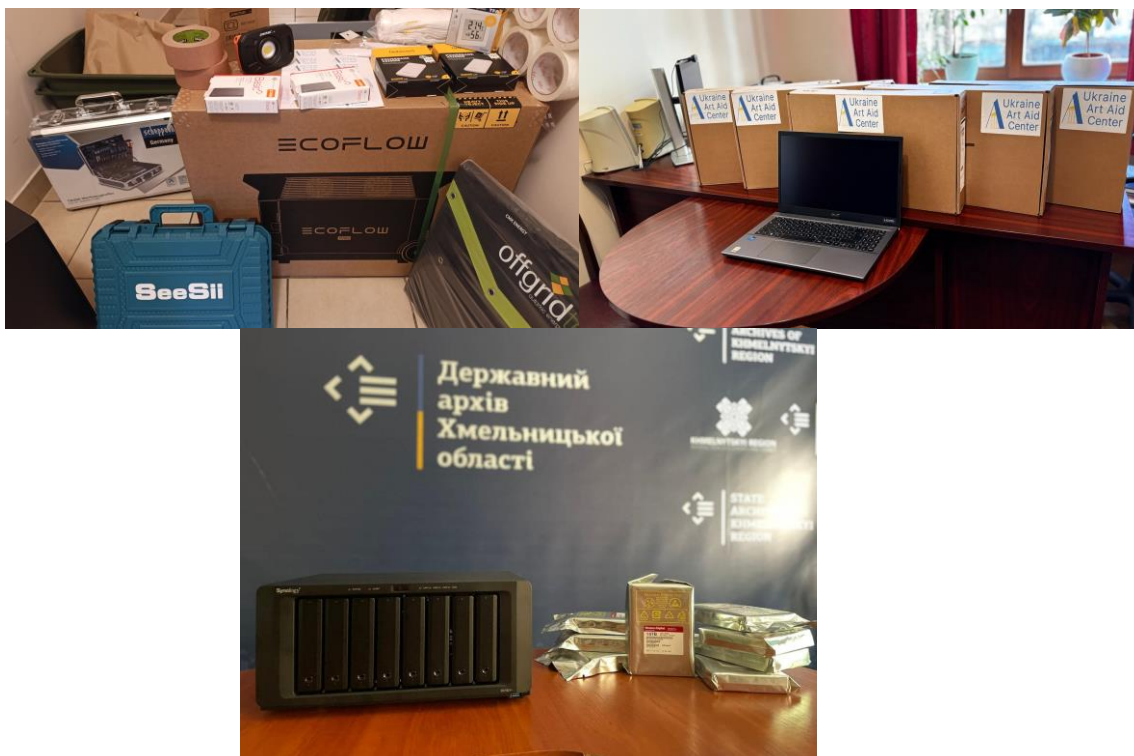
Слід відзначити, що в умовах часткового пошкодження української енергетичної системи, багатогодинних відключень електропостачання по всій країні, партнери підтримали енергонезалежність українських архівів та надали чималу кількість зарядних станцій EcoFlow, сонячні панелі та сонячні батареї, різноманітні накопичувачі, пристрої безперебійного живлення, енергозберігаючі лампи, акумуляторні ліхтарі.

Державними архівами отримано ноутбуки, сканери, принтери, персональні комп'ютери та комплектуючі до них, програмне забезпечення. Окрім того одержано техніку для підтримки необхідного температурно-вологісного режиму в сховищах архівів – електрообігрівачі та осушувачі

повітря, матеріали для архівування та реставрації (папір, в тому числі цигарковий, скотч, клей, архівні картонні коробки тощо).

Для ЦДАЛ України партнери профінансували проведення робіт із влаштування тимчасової конструкції для закріплення стіни будівлі, для Державного архіву Київської області – встановлення віконних металопластикових конструкцій, що були пошкоджені під час чергової атаки російської федерації внаслідок падіння уламків ворожого БЛПА.

Всього протягом 2024 року державні архіви отримали благодійної допомоги на суму понад 15,5 млн грн.

Посилення матеріально-технічної бази в 2024 році відбулося також у комплексі споруд центральних державних архівних установ України за адресою: м. Київ, вул. Солом'янська, 24.

Завдяки допомозі донорів, за сприяння Міністерства енергетики України, Державна архівна служба України отримала 2 генератори електроенергії, що допоможе підвищити енергонезалежність.

Міжнародний фонд порятунку культурної спадщини в зонах збройних конфліктів ALIPH Foundation профінансував встановлення сонячних панелей та акумуляторів, що сприятиме безперебійному живленню серверного устаткування та використанню згенерованої електроенергії для забезпечення інших потреб.

У жовтні-листопаді 2024 року ДЕКС ЦДАУ проведені ремонтні роботи щодо заміни старого шиферного покриття даху ЦДАЕА (440 кв. м), покриття машинного залу № 4 будівлі ЦДАЕА (517,5 кв. м). В Головному корпусі комплексу споруд центральних державних установ України виконані роботи по відновленню покрівлі ліфтових шахт (135 кв. м).

Протягом року державні архіви збільшили протяжність стелажного обладнання у 45 будівлях на 8 387,6 пог. м, що в 2,5 рази більше ніж у 2023 році.

Галузеві державні архіви Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України, Українського інституту національної пам'яті збільшили протяжність стелажного обладнання у 6 будівлях на 1 124,14 пог. м.

Державні архіви Львівської (1/120 пог. м), Тернопільської (1/496,18 пог. м), Харківської (1/1120 пог. м), Херсонської (1/70 пог. м), Чернівецької (1/47,68 пог. м) областей збільшили протяжність стелажного обладнання у 5 будівлях на 1 853,86 пог. м.

Архівні відділи районних державних адміністрацій Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Сумської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Чернігівської областей збільшили у 2024 році протяжність стелажного обладнання у 19 будівлях на 2977,5 пог. м, архівні відділи міських рад Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Харківської, Херсонської, Хмельницької областей – у 15 будівлях на 2432,1 пог. м.

Центральні державні архіви протягом 2024 року не збільшували протяжність стелажного обладнання.

Лідерами серед державних архівів областей є Державний архів Харківської області (1 120 пог. м) і Державний архів Тернопільської області (496,18 пог. м).

Найкращі показники серед архівних відділів державних районних адміністрацій у Київській області (1 708 пог. м).

Найкращі показники серед архівних відділів міських рад – у Дніпропетровської (811,8 пог. м) і Полтавської (465,2 пог. м) областей.

Протягом 2024 року архівними установами вжито заходи щодо посилення охоронного та протипожежного режимів.

Пожежні сигналізації встановлені у 10 будівлях архівних установ, відремонтовані у 8.

Охоронні сигналізації встановлені у 9, відремонтовані у 13 будівлях архівних установ.

Встановлено 6 систем кондиціонування та вентиляції повітря, відремонтовано – 1.

Пожежні сигналізації встановлені в державних архівах Київської і Харківської областей, галузевих державних архівах Міністерства оборони України (1), Українського інституту національної пам'яті (2), у архівних відділах районних державних адміністрацій Київської і Харківської областей, архівних відділах міських рад Закарпатської, Львівської, Рівненської областей.

Упродовж року проводився ремонт пожежних сигналізацій.

Оновлено роботу пожежних сигналізацій у 8 будівлях архівних установ: Державного архіву Одеської області, архівних відділів державних районних адміністрацій Київської, Кіровоградської, Полтавської, Чернівецької областей архівних відділів міських рад Київської, Львівської, Хмельницької областей.

Протягом 2024 року встановлено охоронні сигналізації у будівлях галузевих державних архівів Міністерства оборони України (1), Українського інституту національної пам'яті (2), архівного відділу районної державної адміністрацій Київської області, архівних відділах міських рад Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Хмельницької областей.

Ремонт охоронних сигналізацій проведено в 13 будівлях державних архівів Івано-Франківської, Одеської, Харківської, Чернігівської (2) областей, 4 архівних відділах районних державних адміністрацій Київської, Кіровоградської, Полтавської, Чернігівської областей, 4 архівних відділах міських рад Івано-Франківської, Київської, Львівської, Хмельницької областей.

З метою забезпечення температурно-вологісного режиму в архівосховищах державних архівів встановлено 6 та відремонтовано 1 систему кондиціонування та вентиляції повітря. У Галузевому державному архіві Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України встановлено 3 системи кондиціонування та вентиляції повітря, по 1 – в державних архівах Київської та Львівської областей, архівному відділі міської ради Закарпатської області.

Відремонтовано систему кондиціонування та вентиляції повітря архівним відділом міської ради Київської області.

У 2024 році державні архівні установи приділяли особливу увагу поліпшенню фізичного стану документів НАФ.

Протягом 2024 року Укрдержархівом організовано та проведено на базі ДЦЗД НАФ 7 стажувань з питань реставрації та опрацювання документів НАФ.

У стажуванні взяли участь 62 працівники: 5 центральних архівів (ЦДАГОУ, ЦДАМЛМ України, ЦДАЕА, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України), державних архівів Вінницької, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької, Чернігівської областей, галузевих державних архівів Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Українського інституту національної пам'яті, Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського, архівних відділів міських рад і районних державних адміністрацій Київської області та працівники архівного підрозділу Національного музею історії України.

У 2024 році державними архівами відреставровано 456 867 арк. документів НАФ з паперовим носієм при плані 317 338 арк. Планові показники реставраційних робіт документів перевиконані на 44 %. У порівнянні із 2023 роком показник реставрації документів НАФ державними архівами також збільшився на 7 %.

Лідерами з реставрації документів НАФ з паперовим носієм у 2024 році стали галузеві державні архіви. Протягом звітнього періоду галузеві державні архіви відреставрували 304 859 арк. (план – 190 469 арк.) або 66,7 % від загального обсягу відреставрованих державними архівами документів у 2024 році. Найкращі показники – у галузевих державних архівів Міністерства оборони України (284 983 арк.), Служби безпеки України (14 193 арк.), Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» (5 483 арк.).

Державні архіви областей, м. Києва виконали план 2024 року на 120,3 %, відреставрувавши 103 383 арк. (план – 85 919 арк.). Також у порівнянні з 2023 роком показник збільшився на 3,5 % (99 880 арк.).

Найкращими з них стали державні архіви Дніпропетровської (18 214 арк.), Київської (10 982 арк.), Одеської (10 846 арк.), Хмельницької (9 150 арк.) областей.

Центральними державними архівами відреставровано 47 913 арк. при плані 39 812 арк. (120,3 % виконання), що на 6,3 % більше ніж у 2023 році (45 069 арк.).

Найкращий показник з реставрації серед центральних державних архівів у ЦДІАЛ України 26 995 арк. (план – 20 000 арк.) і ЦДІАК України 15 894 арк. (план – 15 000 арк.).

Плановий показник реставрації великоформатних документів виконано на 147,3 % – 707 арк. при плані 480 арк.

Також виконаний плановий показник реставрації графічних документів (карт, креслеників тощо) – при плані 178,8 кв. м державними архівами проведена реставрація 232,85 кв. м графічних документів.

Серед державних архівів областей реставрацію графічних документів НАФ у 2024 році проводили державні архіви Житомирської (16,35 кв. м), Закарпатської (8 кв. м), Львівської (72 кв. м), Харківської (10 кв. м), Чернівецької (34,8 кв. м) областей.

У 2024 році державними архівами відремонтовано 1 225 115 арк. документів НАФ з паперовою основою при плані 1 127 063 арк., планові показники виконані на 109 %.

Ремонтні роботи документів НАФ з паперовим носієм проводили: центральні державні архіви – 278 125 арк., державні архіви областей, м. Києва – 573 686 арк., архівні відділи райдержадміністрацій – 26 013 арк., архівні відділи міських рад – 4 960 арк., галузеві державні архіви – 342 331 арк.

Найкращі показники серед центральних державних архівів у ЦДАВО України (90 356 арк.), ЦДІАК України (70 501 арк.), ЦДІАЛ України (41 718 арк.); серед державних архівів областей, м. Києва – у державних

архівів Миколаївської (83 702 арк.), Волинської (82 457 арк.), Сумської (72 078 арк.) Чернівецької (51 664 арк.) областей, м. Києва (49 517 арк.); серед галузевих державних архівів – у ГДА Міноборони (318 699 арк.).

Протягом 2024 року центральними та обласними державними архівами відремонтовано 226,7 кв. м великоформатних документів НАФ (карти, кресленики тощо) при плані 197,5 кв. м.

Планові показники з опрацювання та підшивки документів у звітний період були виконані на 146 % і склали 85 443 од. зб. (план – 58 609 од. зб.), що на 17 % більше, ніж у 2023 році.

У 2024 році державними архівами перевиконані також показники з консерваційно-профілактичного оброблення документів НАФ.

Протягом року пройшли оброблення:

739 од. зб. документів з паперовим носієм (план – 530 од. зб.);

14 169 од. обл. кінодокументів (план – 10 500 од. обл.);

4 992 од. обл. фотодокументів (план – 4 450 од. обл.);

2 062 од. обл. фонодокументів (план – 2 010 од. обл.);

74 од. обл. відеодокументів (план – 74 од. обл.);

1 376 од. зб. (9 055 205 кадрів) страхового фонду (план – 1 345 од. зб. (8 944 484 кадри).

Впродовж звітнього року створено страховий фонд на 3 876 од. зб. документів з паперовим носієм, що склало 223 % від плану (1 738 од. зб.) та на 512 електронних інформаційних ресурсів при плані 78.

У 2024 році створено резервні копії на 2 443 768 од. зб. документів з електронним носієм (при плані – 1 871 714 од. зб.), з них центральними державними архівами – на 1 057 од. зб. (план – на 1 000 од. зб.), державними архівами областей, м. Києва – на 121 962 од. зб. (план – на 82 097 од. зб.).

Державні архіви протягом звітнього року провели роботу з перевіряння наявності страхового фонду документів НАФ. Перевірено 319 483 од. зб. при плані 292 383 од. зб., що склало 109,3 % від плану.

У 2024 році Укрдержархівом проведено підсумок показників виконання державними архівами у 2023 році плану заходів Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2020 – 2024 роки (далі – План заходів), затвердженої наказом Укрдержархіву від 13.11.2019 № 103.

У 2023 році державними архівами було заплановано перевірити 4 437 фондів, 1 320 869 од. зб. документів НАФ. Перевірено 5 205 фондів, 1 841 084 од. зб. документів НАФ, що склало 117 % від запланованої кількості фондів та 139 % від запланованої кількості од. зб.

За підсумками виконання Плану заходів у 2023 році встановлено виконання у повному обсязі показників кількості перевірених фондів та кількості перевірених од. зб. 26 державними архівами: всіма центральними державними архівами, державними архівами Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Полтавської,

Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської областей, м. Києва, ГДА МЗС України.

Найкращі показники у державних архівів Чернігівської (310 528 од. зб.), Кіровоградської (271 432 од. зб.) областей, ЦДАВО України (162 848 од. зб.), ЦДНТА України (160 597 од. зб.).

Протягом 2023 року державними архівами перевірено 103 888 од. зб. аудіовізуальних документів НАФ, з них: 32 270 од. зб. кінодокументів, 56 951 од. зб. фотодокументів, 13 724 од. зб. фонових документів, 943 од. зб. відеодокументів.

Позапланово у 2023 році державними архівами перевірено 768 фондів, 520 215 од. зб.

У 2023 році в цілому по Україні державними архівами перевиконані планові показники з перевіряння наявності і стану документів НАФ, окрім показників щодо перевіряння страхового фонду на документи НАФ.

Державними архівами перевірено 1 841 084 од. зб./план 1 320 869 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм, 103 888 од. зб./план 106 607 од. зб. аудіовізуальних документів НАФ, 41 719 од. зб./план 59 737 од. зб. страхового фонду на документи НАФ.

Центральні державні архіви виконали планові показники на 137 %: перевірили 540 689 од. зб. при плані 394 425 од. зб.

Державні архіви областей, м. Києва перевірили 1 298 309 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм, при плані 925 345 од. зб., виконавши плановий показник на 140 %.

ГДА МЗС України перевірів 2 086 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм і 1 053 од. зб. фотодокументів, при плані 1 099 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм і 1 053 од. зб. фотодокументів, виконавши плановий показник на 190 % та 100 % відповідно.

Відповідно до звітів у 2024 році в цілому по Україні державними архівами перевиконані планові показники з перевіряння наявності і стану документів НАФ.

Державними архівами перевірено 2 443 768 од. зб./план 1 871 714 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм, 157 172 од. обл./план 147 240 од. обл. аудіовізуальних документів НАФ, 319 483 од. зб./план 292 383 од. зб. страхового фонду на документи НАФ.

Центральні державні архіви виконали планові показники на 108 %, перевіривши 423 505 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм при плані 389 441 од. зб.

Лідерами з перевіряння наявності серед центральних державних архівів є ЦДНТА України (148 941 од. зб. при плані 148 906 од. зб.) і ЦДАВО України (116 507 од. зб. при плані 111 600 од. зб.).

ЦДАЕА перевірено 56 070 од. зб. аудіовізуальних документів при плані 49 587 од. зб., план виконано на 113%.

Державні архіви областей, м. Києва перевірили 1 158 485 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм, при плані 934 156 од. зб., виконавши плановий показник на 124 %. Безумовними лідерами з перевіряння наявності є

державні архіви Херсонської (103 046 од. зб.), Кіровоградської (87 880 од. зб.), Волинської (86 633 од. зб.), Харківської (86 068 од. зб.) та Чернігівської (310 528 од. зб.) областей.

Галузеві державні архіви перевірили 75 049 од. зб. при плані 58 799 од. зб., виконавши план на 126,2 %.

З метою продовження планового контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ протягом 2024 року Державною архівною службою України розроблено та 12.12.2024 схвалено на засіданні Центральної комісії Державної архівної служби України з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду проєкт Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2025 – 2029 роки (затверджена наказом Укрдержархіву від 02.01.2025 № 1-НОД).

Протягом звітнього періоду значна увага приділялася обліку документів НАФ, що зберігаються в державних архівах, удосконаленню внутрішньої облікової документації, уточненню складу та обсягу фондів, особливо в умовах агресивної війни, нав'язаної Україні з боку російської федерації, окупації ворогом частини території України, фіксації актів викрадення та знищення документів НАФ.

Станом на 01.01.2025 у центральних державних архівах, державних архівах областей, м. Києва, архівних відділах райдержадміністрацій та міських рад, галузевих державних архівах, архівних відділах Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського НАН України, архівних підрозділах наукових установ зберігається 59 409 433 од. зб. документів НАФ на паперовому носії, 1 638 764 од. обл. аудіовізуальних документів НАФ та електронних інформаційних ресурсів.

Загалом, кількість документів НАФ, що зберігаються в архівних установах та архівних підрозділах усіх ланок і підпорядкування, становить 102 795 432 од. зб. та од. обл. документів НАФ.

На виконання наказу Міністерства юстиції України від 05.10.2023 3541/5 «Про внесення зміни до Правил роботи архівних установ України щодо декомунізації обліку архівних документів», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.10.2023 за № 1749/40805, та листа Укрдержархіву від 01.11.2023 № 5894/2.02-18/0 державні архіви у 2024 році проводили роботу щодо декомунізації державного обліку документів НАФ.

Протягом 2024 року 17 державних архівів областей і ЦДІАЛ України провели роботу щодо зміни літерної індексації фондів та подали на погодження Центральною комісією Державної архівної служби України з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду (далі – Комісія) списки фондів «нових актів».

У 2024 році відбулося 3 засідання Комісії, на яких були розглянуті та погоджені Списки фондів органів, установ, організацій, структур та формувань окупаційної адміністрації нацистської Німеччини та її держав союзниць, що діяли на території України в роки Другої світової війни, до яких застосовується літерний індекс «Н», що зберігаються у

ЦДАЛ України, державних архівах Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Чернігівської, Чернівецької областей.

Також на засіданнях Комісії розглянуті питання щодо погодження Списків фондів органів, установ, організацій, структур та формувань, що діяли на території України, за кордоном (в екзилі) та боролись за незалежність України у ХХ столітті, до яких застосовується літерний індекс «У», що зберігаються у ЦДАЛ України, у державних архівах Івано-Франківської, Київської, Миколаївської, Одеської, Тернопільської областей, і Список фондів комуністичних партійних органів, установ, організацій 1917–1991 років, до яких застосовується літерний індекс «П», що зберігаються в ЦДАЛ України.

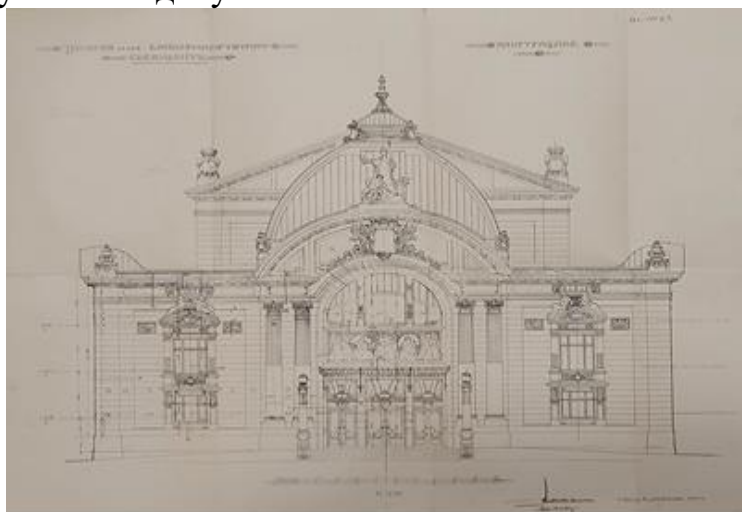
У 2024 році у державних архівах покращилась робота з виявлення унікальних документів НАФ.

Впродовж 2024 року державними архівами переглянуто 13 515 од. зб. управлінських документів, що у 2 рази більше показника 2023 року (6 334 од. зб.), 1 168 од. зб. документів особового походження, що в 1,6 рази більше, ніж у 2023 році (715 од. зб.), 1 195 од. зб. науково-технічної документації (минулорічний показник – 1 761 од. зб.), 5 600 од. обл. фотодокументів (у 2023 році – 5 450 од. обл.), 200 од. обл. кінодокументів, 1 000 од. обл. фонодокументів.

Виявлення унікальних документів активно проводили ЦДАГОУ (7 625 од. зб.), ЦДАЕА (6 800 од. обл.), ЦДАЛ України (2 186 од. зб.), ЦДАВО України (1 200 од. зб.), державні архіви Одеської (915 од. зб.), Дніпропетровської (560 од. зб.), Кіровоградської (476 од. зб.), Харківської (388 од. зб.), Львівської (387 од. зб.) областей.

У 2024 році ЦЕПК Укрдержархіву було погоджено 2 Анотовані переліки унікальних документів Національного архівного фонду, що підготували ЦДАЛ України (16 частина, 1 унікальний документ) і Державний архів Чернівецької області (1 унікальний документ).

Станом на 01.01.2025 розділ Унікальні документи Національного архівного фонду Державного реєстру Національного культурного надбання нараховує 444 унікальні документи.

Значну увагу у 2024 році Укрдержархів приділив страхуванню державними архівами унікальних документів НАФ.

За результатами 2024 року державними архівами застраховано 34 унікальні документи. Серед центральних державних архівів – ЦДІАК України застраховано 8 унікальних документів НАФ, ЦДАМЛМ України – 5 унікальних документів НАФ, ЦДАГОУ – 4 унікальні документи НАФ.

Не проводили страхування унікальних документів НАФ ЦДАВО України, ЦДІАЛ України, ЦДАЕА. Страхування унікальних документів НАФ заплановано цими архівами на 2025 рік.

Серед обласних архівів протягом 2024 року було застраховано 17 унікальних документів НАФ, при запланованих 12.

Застраховали унікальні документи НАФ державні архіви Дніпропетровської (3 унікальні документи НАФ), Житомирської (3 унікальні документи НАФ), Херсонської (2 унікальні документи НАФ), Хмельницької (3 унікальні документи НАФ), Черкаської (2 унікальні документи НАФ), Чернівецької (4 унікальні документи НАФ) областей.

Державні архіви Закарпатської (23 унікальні документи НАФ), Київської (6 унікальних документів НАФ), Львівської (6 унікальних документів НАФ), Миколаївської (2 унікальні документи НАФ), Одеської (3 унікальні документи НАФ), Полтавської (3 унікальні документи НАФ), Сумської (2 унікальні документи НАФ), Харківської (1 унікальний документ НАФ), Чернігівської (9 унікальних документів НАФ) областей, м. Києва планують провести страхування унікальних документів НАФ у 2025 році.

Державними архівами у 2024 році активно проводилась робота зі створення фонду користування на документи НАФ.

Протягом 2024 року державними архівами створено цифрові копії на 350 862 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм та 26 357 од. обл. аудіовізуальних документів, що склало 24 964 036 файлів цифрових копій, майже на 4 млн більше, ніж у 2023 році (21 019 525 файлів цифрових копій).

Лідерами зі створення фонду користування на документи НАФ у 2024 році є:

ЦДІАК України – 69 203 од. зб. (2 908 383 файлів цифрових копій);

ЦДАВО України – 36 897 од. зб. (1 460 529 файлів цифрових копій).

Серед обласних державних архівів найкращі показники у державних архівів:

Полтавської – 47 261 од. зб. (3 202 038 файлів цифрових копій);

Кіровоградської – 32 724 од. зб. (3 470 091 файл цифрових копій);

Київської – 29 776 од. зб. (1 115 089 файлів цифрових копій) областей.

Галузевими державними архівами у 2024 році створено фонд користування на 9 216 од. зб. документів НАФ з паперовим носієм, що склало 1 545 563 файли цифрових копій.

Найкращі показники у ГДА СБУ – 6 708 од. зб. (1 147 165 файлів цифрових копій), ГДА Міноборони – 997 од. зб. (236 487 файлів цифрових копій), ГДА Служби зовнішньої розвідки – 521 од. зб. (104 956 файлів цифрових копій).

ЦДІАЛ України у 2023 році створено 50 од. обл. мікрофільмів на документи з паперовим носієм.

Протягом звітнього року державні архіви проводили також роботу з удосконалення та перероблення описів справ на документи НАФ.

У 2024 році державними архівами удосконалено 2 095 описів справ при плані 2 542 описів.

Центральними державними архівами удосконалено 210 описів справ (план – 202 описи), державними архівами областей – 322 описи справ (план – 250 описів справ), галузевими державними архівами – 1 417 описів справ (план – 1 967 описів справ).

Високі показники у ЦДІАК України – 117 описів справ (план – 115 описів справ), державних архівів Чернігівської – 60 описів справ (план – 58 описів справ), Львівської – 54 описи справ (план – 30 описів справ) областей. Плановий показник не виконано галузевими державними архівами.

У 2024 році державними архівами перевиконані планові показники Програми оцифрування архівних інформаційних ресурсів на 2022 – 2025 роки (далі – Програма).

За результатами виконання Програми державними архівами та їх партнерами протягом 2024 року оцифровано 477 441 од. зб. та од. обл. (план – 286 967 од. зб. та од. обл.), що склало 33 219 058 скан-копій документів НАФ (план – 27 084 957 скан-копій).

Так, у частині оцифрування од. зб. та од. обл. план на 2024 рік виконано державними архівами на 166,4 %.

У частині виготовлення скан-копій документів НАФ державні архіви виконали плановий показник на 123,0 %.

У частині оцифрування описів справ на документи НАФ план виконано на 102,2 %, що склало 19 316 описів при плані – 18 895.

Лідерами з оцифрування документів НАФ у 2024 році стали: серед центральних державних архівів – ЦДІАК України (69 203 од. зб./2 908 363 скан-копії), ЦДАВО України (36 897 од. зб./1 460 529 скан-копій); ЦДАЕА (23 913 од. обл. аудіовізуальних документів/27 187 скан-копій);

серед державних архівів областей – державні архіви Полтавської (41 912 од. зб./3 092 488 скан-копій), Чернівецької (38 690 од. зб./1 734 399 скан-копій), Хмельницької (37 279 од. зб./2 706 182 скан-копій), Кіровоградської (32 510 од. зб./3 470 091 скан-копія), Київської (29 776 од. зб./995 089 скан-копій) областей;

серед галузевих державних архівів – ГДА СБУ (6 708 од. зб./1 147 165 скан-копій) і ГДА Міноборони (998 од. зб./236 487 скан-копій).

Поза Програмою у 2024 році галузевими державними архівами, архівними відділами райдержадміністрацій та міських рад оцифровано 10 867 од. зб. (1 425 888 скан-копій) документів НАФ.

Найкращими серед галузевих державних архівів є: ГДА СЗРУ – 521 од. зб. (104 965 скан-копій), ГДА ДНВП «Державний інформаційний геологічний фонд України» – 145 од. зб., ГДА Міністерства юстиції України у

сфері виконання кримінальних покарань та пробації – 99 од. зб. (24 750 скан-копій).

Активно цифрували документи НАФ архівні відділи районних державних адміністрацій Київської (4 103 од. зб./489 795 скан-копій), Сумської (946 од. зб./181 786 скан-копій) областей та відділи міських рад Київської (2 657 од. зб./462 224 скан-копії), Дніпропетровської (1 098 од. зб./29 420 скан-копій) областей.

У межах Програми впродовж 2024 року державними архівами оцифровано 19 316 описів справ на документи НАФ, державні архіви виконали річний план Програми на 102,2 % (18 895 описів справ).

Поза Програмою державними архівами оцифровано 5 253 описи справ на документи НАФ.

Всього у 2024 році державними архівами оцифровано 24 569 описів справ на документи НАФ.

За результатами проведеного Укрдержархівом моніторингу станом на 01.01.2025 ЦДАВО України, ЦДАМЛМ України, ЦДІАК України оцифровано 100 % описів на документи НАФ; ЦДНТА України – 95 % описів, ЦДІАЛ України – 80,5 % описів, ЦДАЕА – 53,6 % описів, ЦДАГОУ – 48,6% описів від загальної кількості описів справ на документи НАФ, що зберігаються в архівах. Середній відсоток оцифрування описів справ на документи НАФ центральними державними архівами – 83 %.

Серед державних архівів областей, м. Києва лідерами з оцифрування описів на документи НАФ у звітному році є: державні архіви Полтавської (3 180 описів справ), Житомирської (3 099 описів справ), Чернігівської (2 197 описів справ), Харківської (1 440 описів справ), Кіровоградської (1 160 описів справ) областей, м. Києва (1685 описів справ).

Завершено оцифрування описів справ на документи НАФ державними архівами Запорізької (100 %), Полтавської (100 %), Луганської (100 %, з 2014 року) областей.

Високий відсоток оцифрування описів справ на документи НАФ мають Державний архів м. Києва (99,7 %), державні архіви Миколаївської (98 %), Донецької (98 %, з 2014 року), Чернігівської (94 %), Кіровоградської (90 %), Житомирської (89 %), Одеської (71 %), Херсонської (68 %) областей.

Необхідно прискорити оцифрування описів справ державним архівам Харківської (13 %), Дніпропетровської (15 %), Рівненської (16 %), Сумської (16 %) областей.

Середній відсоток оцифрування описів справ на документи НАФ державними архівами областей, м. Києва – 57 %.

Загальна кількість оцифрованих архівних інформаційних ресурсів державними архівними установами та їхніми партнерами у 2024 році склала 488 308 од. зб. та од. обл. документів НАФ, що склало 34 644 946 скан-копій, і 24 569 описів справ на всі види документів НАФ.

З метою розширення доступу користувачів до архівних інформаційних ресурсів державними архівами у межах Програми протягом 2024 року

оприлюднено 148 263 од. зб. та од. обл. документів НАФ і 17 660 описів справ на документи НАФ.

За три роки виконання державними архівами Програми оцифровано 1 321 108 од. зб. та од. обл. документів НАФ, що склало 68 555 532 скан-копії, та 78 574 описи справ на документи НАФ.

Всього державними архівами станом на 01.01.2025 оцифровано 1 902 204 од. зб. та од. обл. документів НАФ, 210 829 описів справ на документи НАФ.

За результатами моніторингу, проведеного у 2024 році Державною архівною службою України через посольства та консульства іноземних країн за допомогою МЗС України, українські архіви впевнено тримають лідерство за темпами оцифрування та посягають друге місце у світі за швидкістю оцифрування архівних документів.

4. ІНФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА ПРО РОБОТУ УКРДЕРЖАРХІВУ, АРХІВНИХ УСТАНОВ ТА УСТАНОВ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Діяльність органів державної влади базується на принципах відкритості і прозорості. Забезпечення відкритості роботи Державної архівної служби України, архівних установ передбачає залучення громадськості до формування та реалізації державної політики в архівній сфері, в сфері діловодства та СФД, налагодження ефективної співпраці з представниками інститутів громадянського суспільства та доступності інформації про їхню роботу.

Взаємодія з громадськістю та засобами масової інформації

У 2024 році консультації з громадськістю відбувалися за участі представників усіх заінтересованих сторін, здійснювалося інформування громадськості про результати їх проведення та ступінь врахування пропозицій і зауважень, висловлених під час таких консультацій. Орієнтовний план проведення Державною архівною службою України консультацій з громадськістю у 2024 році затверджений наказами Укрдержархіву від 28 грудня 2023 року № 202-НОД та від 15 травня 2024 року № 102-НОД (нова редакція).

З метою покращення комунікацій з громадськістю було видано накази Укрдержархіву : «Про внесення змін до наказу Укрдержархіву від 28.06.2022 № 37 «Про участь в онлайн комунікаціях» від 16.05 2024 № 104-НОД; «Про внесення змін до наказу Укрдержархіву від 04.02.2021 № 28 «Про офіційні сторінки Державної архівної служби України у соціальних мережах та розміщення відеоматеріалів на офіційному каналі комунікацій «Ютуб» від 16.05.2024 № 105-НОД; «Про внесення змін до наказу Укрдержархіву від 05 липня 2021 року № 73 «Порядок організації доступу до публічної інформації в Державній архівній службі України» від 20.08.2024 № 144-НОД; «Про внесення змін до наказу Укрдержархіву від 11 червня 2020 року № 71

«Про науково-експертну раду Державної архівної служби України» від 20.08.2024 № 145-НОД; «Про внесення змін до наказу Укрдержархіву від 19 грудня 2022 року № 101 «Про функціонування офіційного вебпорталу Державної архівної служби України» від 20.08.2024 № 147-НОД; «Про затвердження Методики взаємодії з представниками медіа» від 20.08.2024 № 148-НОД.

Щорічний публічний звіт Голови Державної служби України відбувся 23 лютого 2024 року в Українському національному інформаційному агентстві «Укрінформ» та був оприлюднений на офіційному вебсайті та офіційних сторінках Укрдержархіву в соцмережах. Традиційною є участь у заході працівників архівних установ, наукових установ та громадських організацій, молоді.

2024 рік характеризувався конструктивною взаємодією Укрдержархіву з громадською радою при Державній архівній службі України. 14 серпня 2024 року на засіданні громадської ради при Укрдержархіві розглянуто питання про стан публічного моніторингу якості надання послуг у сфері архівної справи та обговорено проєкт наказу Міністерства юстиції України «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України щодо удосконалення доступу та користування документами Національного архівного фонду». Засідання відбулося в режимі онлайн за допомоги комунікативної платформи ZOOM.

Проведено в режимі електронних консультацій узгодження з членами громадської ради змін до проєкту Орієнтовного плану проведення Державною архівною службою України консультацій з громадськістю на 2024 рік у зв'язку з кадровими змінами в апараті Державної архівної служби України (два тижні, до 14 травня 2024 року) та щодо проєкту Орієнтовного плану консультацій з громадськістю в Укрдержархіві на 2025 рік (два тижні, до 30 грудня 2024 року).

Через широкомасштабну агресію росії проти України, Укрдержархів та архівні установи, установи СФД зосередились на віддалених формах взаємодії з інститутами громадянського суспільства та медіа, більшість інформаційних заходів відбувалася у режимі відеоконференцій. Як і минулого року, головним майданчиком комунікацій з громадськістю стали офіційні сторінки Укрдержархіву та архівних установ у соціальних мережах.

Громадськістю було підтримано ініціативи Укрдержархіву, рівень пропозицій, наданих громадськістю та науково-експертним середовищем є достатньо високим.

Усі протоколи засідань громадської ради оприлюднені на офіційному вебсайті Укрдержархіву у розділі «Громадська рада» рубрики «Дорадчі органи».

У 2025 році планується продовжити роботу у напрямку покращення взаємодії з інститутами громадянського суспільства та забезпечення прозорості діяльності Укрдержархіву та архівних установ.

Організовано роботу з формування проєкту Орієнтовного плану проведення Укрдержархівом консультацій з громадськістю на 2025 рік, який затверджено наказом Укрдержархіву від 08.01.2025 № 4-НОД.

Подальшого розвитку набула співпраця з освітніми, науковими та громадськими організаціями. Підтримано пропозицію Української асоціації усної історії, Канада щодо спільної організації круглого столу «Свідчення війни: від усної історії до національної документальної спадщини». 21 лютого 2024 року у приміщенні Інформаційно-виставкового центру Національного музею Революції Гідності у рамках круглого столу було підписано Меморандум про співробітництво між Державною архівною службою України та Українською асоціацією усної історії.

30 січня 2024 року відбулося підписання Меморандуму про співробітництво між Державною архівною службою України та Національним історико-культурним заповідником «Бабин Яр», а 09 жовтня 2024 року – Меморандуму про співробітництво між Державною архівною службою України та Громадською організацією «Фонд підтримки фундаментальних досліджень».

Традиційними стали зустрічі з молоддю, настановчі конференції для студентів. 22 березня 2024 року Голова Укрдержархіву провів лекцію для студентів Національного університету «Львівська політехніка» на тему «Оцифрування архівів: виклики та завдання».

01 липня 2024 року для студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка Головою Укрдержархіву проведено публічну лекцію на тему «Архіви у житті суспільства та професії історика».

Серед презентаційних заходів, учасником або співорганізатором яких у минулому році виступив Укрдержархів, слід відмітити презентації нових цифрових ресурсів ЦДІАЛ України (05 січня 2024 року) та Державного архіву Кіровоградської області (29 березня 2024 року) на єдиній платформі «Міжнародний пошуковий портал»; круглий стіл на тему: «Україна – світовий лідер за темпами оцифрування архівів» в «Укрінформі» (25 вересня 2024 року); зустріч з дипломатичним корпусом, організовану на базі та за безпосередньої участі ЦДАГОУ, на якій Голова Укрдержархіву виступив спікером (15 квітня 2024 року); презентації нових надходжень документів категорії «Зарубіжна україніка» до ЦДАГОУ – документів президента Української Народної Республіки в екзилі Миколи Плав'юка (24 січня 2024 року) та зібраної українською діаспорою в США унікальної колекції – документів Фундації імені Івана Багряного (20 серпня 2024 року).

У 2024 році продовжено співпрацю з громадськістю та науково-експертним середовищем ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАЕА, ЦДНТА України, ЦДАМЛМ України, державних архівів Волинської, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва, до дорадчих органів яких включено

представників інститутів громадянського суспільства та наукових інституцій, закладів культури тощо.

Державним архівом Одеської області на плановій основі продовжено проведення навчальних семінарів для широкого кола учасників в режимі онлайн з питань організації архівної справи та діловодства в регіоні. У 2024 році навчальні семінари проводилися також Державним архівом Київської області та Державним архівом Полтавської області.

Участь громадян у формуванні та реалізації державної політики багато в чому залежить від їх поінформованості. Співпраця Укрдержархіву та державних архівних установ, спеціальних установ СФД із медіа та інститутами громадянського суспільства спрямована на забезпечення доступу громадян до офіційної інформації про їх діяльність. Зазначене питання перебуває під постійним контролем керівництва Укрдержархіву.

Упродовж року забезпечено інформаційний супровід україно- та англійськомовних версій офіційного вебсайту Укрдержархіву та інформаційне наповнення офіційних сторінок Державної архівної служби України в соціальних мережах. Станом на 31 грудня 2024 року в розділі «Новини» офіційного вебсайту Укрдержархіву розміщено 226 повідомлень (у 2023 році – 256), з яких перекладено для англійськомовної версії та опубліковано – 23. Найважливіші новини публікувалися на електронних ресурсах Уряду та Міністерства юстиції України.

З січня 2024 року кількість підписників (дописувачів) сторінки Укрдержархіву у мережі Facebook збільшилася до понад 18 тис. осіб (у 2023 році – 8,7 тис. осіб), в YouTube до 1,64 тис. (у 2023 році – 1,54), в Instagram до 978 (у 2023 році – 922), в Twitter до 202 (у 2023 році – 174).

Інформація про діяльність Укрдержархіву та архівних установ оприлюднюється також на сторінці Facebook у відкритій групі «Доступ до архівів».

Офіційні сторінки в Facebook мають УНДІАСД та всі центральні державні архіви, державні архіви областей та м. Києва. Найбільша кількість підписників у ЦДАМЛМ України, ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАГОУ, ЦДАЕА, державних архівах Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської областей та м. Києва.

Офіційні сторінки в Twitter мають ЦДІАК України, ЦДАМЛМ України (у 2023 році запроваджено англійськомовний контент), державні архіви Київської, Дніпропетровської, Луганської, Миколаївської, Рівненської, Харківської та Хмельницької областей, в Instagram – ЦДАВО України, ЦДАЕА, ЦДІАК України, ЦДАМЛМ України, державні архіви Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Київської, Луганської, Одеської, Рівненської, Хмельницької та Чернівецької областей, в Youtube – ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАЕА, ЦДНТА України, ЦДАМЛМ України, державні архіви Донецької, Київської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Тернопільської, Харківської та Черкаської областей.

Частота оновлення інформації в рубриках «Новини» на офіційних вебсайтах архівних установ не частіше раз на один – два тижні, в соцмережах – 2–3 рази на тиждень, інформація в соцмережах актуалізується активніше.

Збережено позитивну тенденцію зростання кількості індивідуальних відвідувачів офіційного вебсайту Укрдержархіву, аудиторія та географія відвідувань якого щороку розширюються.

Збільшення відбулося завдяки оперативному оновленню інформації в рубриках, продовженню роботи з адаптування інформації для осіб з вадами слуху та зору, а також завдяки постійному поповненню власних електронних ресурсів, продовженню підготовки щомісячних дайджестів з оцифрування документів НАФ України та довідкового апарату до них.

Доступними в режимі онлайн у 2024 році стало понад 6 млн документів за ХХ сторіччя з 18 державних архівів, оцифрованих у рамках проєкту з благодійною організацією «Благодійний фонд «Меморіал Голокосту «Бабин Яр». Це, цифрові копії архівних документів, які стосуються трагедії Бабиного Яру, періоду окупації Києва 1941–1943 рр., актових книг РАЦСів, довідкових картотек, фондів районних управ, зокрема цифрові копії архівних документів з фондів ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДІАК України, Галузевого державного архіву Служби безпеки України, державних архівів Донецької, Івано-Франківської, Житомирської, Київської, Миколаївської, Сумської, Харківської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва.

Продовжено наповнення науково-пошукового інтернет-проєкту «Український мартиролог ХХ століття» (доступно записи щодо 140 817 репресованих осіб, у 2023 році було – 123 922).

Загальний обсяг доступних в режимі онлайн документів «Міжархівного пошукового порталу» збільшився до 11,4 млн документів з 9 тематичних документальних комплексів ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАГОУ, ЦДАМЛМ України, державних архівів Кіровоградської, Львівської та Полтавської областей, архіву ЗУНР. Серед них найбільше представлені в режимі онлайн документи ЦДАВО України – 3,2 млн, ЦДІАК України – 2,3 млн, Державного архіву Львівської області – 1,2 млн, ЦДІАЛ України – 1,1 млн.

Урізноманітнення інформації про діяльність Укрдержархіву та архівних установ, поєднання класичного та креативного форматів текстів, використання ілюстративних фото та відеоматеріалів, інфографіки, збільшення активності в соцмережах та використання інших інноваційних підходів у поширенні інформації серед її споживачів, сприяло підвищенню інформативності та відкритості не тільки вебресурсу та сторінок у соцмережах Укрдержархіву, а й архівних установ також.

Підвищенню інформативної відкритості офіційних вебсайтів архівних установ сприяло суттєве збільшення на вебресурсах архівів кількості оцифрованих архівних документів та довідкового апарату до них (описів справ), наповнення спеціальних рубрик «Електронний архів» забезпечило віддалений доступ до архівних документів.

Участь громадян у формуванні та реалізації державної політики багато в чому залежить від їх поінформованості. Співпраця Укрдержархіву та державних архівних установ, спеціальних установ СФД із медіа та інститутами громадянського суспільства спрямована на забезпечення доступу громадян до офіційної інформації про їх діяльність. Зазначене питання перебуває під постійним контролем керівництва Укрдержархіву.

Завдяки активній комунікації у соцмережах забезпечений зворотній зв'язок між архівістами та користувачами, що сприяє зменшенню кількості непрофільних запитів та скарг, покращився імідж архівної галузі в цілому.

У середньому інформаційна відкритість вебсайтів архівних установ стала на 65% більше, що підтверджується збільшенням обсягу інформації за поточний рік, розширенням географії відвідувачів сайтів та зростанням їхньої кількості. Лідерами стали: ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДАЕА, ЦДНТА України, державні архіви Кіровоградської, Львівської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Чернівецької областей та м. Києва.

Щодо соціальних мереж, найоперативніше оновлювалась інформація на сторінках архівних установ у Facebook ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАЕА, ЦДАМЛМ України, ЦДНТА України, державних архівів Волинської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей, м. Києва.

Продовжується взаємодія Укрдержархіву та архівних установ із медіа.

Забезпечено підготовку випусків 4 за 2023 та 1–3 за 2024 науково-практичного журналу «Архіви України», завершується робота над випуском 4 за 2024 рік. Забезпечується супровід офіційного вебсайту журналу (українська та англійська версії), журнал індексується у базах даних Google Scholar, Research Bible, Наукова періодика України, зареєстрований в агентстві CrossRef.

З метою поліпшення роботи в цьому напрямку видано низку наказів Укрдержархіву: «Про організацію видання науково-практичного журналу «Архіви України» від 13.02.2024 № 27-НОД; «Про внесення змін до Положення про редакційну колегію науково-практичного журналу «Архіви України» від 12.04.2024 № 73-НОД; «Про розповсюдження науково-практичного журналу «Архіви України» від 12.04.2024 № 74-НОД; «Про внесення змін до наказу Укрдержархіву від 12.04.2024 № 74-НОД «Про розповсюдження науково-практичного журналу «Архіви України» від 15.05.2024 № 99-НОД; «Про внесення змін до наказу Укрдержархіву від 13.02.2024 № 27-НОД «Про організацію видання науково-практичного журналу «Архіви України» від 15.05.2024 № 101-НОД.

Забезпечено за участі УНДІАСД реєстрацію науково-практичного журналу «Архіви України» як друкованого медіа. Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення ухвалено відповідне рішення від 21.03.2024 № 956.

У 2024 році інтерв'ю та коментарі Голови Укрдержархіву стосувалися роботи архівістів в умовах війни, викрадення архівних документів на

окупованих територіях, відновлення роботи державних архівів на деокупованих територіях, співпраці з іноземними партнерами та заходів, вжитих Укрдержархівом для забезпечення збереження документів НАФ України від втрати внаслідок бойових дій, оцифрування документів НАФ та пріоритетів розвитку архівної справи у найближчі роки.

Загалом було надано 22 інтерв'ю. Слід відзначити участь Голови Укрдержархіву у програмах ток-шоу «Разом» на каналі Ukraine World News, шоу Вечір.Live, проєкті «Що далі?» ведучої Юлії Тимошенко для платформи Ukraïner, проєкті «Суб'єктивно але правдиво» на YouTube каналі Анни Гопко, у тематичній панелі «Ідентичність та роль українців у світі», програмі «Сьогодні. Вдень» Українського радіо, ін.

У 2024 році до Укрдержархіву, архівних установ інформаційні запити та скарги від представників медіа на неналежний розгляд їх запитів не надходили.

За участі Укрдержархіву та архівних установ вийшло 136 телесюжетів та телепередач, 51 радіосюжет та радіопередач, опубліковано у друкованих періодичних виданнях 832 статті.

Центральні державні архіви підготували 21 телесюжет та телепередач, 2 радіосюжети, 130 публікацій у пресі, держархіви областей – 75 телесюжетів та телепередач, 24 радіосюжетів, 187 публікацій у пресі; архівні відділи райдержадміністрацій – 3 телепередачі, 9 радіосюжетів, 257 публікацій у пресі, архівні відділи міських рад – 8 телесюжетів та телепередач, 11 радіосюжетів, 190 публікацій у пресі, галузеві державні архіви – 29 телесюжетів та телепередач, 5 радіосюжетів, 68 публікацій у пресі.

Активними у 2024 році у підготовці телепередач та телесюжетів були ЦДАВО України, державні архіви Вінницької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Хмельницької областей, Галузевий державний архів Служби безпеки України.

Найактивніше публікуються у пресі матеріали ЦДІАЛ України, ЦДАЕА, державних архівів Волинської, Львівської, Хмельницької областей.

Слід відмітити роботу з підготовки радіопередач та радіосюжетів ЦДІАЛ України, ЦДНГА України, державних архівів Полтавської, Хмельницької, Черкаської областей.

Активізація архівних установ в соцмережах спричинила подальше зменшення постійних рубрик у традиційних та електронних медіа, водночас продовжується тенденція зростання публікацій інформаційного характеру, у т. ч. про склад і зміст документів НАФ України, джерелознавчого та краєзнавчого характеру, тематичних добірок документів.

Взаємодія спеціальних установ страхового фонду документації із медіа та громадськими організаціями носить обмежений характер, що пояснюється специфікою їхньої діяльності. Основна форма інформування про їх діяльність – розміщення відповідної інформації на власному вебсайті та публікація фахових статей у науково-технічних журналах, збірниках матеріалів наукових конференцій певної тематики.

Загалом тематика інформацій про діяльність Укрдержархіву, державних архівних установ та спеціальних установ СФД є досить різноманітною та цікавою, більшість інформацій підготовлено на достатньо високому професійному рівні.

Виконання запитів

У 2024 році архівними установами України виконано 374 737 запитів (на 9 % більше ніж у 2023 році), 188 228 запитів прийнято на особистому прийомі керівництвом та працівниками столів довідок архівних установ. Архівними установами України видано 353 932 архівні довідки.

Виконані архівними установами України запити поділяються наступним чином:

– 41500 тематичних запитів про виявлення відомостей про реорганізацію, ліквідацію підприємств, установ та організацій, зміни в адміністративно-територіальному поділі, історію культових споруд, відомості з краєзнавчої тематики тощо. Найбільшу кількість таких запитів виконали ЦДАВО України (1577), державні архіви Волинської (992), Харківської (561) областей, архівні відділи райдержадміністрацій Київської (3389), Полтавської (1647), Хмельницької (3865) областей;

– 45127 біографічних запитів щодо пошуку інформації про перебіг життя та уточнення біографічних фактів фізичних/історичних осіб тощо. Найбільшу кількість таких запитів виконали ЦДАК України (1035), державні архіви Житомирської (8210), Одеської (7728) областей;

– 5737 генеалогічних запитів. Найбільші показники у ЦДАЛ України (4131), державних архівів Дніпропетровської (139), Сумської (138), Черкаської (231) областей.

– 101937 майнових запитів (на 30 % більше ніж у 2023 році). Найбільшу кількість запитів щодо підтвердження майнових прав на землю та нерухоме майно виконали державні архіви Волинської (3744), Миколаївської (1665) областей та м. Києва (1019), архівні відділи райдержадміністрацій Вінницької (12376), Житомирської (4847), Івано-Франківської (11017), Львівської (4100), Одеської (4284), Рівненської (4906), Сумської (4150), Тернопільської (7518) областей;

– 180 436 запитів соціально-правового характеру (на 2,5% менше ніж у 2023 році). Центральні державні архіви України виконали 1626 запитів соціально-правового характеру, галузеві державні архіви – 15367 запитів, державні архіви областей, м. Києва – 29930 запитів, архівні відділи райдержадміністрацій – 68923 запити, архівні відділи міськрад – 64590 запитів. Найбільше таких запитів виконали ЦДАВО України (668), державні архіви Запорізької (2590), Львівської (3884), Чернівецької (2634), Чернігівської (2111) областей. Архівні відділи райдержадміністрацій Житомирської, Івано-Франківської, Чернівецької областей виконали від 5,6 тис. до 8,9 тис. запитів соціально-правового характеру, архівні відділи міськрад Вінницької, Дніпропетровської, Одеської, Сумської областей – від 5,4 тис. до 9,6 тис. запитів соціально-правового характеру.

Тематика запитів соціально-правового характеру у 2024 році: інформація про реєстрацію актів цивільного стану та національність; трудовий стаж та розмір заробітної плати; політичні репресії та розкуркулення; участь у підпільному та партизанському русі у період Другої світової війни; перебування на окупованій території, в евакуації, примусове вивезення до Німеччини, присвоєння нагород і медалей, наукових ступенів та вчених звань; навчання тощо.

Видавнича діяльність

Серед видань, що вийшли друком або були підготовлені в електронному вигляді у 2024 році, такі:

Архіви України, науково-практичний журнал: видано випуск 4 № 337 (2023): жовтень-грудень; випуск 1 № 338 (2024): січень-березень; випуск 2 № 339 (2024): квітень-червень; випуск 3 № 340 (2024): липень-вересень; випуск 4 № 341 жовтень-грудень;

Історичний портрет Слобідської України: Курщина. Каталог виставки "...за межею свого рідного краю" / Упоряд.: В. Томазов, Л. Левченко, Ю. Савчук. Національний музей історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс; Центральний державний архів вищих органів влади та управління України; Центральний державний історичний архів України, м. Київ; Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній"; Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова. Київ: ВД "АДЕФ - Україна", 2024. – 312 с.

Голод 1921–1923 років у Центральній Україні/ Упор. Т. Гончарова, Д. Кобзар, Л. Маренець, С. Юрченко, передм. О. Житков. Кропивницький: 2024. – 324 с. ISBN: 978-966-2294-92-7;

Полтавська Петлюріана – 9: матеріали десятих Петлюрівських читань/ Ред. кол.: Білоусько О. А., Гудим В. В., Кульчинський М. Г., Мокляк В. О., Пустовіт Т. П., Супруненко О. Б. – Полтава, Харків: ТОВ «Майдан». 2024 – 148 с.;

«Україна – це ми!» із колекції документів дитячого волонтерського руху Державного архіву Хмельницької області (інформаційно-довідкове видання). Том 2 / упоряд.: К.М. Бурдуваліс, Ю.В. Олійник, Т.Д. Павлунішена. – Хмельницький: ФОП. І. В. Драчук, 2024. – 136 с.

На вебсайті Державного архіву Київської області розміщено електронний варіант довідника «Державний архів Київської області Анотований реєстр описів Т.2. Ч.2. Фонди періоду після 1917 року», який містить інформацію про склад і зміст документів 552 фондів (з № Р-1000 по № Р-1999).

Виставкова діяльність

У 2024 році архівні установи України підготували 1140 виставок, у тому числі онлайн-виставок – 514. Центральними державними архівами підготовлено 121 виставку, галузевими державними архівами – 13, державними архівами областей – 407, архівними відділами райдержадміністрацій – 401, архівними відділами міськрад – 198.

Активними в організації та проведенні виставок були ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДІАК України, державні архіви Житомирської, Кіровоградської, Хмельницької, Чернівецької областей та міста Києва.

Читальні зали

Відновлено роботу читальних залів більшості областей України окрім тих, що розташовані на тимчасово окупованих територіях та у місцях активних бойових дій. Кількість користувачів, зареєстрованих у читальних залах архівних установ у 2024 році, склала 10064, зокрема 120 іноземців.

У 2024 році в читальних залах державних архівів за генеалогічною тематикою працювало 1862 користувачі.

Найбільшу кількість таких дослідників зареєстровано у читальних залах ЦДІАК України (172), ЦДІАЛ України (153), державних архівах Вінницької (112), Житомирської (240), Івано-Франківської (145), Одеської (375), Хмельницької (133) областей.

У 2025 році Укрдержархів та архівні установи продовжать реалізацію заходів, спрямованих на подальше забезпечення прозорості, зрозумілої та ефективної комунікації з громадськістю та партнерами, медіа, а також на задоволення інформаційних потреб суспільства в архівній ретроспективній інформації у форматах офлайн/онлайн та збереження їхньої присутності одночасно у різних каналах комунікацій під час проведення публічних заходів, вживатимуть заходів щодо збільшення візуального контенту у власних каналах комунікацій (вебсайти, соцмережі).

5. РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Діяльність Державної архівної служби України, спеціальних та науково-дослідних установ страхового фонду документації протягом 2024 року була спрямована на виконання завдань, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері створення та функціонування державної системи страхового фонду документації і організації проведення науково-дослідних робіт щодо формування та зберігання страхового фонду документації.

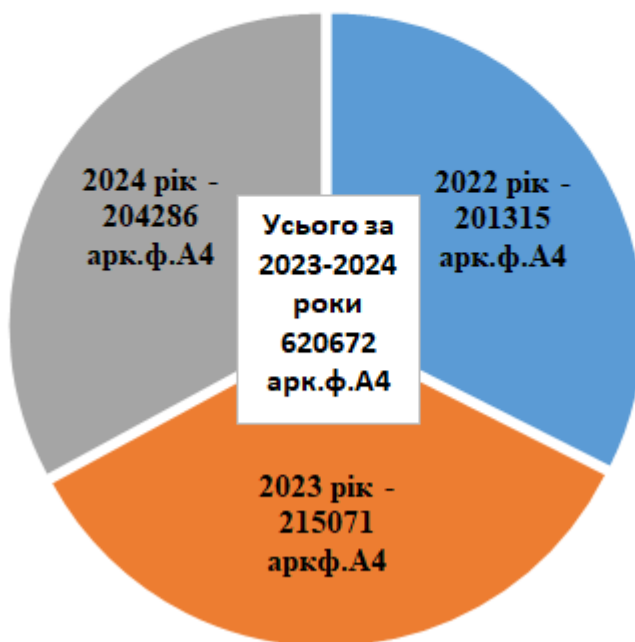
Забезпечення ефективного функціонування державної системи страхового фонду документації є одним із пріоритетів Державної архівної служби України на 2024 рік.

Реалізація Державної програми формування страхового фонду документації на продукцію оборонного і мобілізаційного призначення на 2005 – 2028 роки.

На виконання завдань, передбачених Державною програмою формування страхового фонду документації на продукцію оборонного і мобілізаційного призначення на 2005 – 2028 роки, яка затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 258-рз із змінами (далі – Державна програма), протягом 2024 року, відповідно до виділеного бюджетного фінансування, забезпечено формування страхового

фонду документації за позиціями Державної програми по 10 підприємствах і 1 військовій частині на 21 виріб повністю та на 5 виробів частково у обсязі 204286 аркушів формату А4.

Динаміка обсягів виготовлення документів СФД за Державною програмою

Розробка та реалізація галузевих програм формування страхового фонду документації

У рамках виконання завдань щодо координації, методичного керівництва та контролю щодо розробки міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади галузевих програм створення страхового фонду документації (доповнень до програм) у 2024 році взято участь у розробленні 14 галузевих програм створення СФД (доповнень та змін до програм) 10 міністерств, інших центральних органів виконавчої влади:

- на об'єкти вугільних підприємств Міністерства енергетики України;
- на об'єкти шахт та розрізів, які будуть закриті (законсервовані), Міністерства енергетики України;
- на об'єкти АТ «Укртранснафта»;
- на об'єкти будівництва Державного агентства України з управління зоною відчуження;
- на об'єкти та споруди Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм;
- на об'єкти дорожнього господарства;

на об'єкти державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави у водогосподарсько-меліоративному комплексі України;

на об'єкти будівництва ДСП «Чорнобильська АЕС»;

на об'єкти Міністерства культури України;

на об'єкти залізничного транспорту;

на техногенно та екологічно небезпечні об'єкти Збройних Сил України;

на об'єкти Міністерства внутрішніх справ України;

на об'єкти та споруди сфери охорони здоров'я;

на об'єкти Укресімбанку.

Затверджено та впроваджено у роботу центральних органів виконавчої влади 4 програми, 1 доповнення та 1 План:

Галузеву програму створення страхового фонду документації на виробі оборонного та господарського призначення на 2024 – 2028 роки;

Галузеву програму створення страхового фонду документації на об'єкти та споруди сфери охорони здоров'я на 2024 – 2029 роки;

Галузеву програму створення страхового фонду документації на об'єкти будівництва ДСП «Чорнобильська АЕС» на період 2025 – 2029 роки;

Програму формування страхового фонду документації на об'єкти та споруди органів та установ Міністерства юстиції України у сфері виконання кримінальних покарань;

Доповнення до Галузевої програми створення страхового фонду документації на об'єкти вугільних підприємств на 2019 – 2024 роки;

План створення страхового фонду документації на об'єкти АТ «Укртрансфанта» на 2024 рік.

Проводилась робота з розробки 6 проєктів галузевих програм створення СФД (доповнень до програм) відповідно до отриманих Переліків виробів та об'єктів, документація на які підлягає закладанню до СФД України:

на об'єкти дорожнього господарства;

на об'єкти будівництва ДСП «Чорнобильська АЕС»;
на об'єкти вугільних підприємств Міністерства енергетики України;
на об'єкти будівництва Державного агентства України з управління зоною відчуження;
на об'єкти Міністерства культури України;
на об'єкти Укрексімбанку.

Реалізація зазначених програм (доповнень до програм) дозволить забезпечити збереження важливої документації, необхідної для потреб національної безпеки та оборони держави, відновлення виробництва продукції спеціального та господарського призначення, відбудови об'єктів систем життєзабезпечення, транспортних зв'язків та будівництва в особливий період та мирний час.

У звітному році Укрдержархівом проведені роботи з координації та методичного забезпечення щодо реалізації Державної та 17 галузевих програм створення страхового фонду документації (доповнень до них). В результаті створено страховий фонд документації на 140 виробів та об'єктів.

Зазначені програми передбачають закладення до страхового фонду документацію на 10441 виробів та об'єктів.

Розробка та реалізація регіональних програм формування страхового фонду документації

Укрдержархівом у 2024 році проведені заходи щодо координації роботи з розробки місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування **25** регіональних програм створення СФД та супроводу їх затвердження сесіями відповідних рад, з яких **10 обласних** (регіональних) (Сумська, Київська, Кіровоградська, Запорізька, Миколаївська, Вінницька, Черкаська, Волинська, Рівненська, Львівська), **15 міських територіальних громад** (Запоріжжя, Черкаси, Кременчук, Київ, Суми, Полтава, Дніпро, Житомир, Одеса, Южне, Миколаїв, Лозова, Білгород-Дністровський, Теплодар, Татарбунари).

Затверджені 12 регіональних програм формування СФД, з яких 7 – обласних, та 5 – міських територіальних громад:

Міська цільова програма створення страхового фонду документації м. Одеси на 2024 – 2027 роки, рішенням Одеської міської ради від 24.04.2024 № 2013-VIII;

Програма створення страхового фонду документації Волинській області на 2024 – 2026 роки, наказом Волинської ОВА від 29.05.2024 № 132;

Програма створення страхового фонду документації Черкаської міської територіальної громади на 2024 – 2028 роки, рішенням Черкаської міської ради Черкаської області від 28.05.2024 № 58-4;

Програма створення страхового фонду документації Лозівської міської територіальної громади на 2024 – 2026 роки, рішенням Лозівської міської ради Харківської області від 20.06.2024 № 1947;

Програма створення страхового фонду документації Черкаської області на 2024 – 2027 роки, рішенням Черкаської обласної ради від 21.06.2024 № 24-20/VIII;

Програма створення страхового фонду документації Рівненської області на 2025 – 2027 роки, розпорядженням Голови Рівненської ОДА, начальника Рівненської обласної військової адміністрації від 02.10.2024 № 551;

Програма створення страхового фонду документації Запорізької області на 2025 – 2027 роки, розпорядженням Голови Запорізької ОДА, начальника Запорізької обласної військової адміністрації від 08.10.2024 № 820;

Програма створення страхового фонду документації Вінницької області на 2024 – 2026 роки, наказом Голови Вінницької ОВА від 17.10.2024 № 649;

Міська цільова Програма створення страхового фонду документації міста Білгорода-Дністровського Одеської області на 2025 – 2028 роки, рішенням Білгород-Дністровської міської ради від 31.10.2024 № 1346-VIII;

Регіональна Програма створення страхового фонду документації у Миколаївській області на 2024 – 2028 роки, розпорядженням начальника Миколаївської обласної військової адміністрації від 12.11.2024 № 459-р;

Програма створення страхового фонду документації Запорізької міської територіальної громади на 2025 – 2028 роки, рішенням Запорізької міської ради від 04.12.2024 № 27;

Обласна програма створення страхового фонду документації Кіровоградської області на 2025 – 2027 роки, рішенням Кіровоградської обласної ради від 20.12.2024 № 505.

Кількість затверджених регіональних програм формування СФД		
2022 рік	2023 рік	2024 рік
3	8	12

Перебуває на розгляді та затвердженні відповідними місцевими органами виконавчої влади проєкт Програми створення страхового фонду документації Львівської області на 2024 – 2028 роки.

Розроблені та затверджені у 2024 році регіональні програми створення СФД додатково нададуть можливість організувати роботи щодо створення СФД на більш, ніж 577 об'єктів і споруд систем життєзабезпечення, транспортних зв'язків, об'єктів будівництва промислового і цивільного призначення, об'єктів культурної спадщини та унікальних документальних пам'яток, техногенно та екологічно небезпечних об'єктів регіонів та інших об'єктів оборонного, мобілізаційного і господарського призначення, необхідних для проведення будівельних (відбудовчих), аварійно-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт під час ліквідації надзвичайних ситуацій та в особливий період загальним обсягом понад 820 тис. арк. ф А4.

Динаміка збільшення кількості виробів та об'єктів, включених до регіональних програм формування СФД		
2022 рік	2023 рік	2024 рік
1420	1530	2100

З метою розробки Програм створення страхового фонду документації взято участь у розробленні та погодженні 8 Загальних переліків підприємств, установ, організацій, інших юридичних і фізичних осіб, документація на вироби та продукцію, об'єкти, культурну спадщину, культурні цінності яких підлягає закладанню до регіонального СФД:

Черкаської, Рівненської, Миколаївської, Запорізької областей;
територіальних громад міст Одеси, Запоріжжя, Білгорода-Дністровського;
Золотоніського району Черкаської області.

У 2024 році проведені роботи з формування регіонального СФД шляхом реалізації **33** регіональних програм створення СФД (19 обласних, 13 міських, 1 районна).

Дотримання чинного законодавства у сфері створення та ведення страхового фонду документації України центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» планові перевірки за додержанням вимог законодавства у сфері формування та ведення страхового фонду документації України суб'єктами господарювання у 2024 році не проводилось.

Організовано та проведено 7 планових та 1 позапланову перевірку додержання вимог законодавства у сфері формування та ведення страхового фонду документації України центральними та місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування:

Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України;

Міністерства культури та інформаційної політики України;

Волинської обласної державної адміністрації;

Виконавчого комітету Полтавської міської ради;

Вінницької обласної державної адміністрації;

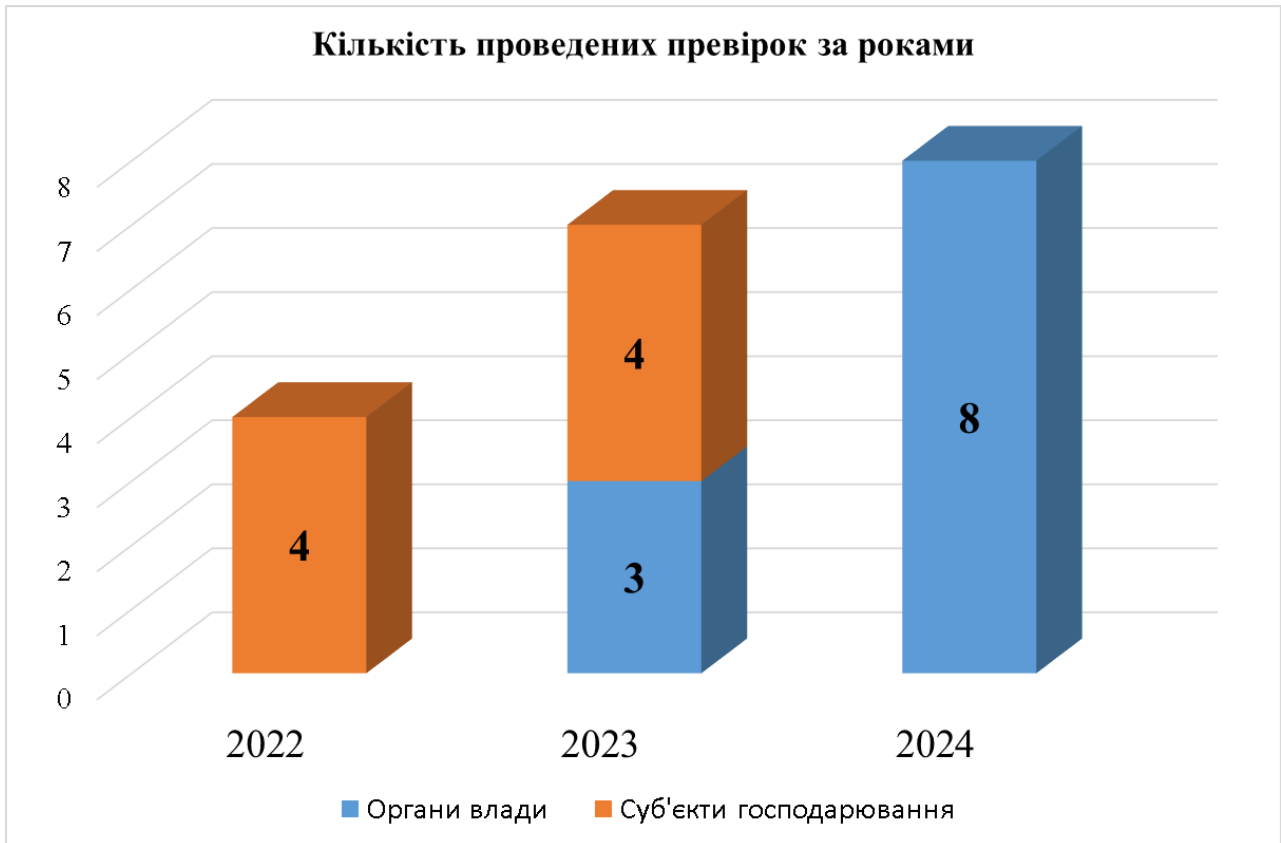
Рівненської обласної державної адміністрації;

Житомирської обласної державної адміністрації;

Виконавчого комітету Житомирської міської ради (позапланово).

За результатами перевірок складено 8 Актів, 4 приписи та 1 протокол про адміністративне правопорушення за статтею 188²⁵ Кодексу України про адміністративні правопорушення стосовно заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Житомирської міської ради, справу про адміністративне правопорушення розглянуто Корольовським районним судом м. Житомира та ухвалено відповідне рішення.

Матеріали з підготовки та проведення вищезазначених перевірок оприлюднено у інтегрованій автоматизованій системі державного нагляду (контролю) (<https://inspections.gov.ua/>).

Рік	2022	2023	2024
Кількість перевірок:			
Органи влади	0	3	8
Суб'єкти господарювання	4	4	0
Всього	4	7	8

Наказом Міністерства юстиції України від 29.10.2024 № 3099/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.10.2024 за № 1632/42977, затверджено зміни до Положення про організацію та порядок проведення заходів контролю за додержанням вимог законодавства у сфері формування та ведення страхового фонду документації України центральними та місцевими органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 29.11.2013 № 2541/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.12.2013 за № 2047/24579.

Видання наказу забезпечило впровадження невідзних (за місцезнаходженням органу контролю) заходів контролю (інспекційних перевірок) за додержанням вимог законодавства у сфері формування та ведення страхового фонду документації України центральними та місцевими органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, окремого планування таких інспекційних перевірок, визначення переліку перешкод у проведенні інспекційної перевірки та порядку реагування на

них, розширення переліку підстав для проведення позапланових перевірок та встановлення критеріїв, яким має відповідати посадова особа, яка відповідальна за формування та ведення страхового фонду документації України в органі влади.

Річний план здійснення заходів державного нагляду (контролю) Державної архівної служби України на 2025 рік затверджено наказом Укрдержархіву від 21.11.2024 № 187-НОД.

Річний план здійснення заходів державного контролю Державної архівної служби України на 2025 рік затверджено наказом Укрдержархіву від 02.12.2024 № 188-НОД.

До інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) внесено перелік суб'єктів державної системи СФД, що підлягають державному нагляду (контролю) Державною архівною службою України у 2025 році та Річний план здійснення заходів державного нагляду (контролю) Державної архівної служби України на 2025 рік.

Проведено комплексну перевірку Північного регіонального центру страхового фонду документації.

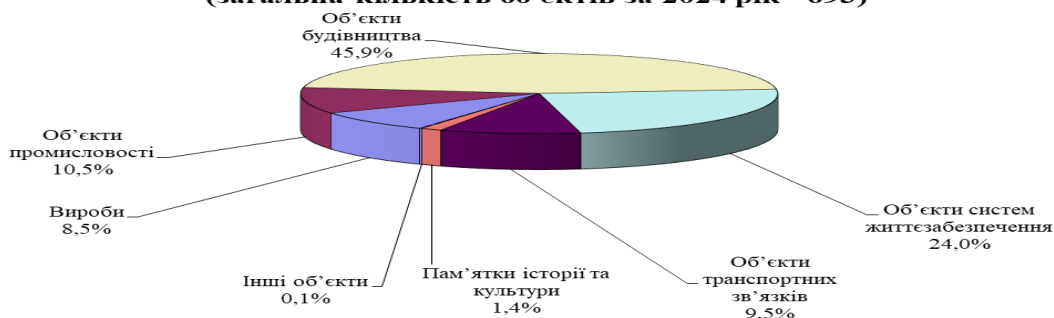
Частиною 57 Закону України від 10.10.2024 № 4017-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» внесено зміни до Закону України «Про страховий фонд документації України», якими визначено підстави для видачі суб'єктам господарювання приписів за порушення законодавства у сфері страхового фонду документації.

Виготовлення документів страхового фонду документації

За 2024 рік створено та прийнято на зберігання документи СФД на 693 вироби та об'єкти, у тому числі:

- на 59 виробів;
- на 73 об'єкти промисловості;
- на 318 об'єктів будівництва;
- на 166 об'єктів систем життєзабезпечення;
- на 66 об'єктів систем та споруд транспортних зв'язків;
- на 1 пам'ятку історії та культури;
- на 9 пам'яток містобудування та архітектури;
- на 1 інший об'єкт.

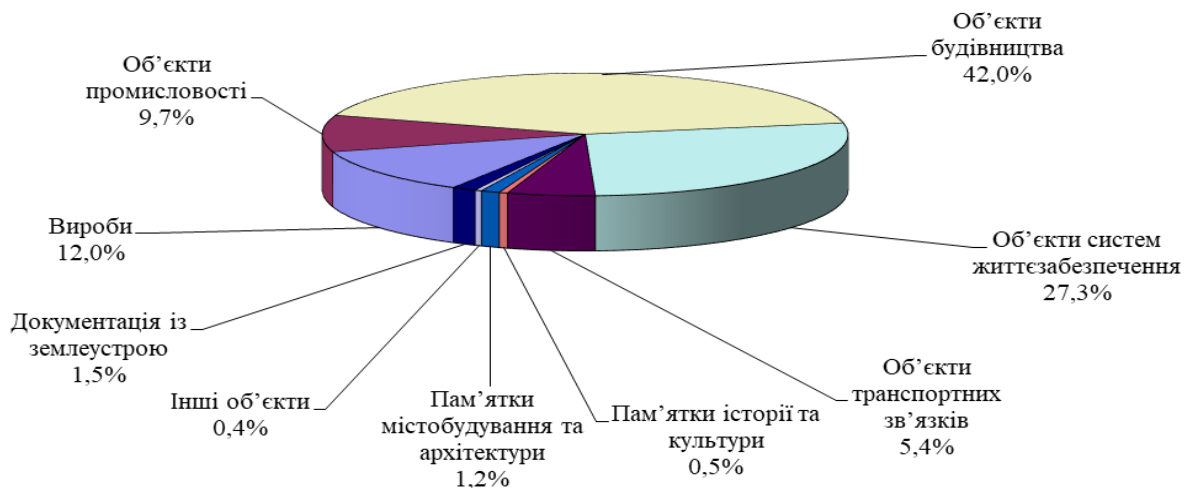
Відомості щодо закладення документів СФ до державного страхового фонду документації за напрямками створення (загальна кількість об'єктів за 2024 рік - 693)

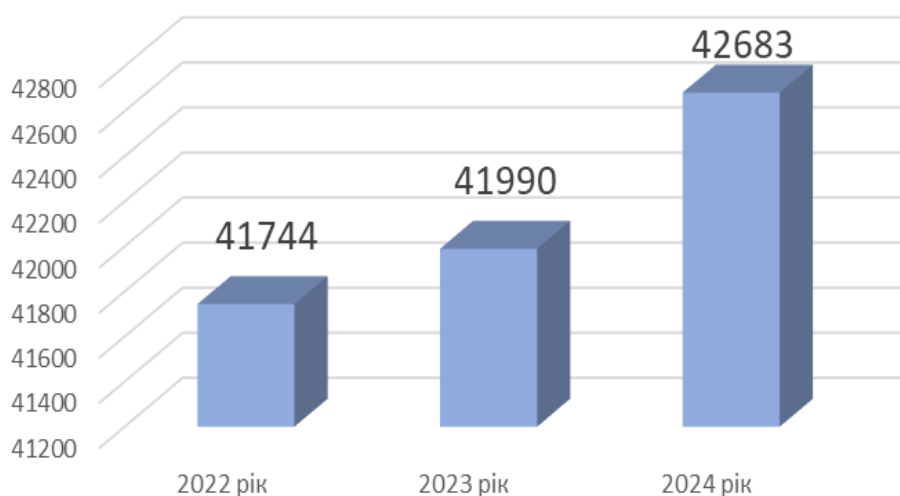
За період 1992 – 2024 рр. станом на 01.01.2025 до страхового фонду документації закладено 42683 вироби та об'єкти, у тому числі:

- на 5134 вироби;
- на 4127 об'єктів промисловості;
- на 17933 об'єкти будівництва;
- на 11667 об'єктів систем життєзабезпечення;
- на 2298 об'єктів систем транспортних зв'язків;
- на 220 пам'яток історії та культури;
- на 496 пам'яток містобудування та архітектури;
- на 178 інших об'єктів;
- на 630 комплектів документації із землеустрою.

Відомості щодо закладення документів СФ до державного страхового фонду документації за напрямами створення (загальна кількість об'єктів станом на 01.01.2025 - 42683)

Загальна кількість виробів та об'єктів, документація на які закладена до СФД

В цілому, протягом 2024 року проведено вхідний контроль документів СФД в обсязі 784,3 тис.арк.ф.А4 та періодичний контроль – в обсязі 9 млн

622,2 тис.арк.ф.А4.

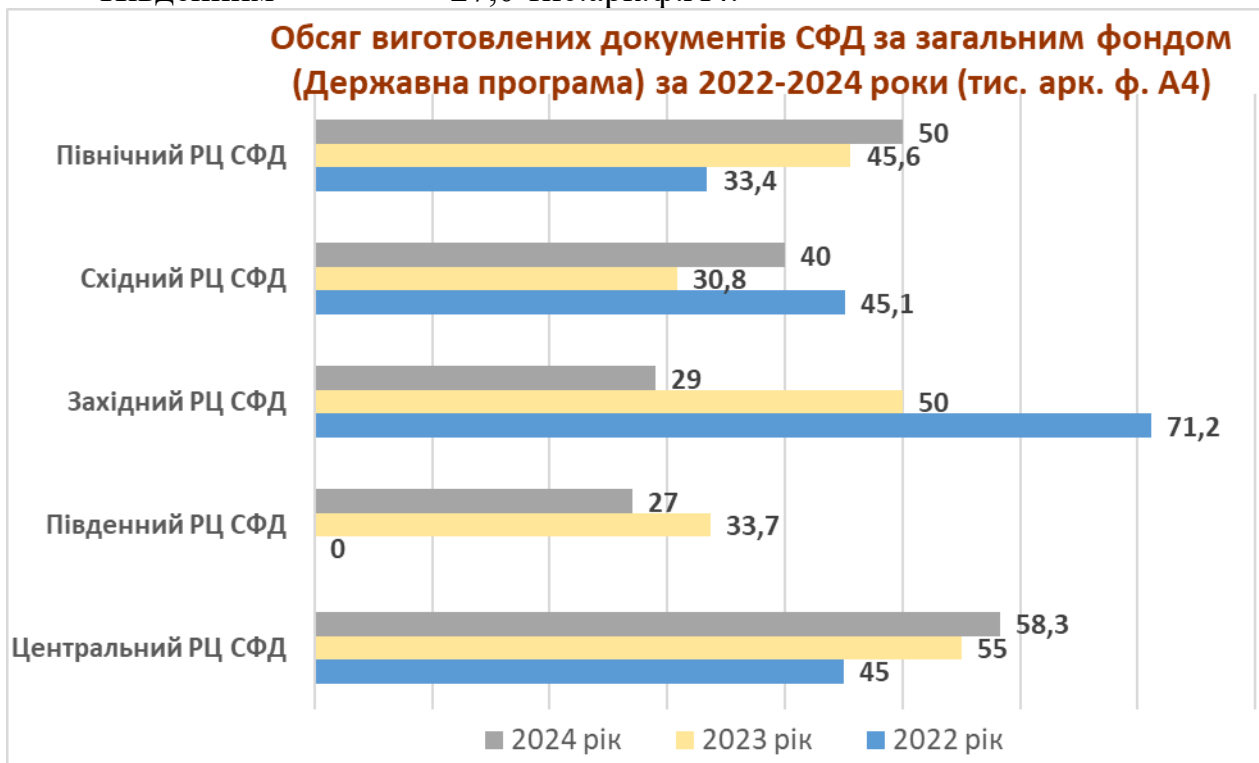
Слід відзначити, що якість документів СФД, які передані на зберігання регіональними центрами СФД у 2024 році, відповідає вимогам нормативних документів. Дефектів по фізичному стану плівки та зниження якості мікрозображень документів в мікрофільмах СФД не виявлено.

Регіональними центрами СФД протягом звітного року проведені роботи з виготовлення та передачі на зберігання документів СФД за 1 Державною, 17 галузевими та 33 регіональними програмами створення СФД.

За звітний період регіональними центрами СФД виготовлено та передано на зберігання документи СФД:

по загальному фонду – 204,3 тис.арк.ф.А4, у тому числі регіональними центрами СФД:

Західним	– 29,0 тис.арк.ф.А4;
Північним	– 50,0 тис.арк.ф.А4;
Центральним	– 58,3 тис.арк.ф.А4;
Східним	– 40,0 тис.арк.ф.А4;
Південним	– 27,0 тис.арк.ф.А4.

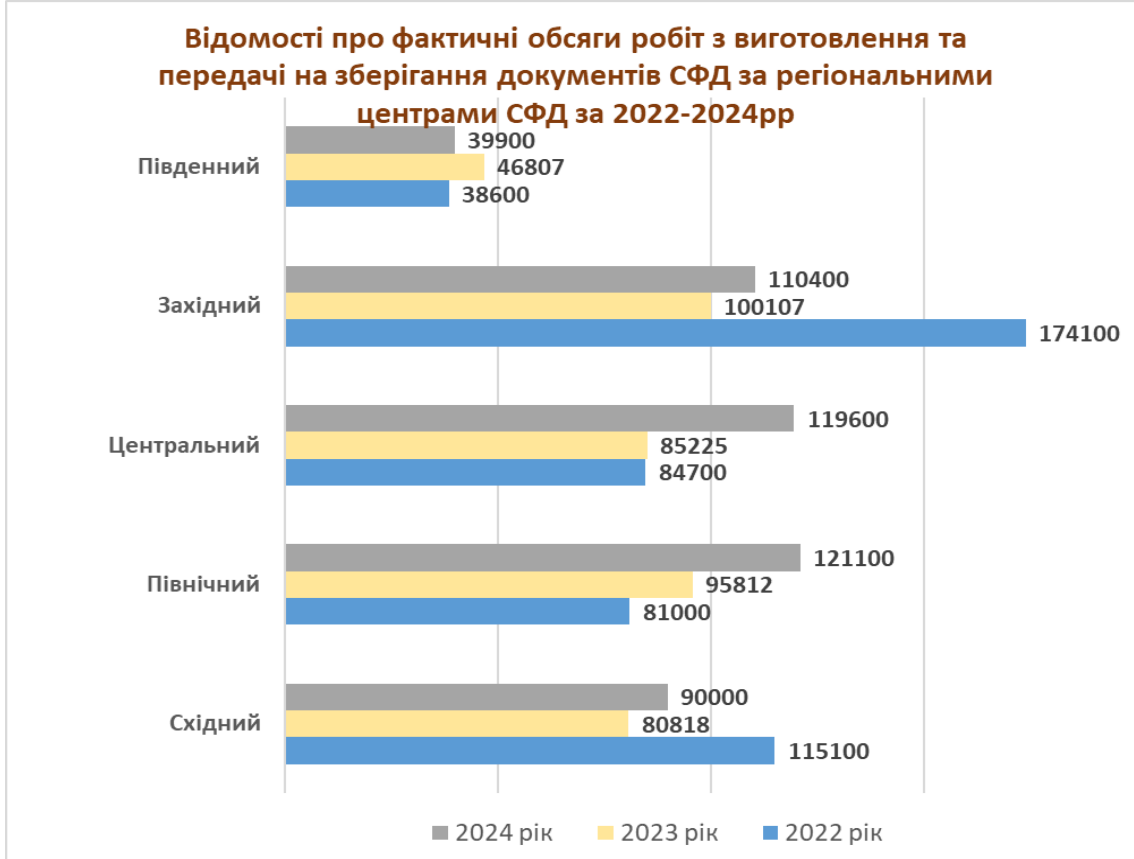

по спеціальному фонду – 276,7 тис.арк.ф.А4, у тому числі регіональними центрами СФД:

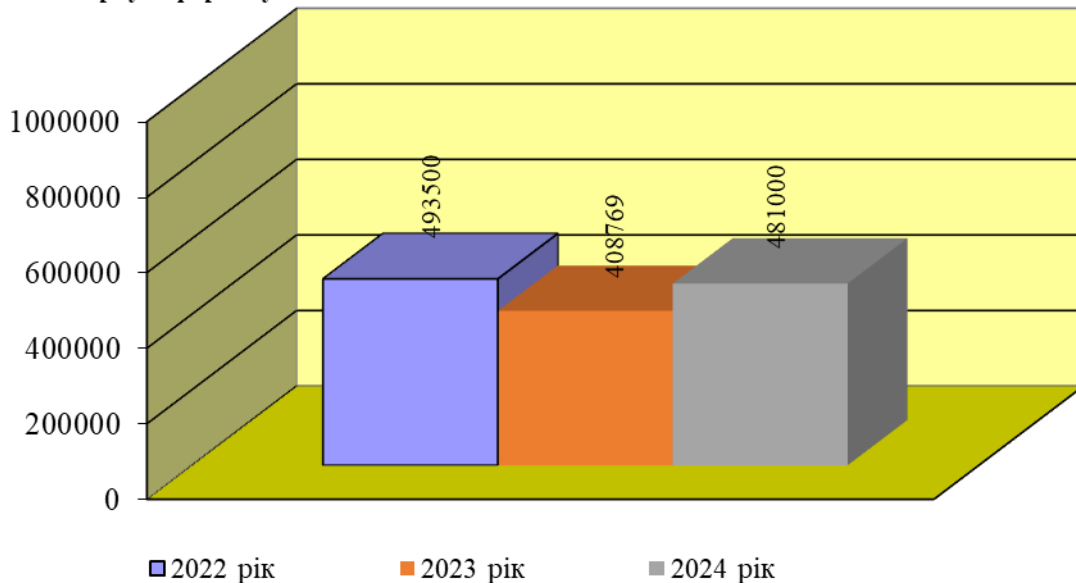
Західним	– 81,4 тис.арк.ф.А4;
Північним	– 71,1 тис.арк.ф.А4;
Центральним	– 61,3 тис.арк.ф.А4;
Східним	– 50,0 тис.арк.ф.А4;
Південним	– 12,9 тис.арк.ф.А4,

в цілому по системі – 481,0 тис.арк.ф.А4, у тому числі регіональними центрами СФД:

Західним	– 110,4 тис.арк.ф.А4;
Північним	– 121,1 тис.арк.ф.А4;
Центральним	– 119,6 тис.арк.ф.А4;
Східним	– 90,0 тис.арк.ф.А4;
Південним	– 39,9 тис.арк.ф.А4.

Відомості про фактичні обсяги робіт з виготовлення та передачі на зберігання документів СФД по системі СФД за 2022-2024 рр аркуш формату А4

Забезпечення користувачів документами СФД

З метою виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1137 «Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг» у Реєстрі адміністративних послуг на порталі «Дія» зареєстровано публічну послугу Укрдержархіву «Видача завдання на виготовлення копій документів страхового фонду документації України» (ідентифікатор послуги: 02537).

У 2024 році надійшли запити стосовно закладення до СФД документації на об'єкти від **16 суб'єктів**, яким надана інформація щодо наявності/відсутності на обліку у Державному реєстрі документів страхового фонду документації України запитуваних документів СФД та роз'яснення щодо порядку забезпечення користувачів копіями документів СФД.

Запити надходили від Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України, Київської окружної прокуратури міста Одеси, підприємств, організацій, фізичних осіб, тощо.

Значна частина запитів стосується ліквідації наслідків військової агресії російської федерації та втрати документів.

Протягом звітного періоду із заявками щодо забезпечення копіями документів СФД зверталось 5 користувачів:

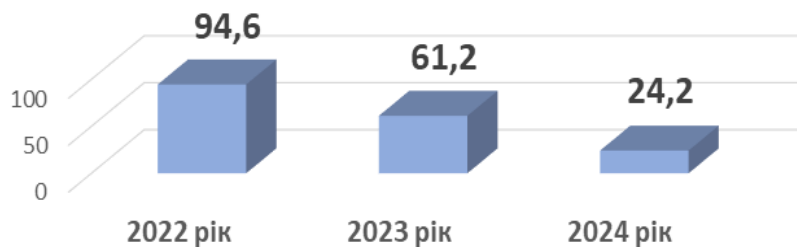
- Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України;
- КП «Київський метрополітен»;
- Інститут ядерних досліджень ім. В.М. Бакуля НАН України;
- «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О. М. Макарова», м. Дніпро;
- ДП «Міжнародний аеропорт «Львів».

За 2024 рік проведені роботи з виготовлення копій документів СФД за 12 завданнями, загальним обсягом документації 80,18 тис. арк. ф. А4, з них: за 3 заявками користувачів – 9,7 тис. арк. ф. А4, за 4 завданнями Укрдержархіву – 1,9 тис. арк. ф. А4 (виготовлення копій документів СФД на мікрографічній плівці), в межах виконання встановленого мобілізаційного завдання Укрдержархіву чотири одиниці номенклатури мобілізаційного завдання (замовлення) виготовлено та надано замовнику документації у обсязі 68,5 тис. арк. ф. А4.

У 2024 році завершені роботи з виготовлення копій документів СФД відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 241-р «Про забезпечення Міністерства культури документами страхового фонду документації». За 2024 рік виготовлено та відправлено до Міністерства культури та інформаційної політики України електронні копії документів СФД у обсязі 24,2 тис. арк. ф. А4. на 1 об'єкт культурної спадщини. Загальний обсяг відтворених електронних копій документів страхового фонду на об'єкти культурної спадщини склав 472820 аркушів формату А4 по 24 закладах культури Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, Донецької та Луганської областей.

Виготовлення копій документів СФД відповідно до розпорядження КМУ від 05.04.2017 № 241-р «Про забезпечення Міністерства культури документами страхового фонду документації»
(тис. арк. ф. А4)

Результати проведених у 2024 році робіт щодо забезпечення користувачів копіями документів СФД дають можливість:

Міністерству культури та інформаційної політики України – отримати інформацію про музейні предмети, які знаходяться на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та невідконтрольних територіях Донецької та Луганської областей. Копії документів СФД забезпечать формування переліку можливих культурних втрат внаслідок збройної агресії російської федерації та подальшого відстоювання позиції України в міжнародних судах;

Міноборони України та Мінстратегпрому України – отримати копії документів СФД мобілізаційного призначення для проведення невідкладних заходів щодо освоєння та поставлення на виробництво виробів військового призначення;

експлуатуючим організаціям – отримати копії документів СФД на документацію житлових будинків, які зруйновані внаслідок воєнних дій російської федерації, для проведення відновлюваних робіт;

відновити втрачену документацію для подальшої експлуатації та ремонту житлових будинків та інших об'єктів будівництва.

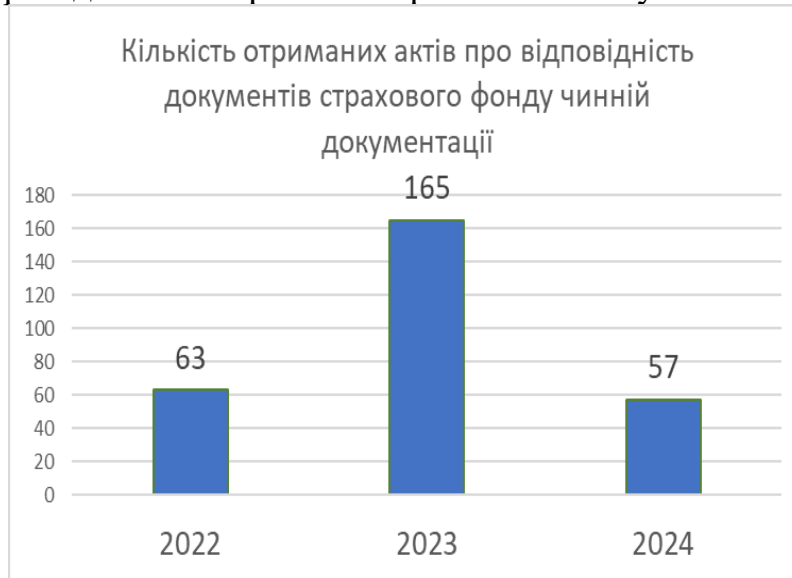
В цілому інформація про подію та/або настання негативного наслідку втрати або псування оригіналу документа страхового фонду (відсутність документів у СФД) за період 2017 – 2024рр. складає 49 подій, в т.ч. за 2024

рік – 9 подій відмови у наданні інформації через відсутність документів у СФД.

Координація діяльності постачальників документів страхового фонду, регіональних центрів СФД та баз зберігання СФД з питань ведення СФД

Згідно з графіками проведення робіт щодо ведення СФД у 2024 році регіональними центрами страхового фонду документації проведена робота з 485 підприємствами, установами та організаціями, документація на вироби та об'єкти яких закладена до страхового фонду документації України.

В результаті проведеної роботи 38 постачальників документів надали 57 актів про відповідність документів страхового фонду чинній документації та 28 переліків мікрофільмів та мікрофіш страхового фонду документації що підлягають переведенню на архівне зберігання або анулюванню.

Отримані акти про відповідність документів страхового фонду чинній документації та узагальнені переліки мікрофільмів та мікрофіш страхового фонду документації, що підлягають переведенню на архівне зберігання або анулюванню надано для організації подальшої роботи до баз зберігання страхового фонду документації.

Видача актів закладення технічної та проєктної (робочої) документації до страхового фонду документації України

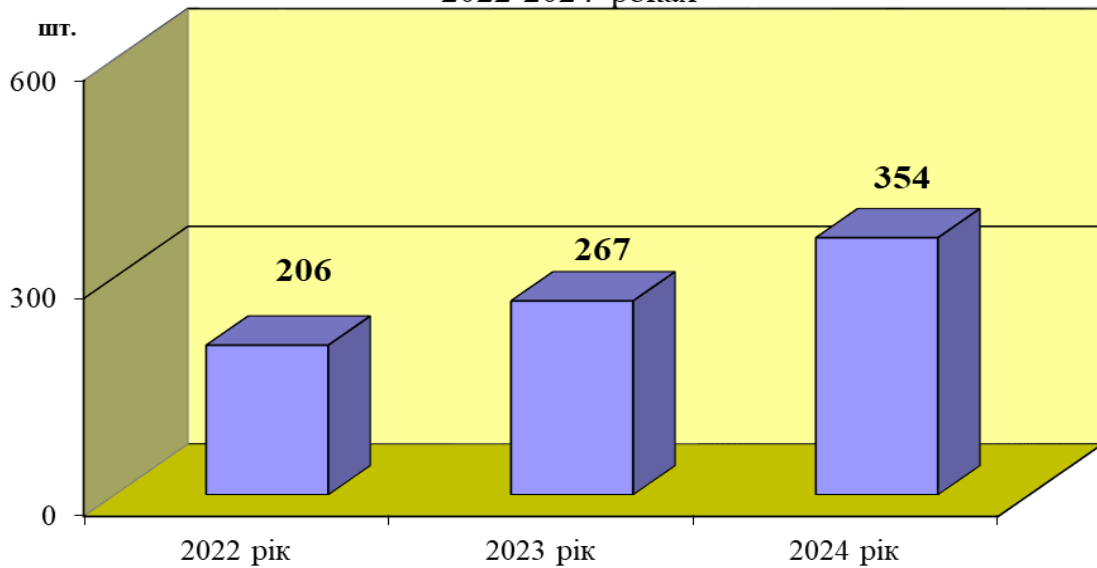
Протягом 2024 року за запитами підприємств, установ та організацій, видано 354 акти закладення технічної та проєктної (робочої) документації до страхового фонду документації України.

Всього станом на 2024 рік видано 28214 акти закладання технічної та проєктної (робочої) документації до страхового фонду документації України.

Інформаційні дані щодо видачі актів закладення проєктної (робочої) документації до страхового фонду документації України за 2022 – 2024 роки

	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість актів та довідок	206	267	354

Відомості щодо видачі актів закладення проектної (робочої) документації до страхового фонду документації України у 2022-2024 роках

Забезпечено наявність та актуальність інформації в Реєстрі адміністративних послуг на порталі «Дія» послуги «Видача Акта закладення технічної документації до страхового фонду документації України» (ідентифікатор послуги: 02393) та послуги «Видача Акта закладення проектної (робочої) документації до страхового фонду документації України» (ідентифікатор послуги: 02392).

Наказом Міністерства юстиції України від 09.01.2025 року № 87/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10.01.2025 за № 59/43465, затверджено Порядок видачі Акту закладення технічної та проектної робочої документації до страхового фонду документації.

Ведення Державного реєстру документів страхового фонду документації України

Внесено зміни до Порядку ведення Державного реєстру документів страхового фонду документації України постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 р. № 631 з метою організації його ведення на засадах, визначених Законом України «Про публічні електронні реєстри».

Затверджено Порядок реєстрової нумерації об'єктів Державного реєстру документів страхового фонду документації України та хеш-логування відповідних наборів даних (наказ Міністерства юстиції України від 03.09.2024 № 2609/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 04.09.2024 № 1351/42696).

Прийнято у промислову експлуатацію Інформаційно-телекомунікаційну систему «Державний реєстр документів страхового фонду документації України» та затверджено Умови обробки інформації в інформаційно-телекомунікаційній системі «Державний реєстр документів страхового фонду документації України».

Визначено для хеш-логування у Державному реєстрі документів страхового фонду документації України спеціалізовану хеш-функцію та

визначено публічних реєстраторів Державного реєстру документів страхового фонду документації України.

Розроблено таблицю набору реєстрових даних Державного реєстру документів страхового фонду документації України та наповнено інформацією про 300 документів СФД.

Проведено Категоризацію об'єкта критичної інфраструктури та розроблено Паспорт безпеки об'єкта критичної інфраструктури та Плани захисту.

Ведення Державного реєстру техногенно та екологічно небезпечних об'єктів (Державного реєстру потенційно небезпечних об'єктів)

Протягом 2024 року було виконано 14 запитів щодо отримання інформації з Державного реєстру, запити надходили від Арбітражних керуючих.

Інформаційні дані щодо кількості звернень

	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість звернень та запитів	8	21	14

Видача дозволів на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом

Протягом 2024 року Укрдержархівом видано 2 Дозволи на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом (далі – Дозвіл) та анульовано 2 Дозволи за зверненнями.

Інформаційні дані видачі дозволів на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом

за 2022 – 2024 роки

	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість дозволів	-	2	2

Забезпечено наявність та актуальність інформації в Реєстрі адміністративних послуг на порталі «Дія» послуги «Видача дозволу на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом». Інформація про послугу регулярно переглядається та, за необхідності, оновлюється.

Затверджено нові редакції інформаційної та технологічної карток адміністративної послуги з надання дозволу на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту

інформації з обмеженим доступом.

Законом України від 10.10.2024 № 4017-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» внесено зміни до Закону України «Про страховий фонд документації України» у частині оптимізації дозвільних процедур у сфері страхового фонду документації шляхом переведення їх на декларативний принцип та вилученням пункту 14 із Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (запровадження Декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері страхового фонду документації на заміну Дозволів на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом).

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ З ЦИФРОВІЗАЦІЇ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Цифровізація у сфері архівної справи, діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації є пріоритетним напрямком діяльності Державної архівної служби України для забезпечення безпечного доступу до інформації широкого кола користувачів.

В рамках нормативно-правового врегулювання питання удосконалення інформаційно-комунікаційної системи, що забезпечує централізоване приймання-передавання електронних документів на постійне зберігання, Укрдержархівом проаналізовано актуальність відповідних норм законодавства та по результату ініційовано внесення змін в ряд нормативно-правових документів, а саме до наказу Міністерства юстиції України від 30.12.2020 № 4555/5 «Про затвердження Порядку приймання-передавання електронних документів Національного архівного фонду на постійне зберігання» та наказу Міністерства юстиції України від 11.11.2014 № 1886/5 «Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання». Проекти опрацьовано та направлено на розгляд до Міністерства юстиції України.

Вжито заходи з уможливлення технічного забезпечення розгортання повноцінного Сховища архівних електронних документів: підготовлено заявку на виконання завдань та проєктів Національної програми інформатизації на 2024 – 2026 роки в межах видатків відповідних бюджетних програм; погоджено з Адміністрацією Держспецзв'язку та надіслано до Міністерства цифрової трансформації України проєкт завдання Розвитку Сховища архівних електронних документів (далі – Сховище).

За напрямком Національної програми інформатизації, в рамках забезпечення централізованого обліку, збереження, доступу та ефективного

управління архівними інформаційними ресурсами України в цифровому середовищі, проводились роботи з побудови Єдиного державного електронного реєстру Національних архівних інформаційних ресурсів (далі – Реєстр). Підготовлено технічне завдання Реєстру, погоджено з Адміністрацією Держспецзв'язку та надіслано до Міністерства цифрової трансформації України.

У зв'язку з відсутністю фінансування по Національній програмі інформатизації на 2024 рік Укрдержархівом подано заявку на фінансування проектів Сховища та Реєстру у 2025 – 2026 роках, а також розпочато пошук зовнішніх джерел фінансування.

Державна архівна служба України здійснює комплексні заходи для забезпечення криптографічного та технічного захисту інформації, кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій відповідно до сучасних викликів у сфері інформаційної безпеки. У межах цієї діяльності реалізовано низку ініціатив, спрямованих на посилення рівня захисту інформаційних ресурсів Укрдержархіву, а саме: за результатами перемовин із представниками Проекту USAID «Кібербезпека критично важливої інфраструктури України» у поточному році розпочато діагностування рівня кібербезпеки Державної архівної служби України відповідно до NIST Cybersecurity Framework. Проведений аналіз дозволить оцінити поточний стан безпеки інформаційних систем та визначити першочергові заходи для їх удосконалення.

З метою підвищення рівня кіберзахисту укладено Меморандум про організацію взаємодії між Державним центром кіберзахисту Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Державною архівною службою України. У межах цієї співпраці впроваджено рішення WAF (Web Application Firewall) від Akamai Technologies, що забезпечує захист державних інформаційних ресурсів доменних зон archives.gov.ua та arch.gov.ua від кібератак і несанкціонованих дій.

Для організації безперебійного функціонування та належного технічного супроводу відомчої системи електронного документообігу «АСКОД» розроблено та затверджено наказом Укрдержархіву від 06.02.2024 № 22-НОД Порядок технічного супроводу відомчої системи електронного документообігу «АСКОД». Документ регламентує порядок здійснення технічного обслуговування, адміністрування та моніторингу функціонування системи, що сприятиме її стабільній роботі та підвищенню рівня інформаційної безпеки.

Для забезпечення доступу до архівної інформації, підвищення прозорості діяльності архівних установ та розширення комунікації з громадянами здійснено низку заходів, спрямованих на вдосконалення та розвиток вебсайту Укрдержархіву.

У межах інформаційної роботи в Укрдержархіві розроблено окрему вебсторінку, присвячену оцифруванню документів Національного архівного фонду та довідкового апарату до них державними архівами областей, м. Києва (Оцифрування НАФ архівами областей).

З метою забезпечення зручності для всіх категорій користувачів на офіційному вебсайті Укрдержархіву впроваджено плагін «Один клік безбар'єрності», що сприяє підвищенню доступності вебресурсу для осіб із порушеннями зору, моторики та іншими особливими потребами.

Для оцінки рівня якості надання архівних послуг та виявлення напрямів їх удосконалення через вебсайт Укрдержархіву було проведено моніторинг якості надання архівних послуг, що дозволило отримати зворотний зв'язок від користувачів та врахувати їхні пропозиції.

В умовах воєнного стану та систематичних ракетних обстрілів, які спричиняють аварійні відключення електроенергії та блекауту, Державна архівна служба України реалізувала заходи, спрямовані на забезпечення безперервного функціонування інформаційних ресурсів. З метою підтримки стабільної роботи інформаційних систем та цифрових сервісів, мінімізації ризиків, пов'язаних із тривалими перебоями в електропостачанні, та за допомогою донорів, здійснено встановлення сонячних панелей, інвертора, батарей та резервного генератора, що гарантують безперебійну діяльність критично важливої цифрової інфраструктури та збереження доступу до державних архівних даних в умовах надзвичайних ситуацій. Також, реалізовано пілот з розгортання відомчих ресурсів на базі віддалених дата-центрів.

7. НАУКОВЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СФЕРІ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА СИСТЕМИ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

У сфері управління Укрдержархіву функціонує дві науково-дослідні установи: Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (далі – УНДІАСД) та Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії (далі – НДІ мікрографії).

Виконання наукових робіт у 2024 році здійснювалося за тематикою, визначеною наказом Міністерства юстиції України від 12 липня 2021 року № 2449/5 «Про затвердження тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету на 2022-2024 роки науково-дослідними інститутами, що належать до сфери управління Державної архівної служби України» (далі – Тематика).

Тематичним планом замовлення на виконання наукових робіт у сфері архівної справи на 2024 рік, заплановано виконання УНДІАСД за рахунок коштів Державного бюджету України п'яти наукових робіт, що стосуються:

дослідження проблем забезпечення збереженості цифрових аудіовізуальних документів НАФ;

науково-методологічних засад удосконалення описів справ постійного зберігання; наукового аналізу та актуалізації складу реквізитів уніфікованих форм організаційно-розпорядчих документів;

сучасної архівної термінології (український та міжнародний досвід); теоретичних та прикладних засад роботи з науково-технічною документацією в архівних установах України.

За результатами наукових робіт у 2024 році розроблено: Збірник уніфікованих форм організаційно-розпорядчих документів як результат наукової роботи «Науковий аналіз та актуалізація складу реквізитів уніфікованих форм організаційно-розпорядчих документів, зазначених у Національному класифікаторі НК 010:2021 «Класифікатор управлінської документації», а також методичні рекомендації «Забезпечення збереженості цифрових аудіовізуальних документів Національного архівного фонду» як результат наукової роботи «Дослідження проблем забезпечення збереженості цифрових аудіовізуальних документів Національного архівного фонду».

Виконання трьох наукових робіт, а саме: «Теоретичні та прикладні засади роботи з науково-технічною документацією в архівних установах України», «Науково-методологічні засади удосконалення описів справ постійного зберігання», «Сучасна архівна термінологія: український та міжнародний досвід», відповідно до Тематичного плану замовлення та технічних завдань передбачено на два роки – із січня 2024 року до грудня 2025 року.

Наказом Укрдержархіву від 29 жовтня 2024 року № 179-НОД було затверджено та впроваджено результати трьох наукових робіт, які виконувалися УНДІАСД протягом 2023 року, а саме: Методику оцінювання якості надання архівних послуг (сервісів), методичні рекомендації «Ініціативне документування подій широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України» та «Робота архівних установ в умовах дії особливих правових режимів».

За Тематичним планом замовлення на виконання наукових (науково-технічних) робіт у сфері страхового фонду документації у 2024 році НДІ мікрографії планувалось виконання шести наукових робіт, а саме:

за напрямом Тематики «Технологічне забезпечення СФД України» у 2024 році виконувалось три наукові (науково-технічні) роботи: одна перехідна та дві нові, які завершені у звітному році;

за напрямом «Розроблення автоматизованої інформаційної системи СФД України» у 2024 році виконувалась одна нова дослідно-конструкторська робота, яка завершена у звітному році;

за напрямом «Нормативне забезпечення СФД України» у 2024 році виконувалось дві нові науково-дослідні роботи, завершені у звітному році.

Реалізація отриманих результатів науково-дослідних робіт забезпечить вирішення першочергових проблемних питань у сфері формування, ведення та використання СФД, а також надасть можливість застосовувати ці результати у практичній діяльності для:

визначення категорій складності під час виконання операцій вхідного контролю та підготовки документації, наданої на мікрофільмування в електронному вигляді, згідно з науково обґрунтованими методом та

методикою, що створить засади для автоматизації процесів підготовки документації в електронному вигляді до мікрофільмування;

удосконалення нормативно-методичного та технологічного комплексу забезпечення формування та ведення СФД України з урахуванням новітніх галузевих науково-технічних досягнень та гармонізації з європейською системою технічного регулювання;

контролювання відповідності складу документації на об'єкти водопостачання та водовідведення, а також сприятиме більш якісному проведенню робіт з виготовлення документів СФД;

фахівців, що займаються підготовкою до мікрофільмування за допомогою КОМ-системи документації, наданої в електронному вигляді, додаткових функціональних можливостей в частині використання Програми під час виготовлення поправки до електронного мікрофільму (далі – ЕМ) на основі повторного використання кадрів проєкту ЕМ, виготовлення вклейки після виготовлення поправки до ЕМ, налаштування масштабу маркерів та завантаження додаткових службових символів;

застосування удосконаленого нормативно-правового і нормативного забезпечення функціонування державної системи СФД, яке регламентує порядок і правила використання СФД;

використання міжнародного і європейського досвіду в науковій (науково-технічній) діяльності державної системи СФД, а також формування попереднього переліку міжнародних стандартів, які будуть застосовувати під час формування системи технічного регулювання у діяльність державної системи СФД.

Наукові роботи, які виконував УНДІАСД та НДІ мікрографії протягом звітнього періоду за тематичними планами замовлень на 2024 рік, зареєстровані державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» відповідно до Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24 березня 2022 року № 271.

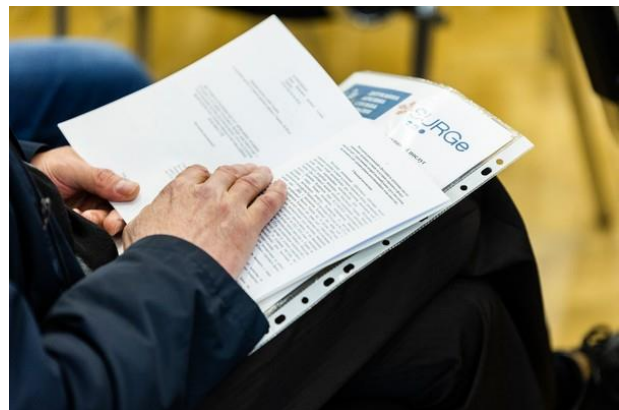
Протягом 2024 року було сформовано та затверджено наказом Міністерства юстиції України від 22 липня 2024 року № 1888/7 тематику наукових досліджень, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету на 2025 – 2029 роки УНДІАСД та НДІ мікрографії.

Крім цього, затверджено та впроваджено наказами Укрдержархіву: від 16 січня 2024 року № 10-НОД, погодженим Першим заступником Голови СПО об'єднань профспілок Олександром Шубіним 12 січня 2024 року, «Галузеві норми часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах» як результат наукової роботи «Вивчення та науковий аналіз технологічних процесів, норм організації праці у державних архівних установах з метою визначення раціональних прийомів виконання робіт з технологічно регламентованим змістом та обсягами», яка виконувалася УНДІАСД у 2018 – 2019 роках;

від 20 грудня 2024 року № 10-НОД «Нормативи трудомісткості науково-дослідних робіт у сфері архівної справи» як результат наукової роботи «Дослідження питань нормування праці науково-дослідних робіт у сфері архівної справи», яка виконувалася УНДІАСД у 2019 – 2020 роках.

На виконання підпунктів 2, 3 пункту 36 Плану заходів на 2023 – 2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2023 року № 372-р, для скорочення відмінностей у доступі різних груп користувачів послуг архівів та установ страхового фонду документації, протягом 2024 року Укрдержархівом за підтримки експертів проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) розроблено та впроваджено методичні рекомендації «Доступність публічних послуг державних архівних установ та установ страхового фонду документації з урахуванням потреб маломобільних груп населення, включаючи осіб з різним рівнем комунікаційних можливостей», затверджені наказом Укрдержархіву від 05 квітня 2024 року № 66-НОД.

24 квітня 2024 року у Центральному державному архіві громадських об'єднань та українці за участі Радниці – уповноваженої Президента України з питань безбар'єрності Тетяни Ломакіної, представників інших центральних органів виконавчої влади та SURGe, відбувся захід «Безбар'єрність та доступність послуг архівних установ та установ страхового фонду документації» на якому були представлені зазначені методичні рекомендації працівникам архівних установ та установ страхового фонду документації.

За результатами моніторингу доступності публічних послуг архівних установ за 2024 рік в Укрдержархіві опрацьовано заповнені державними архівами (7 центральних державних архівів, 24 обласних державних архівів та м. Києва, 4 галузевих державних архіви, що становить 80 відсотків від загальної кількості державних архівів) чеклисти та отримано такі дані:

високий рівень доступності мають 5 архівів (ЦДНТА України, ЦДАЕА, ЦДАГОУ, державні архіви Тернопільської, Одеської областей);

середній рівень доступності – 26 архівів (ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАМЛМ України, державні архіви Миколаївської, Рівненської, Івано-Франківської, Луганської, Сумської, Чернівецької, Полтавської, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Закарпатської, Харківської, Хмельницької, Волинської, Кіровоградської, Чернігівської, Київської, Херсонської, Черкаської областей та м. Києва та ГДА Міністерства юстиції України у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, ДНВП «ГЕОІНФОРМ УКРАЇНИ»);

низький рівень доступності – 4 архіви (державні архіви Вінницької, Львівської областей, ГДА Міністерства оборони України, ГДА Управління державної охорони України).

У 2024 році проведено Конкурс наукових праць, науково-методичних розробок та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії, за результатами якого вручені дипломи:

I ступеня у номінації «Архівознавство» за науково-методичну розробку «Інструкція з опрацювання матеріалів Державних архівних установ та наповнення бази даних «Український мартиролог ХХ ст.»» Якубчаку Я. В.

II ступеня: у номінації «Архівознавство» за аналітичний огляд «Стан, тенденції і перспективи інтеграції Україна – ЄС в архівному секторі» Залєток Н. В. та Чорноморець Є. М.; у номінації «Джерелознавство, археографія, спеціальні історичні дисципліни» за книгу «Пам'ять кризь століття: генеалогія вербилівських родин другої половини ХVIII – першої половини ХХ ст.» Галяну Т. В.

Упродовж 2024 року державними архівами підготовлено низку наукових та методичних розробок у сфері архівознавства, археографії, документознавства, а саме: 14 методичних рекомендацій; 4 порядки та пам'яток щодо роботи з документами НАФ; 4 інструкції; понад 60 статей, тез до конференцій тощо (переважна більшість з них мають інформаційний характер, та створені за документами архівів); 1 каталог виставки; 2 великих видання за матеріалами архівних документів, здійснювалися виставки документів НАФ.

Результативну роботу в науковому та/або методичному напрямках діяльності провели: ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДІАЛ України, ЦДНТА України, ЦДІАК України, ЦДАЕА, державні архіви Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької,

Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва, галузеві державні архіви Служби безпеки України та Українського інституту національної пам'яті.

8. МЕРЕЖА АРХІВНИХ УСТАНОВ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ УСТАНОВ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

До сфери управління Державної архівної служби України належить 7 центральних державних архівів, 3 центральні державні архівні установи, 6 спеціальних установ страхового фонду документації, Український науково-дослідний інститут архівної справи та діловодства і Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії.

Станом на 01.01.2025 відома інформація про мережу архівних установ України у кількості 919 одиниць, з них:

7 центральних державних архівів;

Український науково-дослідний інститут архівної справи та діловодства;

3 центральні державні архівні установи;

25 державних архівів областей, м. Києва;

121 архівний відділ (сектор) райдержадміністрацій;

133 архівних відділів (секторів) міських рад;

14 галузевих державних архівів;

601 архівна установа сільської, селищної, міської ради, ради об'єднаної територіальної громади для централізованого тимчасового зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових та інших правовідносин юридичних і фізичних осіб, що не належать до Національного архівного фонду (далі – трудові архіви);

14 архівних установ, заснованих фізичними особами та/або юридичними особами приватного права (на 1 установу менше, ніж у 2023 році).

Суттєвих змін у мережі науково-дослідних установ, що належать до сфери управління Державної архівної служби України, центральних державних архівних установ, державних архівів областей, міста Києва, архівних відділів (секторів) райдержадміністрацій, архівних відділів (секторів) міських рад, трудових архівах не відбулося.

Мережа архівних відділів (секторів) райдержадміністрацій складає 121 установу (з них 62 % є юридичними особами приватного права), що на 1 більше минулорічної кількості. Наразі роботу місцевих державних архівних установ районного рівня забезпечують 703 працівника.

Мережа архівних відділів (секторів) міських рад складає 133 установи (з них 32% є юридичними особами приватного права), що на 1 менше минулорічної кількості. Кількість штатних одиниць архівних відділів (секторів) міських рад станом на 01.01.2025 складає 433 працівника.

Мережа трудових архівів склала 601 установу (50% яких мають статус юридичної особи публічного права), штатна чисельність яких складає 984 працівника.

9. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародна діяльність Державної архівної служби України та архівних установ здійснюється відповідно до вимог національного законодавства та нормативно-правових актів у сфері зовнішніх зносин.

До відома та використання в міжнародній діяльності державним архівним установам доведено актуалізовану у контексті забезпечення єдності зовнішньополітичного курсу держави Міністерством закордонних справ України інформацію «Щодо позиції України під час участі у міжнародних заходах» та всі резолюції Генеральної Асамблеї ООН щодо територіальної цілісності України, тимчасово окупованого Криму та російської агресії для використання у подальшій роботі, зокрема у директивах, технічних завданнях керівників/делегацій державних архівів України на заходах міжнародного характеру (незалежно від того, чи проводяться такі заходи за фізичної присутності керівника/делегацій або у дистанційному форматі); «Зміни до Інструкції про порядок витребування документів соціально-правового характеру для громадян України, іноземців та осіб без громадянства», затверджені наказом Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України від 31 липня 2024 року № 2291/5/289, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 серпня 2024 року за № 1187/42532, якими передбачені зміни в оформленні архівних документів, які потребують засвідчення в Укрдержархіві та подальшої легалізації в Департаменті консульської служби МЗС України або проставлення апостиля в Мін'юсті і подаватимуться до компетентних органів інших країн.

Укрдержархівом продовжено роботу з інвентаризації існуючих міжнародних договорів міжвідомчого характеру, укладених в архівній сфері, аналізу їх відповідності чинному законодавству, визначення договорів, які втратили чинність та внесення пропозиції про їх переукладення в разі визнання потреби сторонами, що їх уклали.

У 2024 році результатом цієї роботи відповідно до вимог статті 24 Закону України «Про міжнародні договори» та пункту 12 Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 року № 422, стало визначення МЗС України, відповідно до поданих Укрдержархівом пропозицій, що Угода про співробітництво між Комітетом у справах архівів при Раді Міністрів РРФСР і Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів Української РСР, підписана 27 червня 1991 року, припинила свою дію 24 грудня 1998 року; Протокол про спільні проекти Державного комітету архівів України та Федеральної архівної служби Росії на 2003 – 2005 роки від 07 березня 2003 року припинив свою дію 21 березня 2007 року; План спільних заходів

Державної архівної служби України і Федерального архівного агентства (Російська Федерація) на 2011 – 2013 роки від 14 квітня 2011 року, припинив дію 01 січня 2013 року. Зазначені зміни внесені до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та доведені до відома державних архівних установ.

Розглянуті та підтримані пропозиції щодо налагодження двостороннього міжвідомчого співробітництва з Федеральним архівом Швейцарії, Національним архівом Катару, Національним архівом Норвегії, Національними архівами Франції, Національним архівом Японії, інститутом Пілецького в Берліні та Архівом Університету Модерно Італійської Швейцарії (кантон Тічіно, Швейцарія).

У 2024 році результатом проведеної роботи стала підготовка, відповідно до вимог статті 24 Закону України «Про міжнародні договори» та пункту 12 Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 року № 422, та підписання п'яти міжнародних договорів міжвідомчого характеру, а саме:

Протоколу про співробітництво в галузі архівної справи між Державною архівною службою України та Федеральним Урядом Республіки Австрія, представленим Генеральним директором Австрійського державного архіву 13 березня 2024 року (резолуція Кабінету Міністрів України від 12.02.2024 № 2244/2/1–24);

Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Державними архівами Ізраїлю 10 квітня 2024 року (резолуція Кабінету Міністрів України від 18.02.2022 № 4186/2/1–22);

Угоди про співробітництво в рамках проекту «Спільна архівна спадщина» 18 квітня 2024 року (резолуція Кабінету Міністрів України від 02.04.2024 № 9059/2/1–24);

Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Народною спілкою Німеччини по догляду за військовими похованнями 29 травня 2024 року (погоджено Міністерством закордонних справ України відповідно до Положення про Укрдержархів (підпункт 68 пункту 4, підпункт 17 пункту 11), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 870, та з урахуванням Указу Президента України від 22 грудня 2021 року 671/2021 «Питання координації зовнішньополітичної діяльності держави»);

Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Генеральною дирекцією архівів Республіки Албанія 05 червня 2024 року (резолуція Кабінету Міністрів України від 26.10.2021 № 45107/8/1–21);

у розвиток співпраці з закордонним українством 21 лютого 2024 року підписано Меморандум про співробітництво між Державною архівною службою України та Українською асоціацією усної історії (Канада).

Ініційовано перед американським партнером внесення змін до Меморандуму про співробітництво між Державною архівною службою

України та FamilySearch International, штат Юта, США, вчиненого 02 червня 2020 року.

Опрацьовано та надано МЗС України пропозиції щодо ратифікації Терезинської декларації щодо реституції на користь жертв Голокосту та їхніх законних спадкоємців, МОН України – до проєкту Програми співробітництва у сферах освіти, науки та культури між Урядом Республіки Австрія та Кабінетом Міністрів України на 2025 – 2030 роки.

Підготовлено та організовано переговорний процес щодо узгодження проєктів та у подальшому підписання Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Державним агентством архівів Республіки Болгарія; Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Генеральною дирекцією архівів Італійської Республіки; Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Національним архівним агентством Республіки Молдова; Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Державним архівом Королівства Марокко; Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Департаментом державної документації та архівів В'єтнаму.

Розглянуто пропозиції та надано рекомендації до проєкту договору про співробітництво між Центральним державним архівом-музеєм літератури і мистецтва України та Театральним інститутом імені Збігнева Рашевського; проєкту Угоди про співпрацю та організацію взаємовідносин між Українським університетом в Європі (Польща) та Державним архівом Хмельницької області (Україна).

Організовано виконання п'ятисторонньої Угоди про співробітництво в рамках реалізації проєкту «Спільна архівна спадщина» між Гендирекцією державних архівів Польщі та ЦДІАК України.

Забезпечено координацію роботи державних архівів за укладеними договорами з виконання проєктів з корпорацією FamilySearch International.

Вжито заходів щодо участі Державного архіву Чернівецької області у проєкті «Документи з історії та культури євреїв в архівах України» відповідно до Договору про співробітництво між Державною архівною службою України та Єврейською теологічною семінарією Америки (Нью-Йорк, США) від 22 липня 2019 року.

Подальшого розвитку набула співпраця з корпорацією FamilySearch International (США), з якою на кінець 2024 року співпрацюють 28 державних архівів, з яких 5 центральні, 23 обласних. З них 24 державних архіви забезпечено корпорацією відповідним обладнанням. У 2024 році FamilySearch укладено вісім договорів, а саме, з ЦДНТА України (24.05.2024), державними архівами Вінницької (27.06.2024), Дніпропетровської (29.01.2024), Запорізької (24.05.2024), Львівської (24.05.2024), Тернопільською (30.10.2024), Харківської (24.05.2024), Херсонською (29.01.2024) областей.

Відповідно до домовленостей з керівництвом корпорації FamilySearch International отримано безпроводне мережеве обладнання для створення

резервних автономних точок доступу до мережі інтернет робочих місць працівників Укрдержархіву та державних архівів.

Сьогодні в Україні FamilySearch International реалізовує найбільший проєкт з оцифрування документів генеалогічного характеру, що забезпечить їх збереження від можливих втрат внаслідок воєнних дій або бомбардувань, і збереже родинну історію багатьох українців і не тільки, а й представників інших національностей, що проживають або проживали на території нашої держави. У перспективі встановлення понад 100 камер та виготовлення понад 100 млн скан-копій документів НАФ України генеалогічного характеру.

На кінець 2024 року команда FamilySearch International в Україні налічує 65 операторів, а вже у 2025 році заплановано збільшити їхню кількість до 100. Це дозволить оцифрувати понад 52 мільйони аркушів документів у наступному році, а загальна кількість цифрових копій за весь період сягне 117 мільйонів.

Вживалися заходи із забезпечення участі керівництва Укрдержархіву та архівних установ у міжнародних заходах:

Голови та першого заступника Голови Укрдержархіву у двосторонніх консультаціях з генеральним директором Австрійського державного архіву та підписані Угоди про співробітництво, м. Відень, Республіка Австрія, 11–16.03.2024;

Голови Укрдержархіву та директора Державного архіву Волинської області у консультаціях керівників архівних служб країн Балтії, Польщі та України та церемонії підписання п'ятисторонньої Угоди про співробітництво в рамках проєкту «Спільна архівна спадщина», м. Люблін, Республіка Польща, 16–20.04.2024;

Голови та першого заступника Голови Укрдержархіву у міжнародній конференції «Від кризи до майбутнього. Нові виклики для українських музеїв» і церемонії підписання Угоди про співробітництво з Народною спілкою Німеччини по догляду за військовими похованнями, м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина, 26–31.05.2024;

Голови та першого заступника Голови Укрдержархіву у консультаціях з директором Генеральної дирекції архівів Республіки Албанія та підписані Угоди про співробітництво, м. Тирана, Республіка Албанія, 03–10.06.2024;

заступника Голови Укрдержархіву у консультаціях з керівництвом Національного цифрового архіву Польщі, м. Варшава, Республіка Польща (29.06–07.07.2024);

Голови та першого заступника Голови Укрдержархіву, на чолі делегації українських архівістів, у симпозиумі FamilySearch International (США), організованому для архівних служб держав ЄС, м. Потсдам, Федеративна Республіка Німеччина, 07–12.09.2024;

Голови Укрдержархіву та директора Державного архіву Одеської області у консультаціях з директором Архіву Модерно Університету італійської Швейцарії та Міжнародному науковому семінарі, кантон Тічіно, Швейцарська Конфедерація, 18–23.09.2024.

Для обміну досвідом з міжнародними колегами забезпечено підготовку та організаційний супровід п'яти відряджень за кордон працівників апарату Укрдержархіву.

У 2024 році відбулося чотири офлайн зустрічі Голови Укрдержархіву з іноземними партнерами з питань двостороннього співробітництва та реалізації спільних проєктів, а саме:

25 січня з Девідом Фішманом, директором проєкту «Іудаїка» Єврейської теологічної семінарії Америки (Нью-Йорк, США);

10 травня з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні Мацуда Кунінорі;

02 липня з Надзвичайним і Повноважним Послом Аргентинської Республіки в Україні Еленою Летісії Мікусінскі;

27 листопада з Міністром юстиції та цифрових питань Естонської Республіки Лійса-Лі Пакоста, Надзвичайним та Повноважним Послом Естонської Республіки в Україні Аннелі Кольк у супроводі представників Офісу національної інформаційної системи Естонії та Посольства Естонії в Україні.

Проведено чотири онлайн зустрічі Голови Укрдержархіву з іноземними партнерами з питань подальшого розширення співробітництва в архівній сфері та підтримки українських архівів:

26 березня з директоркою зі стратегічних комунікацій проєкту USAID «Трансформація комунікацій»;

05 квітня з представниками Міжнародної ради архівів щодо фіналізації робіт з підготовки «Посібника з оцифрування архівної спадщини в умовах збройних конфліктів»;

29 квітня з представниками Міжнародної ради архівів (ICA) і Міжнародного альянсу із захисту культурної спадщини в зонах конфлікту (ALIPH);

26 листопада 2024 року Голова Укрдержархіву взяв участь у режимі онлайн у роботі 34-ї конференції європейських архівів «Міжнародні архівні дні», присвяченій відкритості архівів для соціальних досліджень (Марібор, Словенія), на якій виголосив доповідь «Архівна реформа під час війни: Особливі виклики реформування архівного законодавства та архівної практики в державних архівах України з огляду на вступ до Європейського Союзу».

Відповідно до домовленостей з канадськими, польськими та чеськими партнерами у 2024 році продовжено співробітництво у напрямку організації та проведення стажування в іноземних архівних установах українських архівістів, відбулось 5 стажувань, у яких взяли участь 17 осіб:

22 – 26 лютого 2024 року два працівники апарату Укрдержархіву проходили стажування на базі Держархіву Перемишля, Республіка Польща за підтримки Генеральної дирекції державних архівів Республіки Польща;

17 – 21 червня 2024 року стажування восьми молодих архівістів з України в Архівній літній школі (Archival Summer School for Ukraine), м. Будапешт, Угорщина за підтримки Державної архівної служби України та

Музею-Архіву Голта (Канада). Цього року за результатами конкурсного відбору стажування проходили архівісти з ЦДАГОУ, ЦДАЕА, ЦДАМЛМ України, державних архівів Полтавської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької областей;

06 – 11 жовтня 2024 року два працівники апарату Укрдержархіву проходили стажування на базі держархівів Чехії, м. Прага за підтримки Департаменту управління архівами та діловодства Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки та з метою обміну досвідом в сфері архівної справи;

16 – 30 жовтня 2024 року два працівники ЦДНТА України та один працівник апарату Укрдержархіву проходили стажування на базі держархівів Швеції за підтримки Національного архіву Швеції;

21 – 25 жовтня 2024 року друга група, один працівник ЦДАЕА та один працівник апарату Укрдержархіву проходили стажування на базі держархівів Чехії, м. Прага за підтримки Департаменту управління архівами та діловодства Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки та з метою обміну досвідом в сфері архівної справи.

У 2025 році робота в цьому напрямку буде продовжена, наразі тривають консультації з іноземними партнерами з цих питань.

Не лишаються поза уваги питання взаємодії з ЮНЕСКО. Спільно з МЗС України Укрдержархівом опрацьовані питання участі у консультаціях з експертами Секретаріату Програми ЮНЕСКО «Пам'ять світу» з метою доопрацювання української номінації «Пам'ять про Голодомор 1932–1933 років в Україні» з урахуванням зауважень, висловлених до її змісту Підкомітетом з реєстрації Програми.

Укрдержархівом підтримано пропозицію МЗС України щодо участі у проведенні інформаційної кампанії у закордонних дипломатичних установах України з нагоди 70-річчя членства України в ЮНЕСКО та надано матеріали (аудіо, відео, інші) з фондів державних архівів (цифрові копії), що стосуються місця України в ЮНЕСКО.

Директора ЦДАВО України за поданням Укрдержархіву визначено відповідальною за майбутню роботу національного комітету в рамках Національної комісії України у справах ЮНЕСКО під егідою Національного комітету IFAP або як його підкомітету.

Опрацьовані пропозиції-поправки, надіслані національними комісіями причетних країн до спільної номінації Національних комісій у справах ЮНЕСКО Естонії, Латвії, Литви, Польщі та України «Листи на бересті з ГУЛАГу (1940– 1965)». Укрдержархівом підтримані зміни, пропоновані МЗС України до найбільш проблемного абзацу проєкту відповіді на російське оскарження згаданого номінаційного дос'є, які були узгоджені в ході міжвідомчої відео-наради, яка відбулась 16.09.2024 у форматі Секретаріату Національної комісії України у справах ЮНЕСКО – Міністерство культури та стратегічних комунікацій – Експерти – Постійне представництво України при ЮНЕСКО.

Взято участь в опрацюванні проєктів документів та установчих зборах зі створення Національного комітету Блакитного Щита в Україні.

Отримано рішення Міжнародної ради архівів про звільнення Укрдержархіву від сплати щорічного членського внеску у 2024 році.

У липні 2024 року Міжнародна рада архівів презентувала на власному вебсайті спеціальний посібник з оцифрування архівної спадщини в умовах збройних конфліктів та надзвичайних ситуацій, підготовлений у співпраці з українськими регіональними прифронтовими архівами, робота над яким розпочалася за ініціативи та підтримки Державної архівної служби України, Міжнародної ради архівів, Міжнародного альянсу із захисту культурної спадщини в зонах конфлікту (ALIPH) наприкінці 2022 року.

20 листопада 2024 року Міжнародна архівна рада анонсувала початок другого проєкту з українськими архівами, спрямованого на їх підтримку та збереження безцінної документальної спадщини України за допомоги її оцифрування, який здійснюється у співпраці з Міжнародним альянсом із захисту спадщини в зонах конфлікту (ALIPH) та за підтримки Державного департаменту США.

Організовано участь державних архівів у святкуванні Міжнародного дня архівів (червень), оновлено інформацію про Укрдержархів на вебсайті Міжнародної ради архівів, подано піврічні звіти до МЗС України про стан виконання зобов'язань перед МРА.

До ЦДАГОУ на постійне зберігання передано один з найбільших за часів незалежності комплекс документів від української діаспори в США – унікальну колекцію документів Фундації імені Івана Багряного.

Новою формою співробітництва Укрдержархіву з архівними службами іноземних держав у поточному році стала взаємодія безпосередньо або через посередництво МЗС України та дипломатичних установ України за кордоном щодо отримання від них інформації про досвід роботи іноземних архівів за тим чи іншим напрямом для подальшого використання у роботі з адаптації діяльності державних архівів України до міжнародних стандартів у цій сфері. Так, за сприяння 18 архівів країн ЄС: Австрія, Бельгія, Болгарія, Греція, Данія, Естонія, Ірландія, Латвія, Литва, Нідерланди, Німеччина, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Хорватія, Чехія, Швеція, отримано відомості щодо цінової політики вартості копіювання архівних документів, які використано в дослідженні «Платні послуги національних архівів країн Європейського Союзу і потреба актуалізації тарифної політики в архівах України», опублікованому на шпальтах випуску 3 (340): липень-вересень науково-практичного журналу «Архіви України». На круглому столі на тему: «Україна – світовий лідер за темпами оцифрування архівів», що відбувся 25 вересня 2024 року в Укрінформі, було представлено результати опрацювання інформації, отриманої Укрдержархівом за посередництва МЗС України від архівних служб іноземних держав, яка дала можливість стверджувати, що у 2024 році українські архіви вийшли на топові позиції у світі за швидкістю оцифрування.

У 2024 році продовжено роботу у напрямку залучення міжнародної технічної допомоги з Міжнародним фондом порятунку культурної спадщини в зонах збройних конфліктів «ALIPH» та з Центром допомоги установам

культурної спадщини України «Ukraine Art Aid Center» щодо забезпечення державних архівів відповідним обладнанням та задоволення інших потреб за допомоги донорської підтримки.

Допомогу державним архівним установам також надавали Благодійний фонд «Польща допомагає Україні», Науково-технічне товариство «Німецько-Українське товариство економіки та науки» (м. Майнц, Німеччина), Instytut Pileckiego (Oddział w Berlinie), організація Global Empowerment Mission (GEM) у партнерстві з Howard G. Buffett Foundation (HGBF), неурядові громадські організації Kosciuszko Foundation та Foundation Folkowisko (Польща), німецька урядова організація Deutsch-Ukrainische Gesellschaft für Wirtschaft und Wissenschaft, інші.

Ще один напрямок співробітництва з іноземними партнерами – надання правової допомоги з отримання іноземними громадянами, особами без громадянства та громадянами України, які тимчасового перебувають за межами України, інформації соціально-правового характеру за документами українських державних архівів для захисту своїх законних прав та інтересів у компетентних органах іноземних держав. Продовжується взаємовигідне співробітництво з Посольством Держави Ізраїль в Україні у напрямку витребування документів соціально-правового характеру для громадян України та Держави Ізраїль. Цього року виконано 28 таких запити.

У 2024 році в Укрдержархіві засвідчено 2100 архівних документів поданих поштою та на особистому прийомі, з яких у рамках забезпечення роботи «фронт-офісу» з прийому, опрацювання та реєстрації в Електронному реєстрі апостилів Міністерства юстиції України архівних документів, зареєстровано в реєстрі 2060, видано з візуалізованим на папері апостилем – 2011. Документи в подальшому подаватимуться заявниками до компетентних органів іноземних держав для вирішення їхніх соціально-правових питань. Опрацьовано та надано відповіді на 312 звернень іноземних громадян. Організовано виконання 27 запитів іноземних громадян отриманих від Мін'юсту, 25 запитів від МЗС України.

Слід відзначити активність таких державних архівів щодо їхньої участі в міжнародних заходах та розширенні міжнародного співробітництва в архівній сфері з іноземними партнерами, залученні міжнародної спонсорської допомоги для підтримки їхньої діяльності: ЦДНТА України, ЦДІАЛ України, ЦДАМЛМ України, ЦДАЕА, ЦДАВО України, ЦДІАК України, державні архівів Закарпатської, Кіровоградської, Київської, Львівської, Одеської, Рівненської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької областей.

Проведена робота свідчить про розширення географії співробітництва Укрдержархіву з державними архівними службами іноземних держав, подальшу підтримку позиції України та державних архівів міжнародною архівною спільнотою, активізацію співробітництва з європейськими архівними групами: Європейським бюро національних архівів EBNA та Європейською групою архівів AEG, групою Архівний портал Європи (APEF), а також архівними службами та установами ЄС, розширення співробітництва з міжнародними донорами, завдяки якому впродовж 2024 року державними

архівними установами отримано допомогу у вигляді комп'ютерного обладнання, реставраційних матеріалів, в іншому вигляді.

У 2025 році міжнародна діяльність Державної архівної служби та архівних установ буде спрямована на реалізацію започаткованих у 2024 році планів та проєктів, серед яких пріоритетним є подальший розвиток та підтримка партнерського діалогу з іноземними партнерами та донорами з метою реалізації спільних довгострокових проєктів та залучення ресурсного потенціалу зовнішніх комунікацій для оптимізації спільних зусиль на продовження запровадження санкцій та інших обмежувальних заходів, спрямованих на припинення співробітництва з архівними установами російської федерації та республіки білорусь; залучення міжнародної гуманітарної допомоги та фінансових ресурсів донорської спільноти для підтримки діяльності державних архівних установ в умовах воєнного стану, у т. ч. на деокупованих територіях; посилення соціальної комунікації для поглиблення розуміння цінності архівних документів як культурного надбання й спільного суспільного блага України та формування європейської ідентичності.

10. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Загальний обсяг фінансування Укрдержархіву та установ, що належать до сфери його управління, в 2024 році становив 302628,7 тис. гривень, що на 16,3 % більше показника попереднього року.

Значний обсяг видатків, передбачених Укрдержархіву у державному бюджеті України на 2024 рік за програмою 3609000 «Державна архівна служба України», спрямовувався на забезпечення нагальних потреб установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву.

Протягом звітнього періоду Укрдержархівом виконувалося 3 бюджетні програми та за рахунок коштів загального і спеціального фондів державного бюджету забезпечувалося виконання основних напрямів діяльності, а саме:

– за програмою 3609010 «Керівництво та управління у сфері архівної справи» обсяг касових видатків становив 36 260,8 тис. гривень, з них: загальний фонд 35 910,2 тис. гривень, спеціальний фонд 350,6 тис. гривень (гуманітарна допомога 337,4 тис. гривень), що більше на 59,7 % минулого року;

– за програмою 3609020 «Прикладні розробки у сфері архівної справи та страхового фонду документації» обсяг касових видатків становив 9 209,2 тис. гривень, з них: загальний фонд 8 625,1 тис. гривень, спеціальний фонд 584,1 тис. гривень (благодійна допомога 140,5 тис. гривень, плата за послуги від основної діяльності 443,6 тис. гривень), що на 1% більше минулого року;

– за програмою 3609030 «Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації» обсяг касових видатків становив 248 662,6 тис. гривень, з них: загальний фонд 226 158,8 тис. гривень, спеціальний фонд 22 503,8 тис. гривень (благодійна допомога

6745,9 тис. гривень, плата за послуги від основної діяльності 15 058,1 тис. гривень, субвенція 699,8 тис. гривень), що на 12 % більше минулого року.

Аналіз витрат коштів загального фонду за бюджетними програмами

3609000 «Державна архівна служба України» за 2023-2024 роки

тис. гривень

№ з/п	КПКВК	Затверджено 2023 р.	Касові витрати 2023 р.	Затверджено 2024 р.	Касові витрати 2024 р.	Зміни касових витрат 2024/2023 р.р.
1	3609010	22974,4	22701,6	36298,9	35910,2	158,2
2	3609020	8698,0	8666,0	8698,0	8625,1	99,5
3	3609030	191085,7	190703,7	226414	226159,0	118,6
Разом		222758,1	222071,3	271410,7	270694,1	121,9

Аналіз витрат коштів спеціального фонду за бюджетними програмами 3609000 «Державна архівна служба України» за 2023-2024 роки

тис. гривень

№ з/п	КПКВК	Затверджено 2023 р.	Касові витрати 2023 р.	Затверджено 2024 р.	Касові витрати 2024 р.	Отримано благодійної допомоги	Зміни касових витрат 2024/2023 р.р.
1	3609010	-	-	351,3	350,6	337,4	-
2	3609020	826,4	456,4	862,1	584,1	140,5	128,0
3	3609030	36642,6	31303,7	30004,6	22503,8	6745,9	71,9
Разом		37469,0	31760,1	31218,0	23438,5	7223,8	73,8

Динаміка показників загального фонду бюджету за 2023 – 2024 роки свідчить про збільшення обсягів фінансування й витрачання коштів Укрдержархіву та установ, що належать до сфери управління (збільшення обсягів витрат коштів становить 21,9 %). Освоєння коштів загального фонду в 2024 році становить 99,7 %.

Додатковим джерелом видатків центральних державних архівів та спеціальних установ СФД були кошти, отримані від надання платних послуг, отримання благодійної, гуманітарної допомоги, отримання субвенції. Витрати установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву за спеціальним фондом скоротилися в 2024 році на 26,2 % відносно попереднього року за рахунок зменшення надходжень благодійної допомоги та становлять 23 438,5 тис. гривень.

У 2024 році виконано планові завдання й забезпечено ефективно використання фінансових ресурсів Укрдержархіву та установ, що належать до сфери його управління, а саме:

- своєчасно подано на затвердження до Міністерства юстиції України бюджетну пропозицію 2025 – 2027 років, перевірено, опрацьовані дані,

сформовано в програмному забезпеченні АІС «ГРК ВЕБ» бюджетний запит на 2025 – 2027 роки по КПКВК 3609000 «Державна архівна служба України»;

- затверджено кошториси підвідомчим установам, що належать до сфери управління Укрдержархіву відповідно до лімітних довідок, сформовано та подано до Міністерства юстиції України паспорти бюджетних програм за КПКВК 3609010 «Керівництво та управління в сфері архівної справи», КПКВК 3609020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері архівної справи та установ страхового фонду документації», КПКВК 3609030 «Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації», у зв'язку з необхідною потребою, внесені зміни до них;

- подано звіти з виконання паспортів бюджетних програм, забезпечено затвердження штатних розписів в межах граничної чисельності Укрдержархіву та установам, що належать до сфери його управління, підготовлено та сформовано пропозиції щодо перерозподілу бюджетних коштів з метою раціонального та ефективного їх використання в межах головного розпорядника, проведено моніторинг потреби у коштах для сплати комунальних платежів протягом 2024 року, з метою уникнення кредиторської заборгованості;

- сформовано та подано до відповідних органів фінансову та бюджетну звітність, проведено консолідацію квартальної звітності установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву, дотримано законодавство в частині нарахування заробітної плати працівникам, надання допомоги з тимчасової втрати працездатності, нарахування щомісячних премій та інших заохочувальних і компенсаційних виплат, звітування про податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків-фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску;

- підготовлено проекти договорів та забезпечено дотримання та виконання господарських угод; забезпечено постійний моніторинг залишків коштів на розрахункових рахунках по загальному та спеціальному фондах державного бюджету та забезпечено ефективне їх використання з врахуванням чергових нагальних потреб, надано пропозицій головному розпорядникові коштів щодо їх перерозподілу в межах наявних кошторисних призначень, дотримано бюджетне законодавство при взятті зобов'язань, їх реєстрації в казначейській службі та здійснення платежів, забезпечено збереження майна та його ефективне використання, забезпечено контроль в частині функцій з управління об'єктами державної власності, розміщення та публікація інформації про використання публічних коштів Укрдержархіву на єдиному вебпорталі «С-data», подано щоквартально сформовані звіти в ПЗ «Юридичні особи» та направлено до Фонду державного майна України, підготовлено проекти наказів щодо передачі майна та цінностей в межах однієї бюджетної програми між центральними державними архівами, забезпечено супровід публічних закупівель на порталі «ПРОЗОРРО».

- організовано та проведено комплекс робіт пов'язаних із фінансовим та обліковим забезпеченням отримання генераторів електроенергії від АТ «Хмельницькобленерго»;

- участь у підготовці та опрацюванні проєкту наказу Міністерства юстиції України «Деякі питання надання платних послуг архівними установами» (видано наказ Міністерства юстиції України від 05.12.2024 № 3511/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.12.2024 за №1858/43203);

- забезпечено контроль в частині використання бюджетних асигнувань установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву, організовано проведення навчально-консультативної онлайн наради для головних бухгалтерів установ.

11. РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Забезпечення безперебійної та безпечної роботи персоналу апарату Укрдержархіву та організація стабільної роботи установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву, залишилось одним із основних завдань Укрдержархіву в умовах правового режиму воєнного стану.

З 1 січня 2024 року в Україні Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» запроваджено нову систему оплати праці державних службовців на основі класифікації посад. З метою переходу на нові умови оплати праці Укрдержархівом розроблений перелік першочергових заходів. Зокрема відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2023 року № 1109 «Про підготовку до запровадження умов оплати праці державних службовців на основі класифікації посад у 2024 році» та наказу Укрдержархіву від 25.10.2023 № 161-НОД «Про проведення класифікації посад державної служби» в Укрдержархіві та центральних державних архівах, що належать до сфери його управління, проведено класифікацію 284 посад державної служби (87 посад Укрдержархіву та 197 посад центральних державних архівів). За результатами класифікації посад в Укрдержархіві та центральних державних архівах з 01.01.2024 запроваджено нові умови оплати праці державних службовців. Водночас після прийняття рішення Урядом щодо скорочення чисельності державних службовців загалом по країні та зокрема Укрдержархіву на майже 27 відсотків від граничної чисельності (постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2023 року № 1410 «Деякі питання скорочення чисельності працівників органів виконавчої влади») в Укрдержархіві оптимізовано структуру та проведено повторну класифікацію 68 посад державної служби (наказ Укрдержархіву від 15.02.2024 № 34-НОД «Про проведення повторної класифікації посад державної служби Укрдержархіву»). За результатами повторної класифікації встановлено такі сім'ї посад:

Сім'я посад	Кількість посад категорії «А»	Кількість посад категорії «Б»	Кількість посад категорії «В»	Всього
1. Адміністративне керівництво	3			3
2. Адміністрування та надання публічних послуг		1	3	4
4. Бухгалтерія		1	3	4
5. Внутрішній аудит		1	1	2
7. Державний нагляд і контроль		1	2	3
8. Діловодство, канцелярія та архів		1	2	3
9. Забезпечення реалізації (координації реалізації) державної політики		9	15	24
12. Інформаційна безпека та кіберзахист		1	2	3
13. Комунікація та інформаційне забезпечення		1	2	3
15. Міжнародне співробітництво			2	2
16. Оборонна робота, мобілізаційна підготовка і мобілізація			1	1
18. Організація засідань			1	1
19. Правове забезпечення		1	2	3
21. Режимно-секретна діяльність		1	2	3
23. Управління інформаційно-комунікаційними системами			2	2
24. Управління персоналом		1	3	4
26. Управління фінансами		1	2	3
Разом				68

В Укрдержархіві до категорії «А» (вищий корпус державної служби) віднесено 3 посади, зокрема посада Голови та 2 його заступників.

До категорії «Б» віднесено 20 посад керівників структурних підрозділів та їх заступників.

До категорії «В» посади спеціалістів в кількості 45 штатних одиниць.

Категорія посади	Штатна чисельність	Фактична чисельність
«А»	3	3
«Б»	20	16
«В»	45	42

Наразі діяльність Укрдержархіву забезпечують керівництво та 11 самостійних структурних підрозділів: 3 управління (архівної справи; страхового фонду документації; організаційного розвитку, аналітичної роботи та персоналу), три відділи (комунікацій і стратегічного партнерства; цифрового розвитку та інформаційних технологій; планово-економічної роботи, фінансового забезпечення, бухгалтерського обліку та звітності), п'ять

секторів (науково-методичного забезпечення; діловодства та контролю; режимно-секретної роботи; правового забезпечення; внутрішнього аудиту).

15 квітня 2024 року введено нову оптимізовану структуру та штатний розпис на 2024 рік (наказ Укрдержархіву від 15 квітня 2024 року № 75-НОД «Про введення в дію структури Державної архівної служби України та штатного розпису на 2024 рік»), розроблені нові положення про структурні підрозділи та посадові інструкції, здійснено заходи щодо призначення (переведення) працівників Укрдержархіву на посади державної служби Укрдержархіву.

Запровадження нових умов оплати праці має, як позитивні так і негативні наслідки. Зокрема для 40 відсотків посад в Укрдержархіві, які грейдовані за 9 сім'єю значно збільшився рівень заробітної плати. Водночас оплата праці керівників служби управління персоналом, РСС, бухгалтерської служби на рівні оплати головних спеціалістів підрозділів, що реалізують політику у відповідній галузі, а спеціалісти цих служб в середньому мають на 20-30 відсотків менші оклади в порівнянні з підрозділами грейдованими за 9 сім'єю, що практично унеможливує укомплектування зазначених посад, або збільшує навантаження на працюючих спеціалістів у зв'язку з наявними вакансіями цього напрямку роботи.

Особливістю умов оплати праці в Укрдержархіві є те, що управління страхового фонду документації, працівники управління здійснюють свої повноваження на території можливих бойових дій в м. Харків, оплата праці працівників управління здійснюється відповідно до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2023 року № 391 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів та органів місцевого самоврядування під час воєнного стану», тобто з коефіцієнтом окладів 1,5.

З метою якісного виконання завдань покладених на Державну архівну службу України щодо реалізації державної політики у сфері архівної справи, діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації в умовах воєнного стану протягом 2024 року Укрдержархівом особлива увага приділялась вирішенню питань щодо укомплектування вакантних посад апарату Укрдержархіву. У 2024 році здійснено заходи спрямовані на пошук вмотивованих, активних та ініціативних працівників. У звітному році призначено 35 осіб на посади державної служби апарату Укрдержархіву відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Це дало можливість укомплектувати апарат на 89% та омолодити кадровий склад, зокрема частка молоді від фактичної чисельності становить 16%.

З 01 січня 2024 року здійснено заходи щодо проведення спеціальних перевірок відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» стосовно 9 осіб та перевірок, передбачених Законом України «Про очищення влади», стосовно 24 осіб, які претендують/призначені на відповідні посади.

З метою організації ефективної роботи апарату Державної архівної служби України, автоматизації (оптимізації) та цифровізації процесів, пов'язаних із виконанням функцій з питань управління персоналом та

нарахування заробітної плати у 2024 році в Укрдержархіві забезпечено функціонування та використання інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах (HRMIS).

З метою забезпечення підвищення рівня професійної компетентності державних службовців Укрдержархіву: узагальнено потреби професійного розвитку державних службовців Укрдержархіву відповідно до індивідуальних програм підвищення рівня професійної компетентності, складених за результатами оцінювання службової діяльності;

складено план професійного навчання державних службовців Укрдержархіву;

проведено моніторинг програм підвищення кваліфікації, які пропонуються суб'єктами надання освітніх послуг у сфері професійного навчання відповідно до індивідуальних потреб державних службовців Укрдержархіву;

здійснено облік кредитів ЄКТС за результатами професійного навчання державних службовців Укрдержархіву.

Протягом звітного періоду підвищили рівень професійної компетентності 98% державних службовців Укрдержархіву, з них 77 % набрали 1 і більше кредитів ЄКТС відповідно до індивідуальних програм.

Крім того організовано проведення професійного навчання не менше 60 відсотків працівників апарату Укрдержархіву з питань адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС) та з питань євроатлантичної інтеграції (17 осіб – 35%), кібербезпеки/кіберзахисту (34 особи – 71%), підвищення рівня володіння англійською мовою (7 осіб – 15%), застосування міжнародного досвіду вирішення конфліктів та норм міжнародного гуманітарного права (43 особи – 90%).

З метою вдосконалення організації роботи з документами і підвищення фахового рівня працівників, які відповідають за діловодство в структурних підрозділах Укрдержархіву, управлінням цифрової трансформації спільно з сектором діловодства та контролю 17 квітня 2024 року проведено практичне заняття щодо ведення діловодства в системі електронного документообігу «АСКОД».

09 жовтня 2024 року організовано та проведено спільно з ГО «Фонд підтримки фундаментальних досліджень» тренінг «Захист архівів у Міжнародному гуманітарному праві». Учасники заходу – працівники архівних установ (25 осіб), Укрдержархіву (14 осіб), Міністерства юстиції України (1 особа) пройшли навчання за такими тематичними блоками: основні положення міжнародного гуманітарного права; захист архівів у міжнародному гуманітарному праві; відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.

Здійснено заходи щодо відзначення:

Почесною грамотою Кабінету Міністрів України – 1 працівника;

Подякою Голови Державної архівної служби України – 103 працівників Укрдержархіву та архівних установ з нагоди відзначення професійних свят –

Дня державної служби та Дня працівників архівних установ, державного свята – Дня Незалежності України, та з нагоди ювілеїв;

Грамотою голови Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації – 3 працівників Укрдержархіву та архівних установ.

З метою забезпечення ефективної роботи установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву вживаються заходи щодо надання організаційно-методичної допомоги керівникам центральних державних архівів та установ, координується робота щодо утворення, реорганізації, ліквідації установ, розробки структури установ, положень (статутів) про центральні державні архіви та центральні державні архівні установи, науково-дослідні установи та спеціальні установи страхового фонду документації, що належать до сфери управління Укрдержархіву.

Штатна чисельність працівників центральних державних архівних установ, науково-дослідних установ, спеціальних установ СФД становить 946 одиниць, серед яких державних службовців – 197.

Фактична чисельність працюючих станом на 31.12.2024 становить 751 особу. Укомплектованість кадрами – 79,4%.

Щодо забезпечення збалансованого представництва жіночої та чоловічої статі, то в установах, що належать до сфери управління Укрдержархіву працює 223 (29,6%) чоловіків та 528 (70,4%) жінок.

Найчисельнішою залишається вікова група від 36 до 60 років – 422 особи (56,2%) загальної кількості працюючих. У віковій структурі кількість молоді до 35 років становить 73 особи (9,7%), кількість осіб, вік яких 60 років і більше – 256 особи (34,1 %).

Вищу освіту мають 456 (60,7%) особи. З них:

83 працівника мають історичну освіту;

45 працівників мають освіту з архівної справи;

328 працівників мають вищу освіту за іншими напрямками;

Науковий ступінь мають 24 особи.

Почесне звання мають 4 особи.

В умовах повномасштабної агресії російської федерації проти України в Державній архівній службі України особлива увага приділялась питанням ведення військового обліку, а також бронюванню військовозобов'язаних Укрдержархіву та установ, що належать до сфери його управління.

Заходи із ведення військового облік в Укрдержархіві проводились відповідно до вимог законів України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про оборону України», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1487, Порядку бронювання військовозобов'язаних за списком військовозобов'язаних під час дії воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 76.

В Укрдержархіві станом на 01 січня 2025 року працює 15 працівників, які перебувають на військовому обліку. Стан військового обліку повною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів.

Протягом 2024 року здійснено перевірки стану військового обліку у 3 центральних державних архівах (ЦДАГОУ, ЦДАМЛМ України, ЦДАЕА). За результатами перевірок не виявлено військовозобов'язаних, які б не перебували на військовому обліку, стан військового обліку в цілому відповідає вимогам нормативно-правових актів. Виявлені недоліки носять виключно технічний характер та усунуті під час цих перевірок.

Відповідно до Порядку та критеріїв визначення підприємств, установ і організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 76, шість установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву, визначені критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період.

Також забезпечено реалізацію заходів для включення військовозобов'язаних та призовників до відповідної системи автоматизованого обліку «Резерв+».

В 2024 році проводились контрольні заходи щодо дотримання законодавства про працю та стану управління персоналом у підпорядкованих установах.

12. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, РОБОТА З ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ

Організація роботи з питань недопущення та профілактики корупційних правопорушень здійснюється відповідно до вимог законів України «Про державну службу», «Про запобігання корупції» та інших нормативно-правових актів.

З метою здійснення роботи з запобігання та виявлення корупції в Укрдержархіві визначено уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції шляхом покладення на одного з державних службовців Укрдержархіву функцій уповноваженої особи.

Здійснюючи діяльність з питань запобігання і виявлення корупції протягом звітного періоду вжито наступні заходи:

з метою належного забезпечення умов для подання повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення, учинені працівниками Укрдержархіву, здійснено реєстрацію Державної архівної служби України на Єдиному порталі повідомлень викривачів та щоденну перевірку цього порталу та спеціальної електронної пошти на наявність нових повідомлень;

підготовлено й передано Національному агентству з питань запобігання корупції пакети документів для реєстрації 18 установ, які належать до сфери управління Укрдержархіву, на Єдиному порталі повідомлень викривачів,

протягом року також було подано інформацію про внесення змін про керівників юридичних осіб;

забезпечено реєстрацію уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву, на Порталі доброчесності, надано консультативну й методичну допомогу при поданні ними звітної інформації про свою діяльність;

підготовлено й подано засобами Порталу доброчесності звітну інформацію про діяльність уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції Укрдержархіву за 2023 рік;

підготовлено звіт з виконання антикорупційної програми за перше півріччя 2024 року та відправлено до Національного агентства з питань запобігання корупції засобами Порталу доброчесності;

у зв'язку з унесенням змін до законодавства з питань декларування стосовно відновлення подання декларацій під час дії правового режиму воєнного стану доведено до відома суб'єктів декларування, які скористалися правом на відстрочення подання декларацій, інформацію про строки їх подання та здійснено контроль за їх поданням;

здійснено інформування суб'єктів декларування про необхідність вчасного подання щорічних декларацій за 2024 рік, надано їм консультативну допомогу при заповненні таких декларацій, здійснено контроль за їх поданням, за результатом якого виявлено, що всі суб'єкти декларування Укрдержархіву вчасно виконали цей обов'язок;

підготовлено й подано до Національного агентства матеріали для вилучення однієї декларації працівників установи, що належить до сфери управління Укрдержархіву, з відкритого доступу;

надано консультативну допомогу установам, що належать до сфери управління Укрдержархіву, з питань права на вилучення декларацій з відкритого доступу;

для працівників Укрдержархіву проведено навчання й перевірки знань антикорупційного законодавства шляхом тестування;

забезпечено умови для повідомлення працівниками Укрдержархіву про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції», крім Єдиного порталу повідомлень викривачів, через офіційний вебсайт Укрдержархіву, а також засобами електронного зв'язку шляхом направлення повідомлення на спеціальну електронну пошту, повідомлення по телефону.

За поданням Офісу Генерального прокурора проведено одне службове розслідування з метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню пов'язаного з корупцією правопорушення, вчиненого директором установи, що належить до сфери управління Укрдержархіву.

Повідомлень щодо можливого вчинення працівниками Укрдержархіву корупційних чи пов'язаних із корупцією правопорушень у 2024 році не надходило. Надійшло одне звернення із заголовком «Повідомлення про корупцію», у якому йшлося про протиправну, на думку заявника, відмову у видачі архівної довідки трудовим архівом, у зв'язку з чим за результатом

попереднього розгляду заявнику було повідомлено про те, що його звернення буде розглянуто в порядку та строки, передбачені Законом України «Про звернення громадян».

13. РОБОТА КОЛЕГІАЛЬНИХ І ДОРАДЧИХ ОРГАНІВ

Найважливіші напрями діяльності галузі обговорюються та погоджуються на засіданнях колегії й інших дорадчих органів при Державній архівній службі України.

Протягом 2024 року відбулося:

2 засідання колегії;

5 засідань Центральної експертно-перевірної комісії;

7 засідань Нормативно-методичної комісії;

3 засідання Науково-технічної ради;

2 засідання Науково-видавничої ради;

1 засідання громадської ради;

3 засідання Центральної комісії Державної архівної служби з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду.

На засіданнях колегії Укрдержархіву розглянуто 8 питань: про стан публічного моніторингу якості надання послуг у сфері архівної справи; про підсумки комплексної перевірки Північного регіонального центру страхового фонду документації; про стан правової роботи в Державній архівній службі України та установах, що належать до сфери управління Укрдержархіву; про стан впровадження електронного документообігу та електронного архівування в Укрдержархіві та установах, що належать до сфери управління Укрдержархіву; про стан та перспективи міжнародного співробітництва в архівній сфері; про результати планової комплексної перевірки Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ; про стан роботи з персоналом; про стан виконання рішень колегії Укрдержархіву за 2023 рік.

Центральною експертно-перевірною комісією Укрдержархіву було розглянуто 18 питань, опрацьовано та схвалено:

Перелік документів, що створюються під час діяльності Бюро економічної безпеки України, територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України із зазначенням строків їх зберігання;

Перелік документів, що створюються під час діяльності Управління державної охорони України, із зазначенням строків зберігання документів;

Зміни до Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб, із зазначенням строків зберігання документів, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 12 квітня 2012 року № 578/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 квітня 2012 року за № 571/20884;

Зміни до Переліку видів документів, що створюються під час діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України, із зазначенням строків їх

зберігання, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 08 лютого 2024 року № 365/5;

Зміни до Типової номенклатури справ державної нотаріальної контори та приватного нотаріуса;

Список юридичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду, які передають документи до архіву (список джерел комплектування архіву) галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті.

Погоджено:

Примірну номенклатуру справ приватного виконавця;

Зміни до Примірної номенклатури справ сільської (селищної) ради територіальної громади;

Анотований перелік унікальних документів Національного архівного фонду Центрального державного історичного архіву України, м. Львів;

Анотований перелік унікальних документів Національного архівного фонду Державного архіву Чернівецької області;

Акт про вилучення документів з Національного архівного фонду Управління Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України в Полтавській області;

Акти про вилучення документів з Національного архівного фонду Державного архіву Рівненської області;

Акт про вилучення документів з Національного архівного фонду Державного архіву Миколаївської області;

Список архівних фондів, які планується передати від архівного відділу № 1 Коломийської районної державної адміністрації до відділу «Трудовий архів» Городенківської міської ради;

Список архівних фондів та фондів, з яких вилучаються окремі справи, які підлягають передаванню від Галузевого державного архіву Міністерства оборони України до Галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті;

Список архівних фондів, які підлягають передаванню від Галузевого державного архіву Державної прикордонної служби України до галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті.

Протягом звітного періоду проведено сім засідань Нормативно-методичної комісії Укрдержархіву, на яких було розглянуто 20 питань.

Рішеннями Нормативно-методичної комісії Укрдержархіву схвалено проекти:

Методики оцінювання якості надання архівних послуг (сервісів);

методичних рекомендацій «Доступність публічних послуг державних архівних установ та установ страхового фонду документації з урахуванням потреб маломобільних груп населення, включаючи осіб з різним рівнем комунікаційних можливостей», «Робота архівних установ в умовах дії особливих правових режимів», «Ініціативне документування подій широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України»;

постанови Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Галузевий державний архів Національного банку України»;

Тематики наукових робіт у сфері архівної справи на 2025 – 2029 роки та Тематичного плану замовлення на виконання наукових робіт у сфері архівної справи на 2025 рік;

наказу Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення про Галузевий державний архів Державної прикордонної служби України»;

наказів Міністерства юстиції України «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України щодо удосконалення доступу та користування документами Національного архівного фонду», «Деякі питання надання платних послуг архівними установами», Міністерства юстиції України «Про внесення змін до Типового положення про комісію з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду», «Про внесення змін до Положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду», «Про затвердження Змін до наказу Міністерства юстиції України від 11 листопада 2014 року № 1886/5», «Про внесення змін до Положення про Конкурс наукових праць, науково-методичних розробок та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії», «Про внесення змін до Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності Державної архівної служби України у сфері архівної справи та страхового фонду документації»;

наказу Укрдержархіву «Про внесення змін до Положення про Нормативно-методичну комісію Державної архівної служби України», а також встановлено переможців Конкурсу наукових праць, науково-методичних розробок та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії.

Проведено 3 засідання Науково-технічної ради Укрдержархіву, на яких розглянуто 4 питання, що стосуються удосконалення технологічних процесів виготовлення та зберігання документів СФД, впровадження нормативних документів системи СФД, організації наукової діяльності. Рішення з цих питань направлено для виконання до відповідних установ СФД.

Відбулося 2 засідання науково-видавничої ради Укрдержархіву, на яких розглянуто:

довідкове видання Центрального державного аудіовізуального архіву «Мистецтво ХХ–ХХІ ст. у фонодокументах. Т. 2. Музичне театральне мистецтво»: анотований каталог»;

довідкове видання «Державний архів Київської області. Анотований реєстр описів. Т. 2. Ч. 4. Фонди періоду після 1917 року («нових актів»)», підготовлене Державним архівом Київської області;

проект Плану науково-публікаційної діяльності державних архівних установ на 2024 рік;

проект Плану виставкової діяльності Державної архівної служби України та державних архівів на 2024 рік;

питання підготовки матеріалів до науково-практичного журналу «Архіви України» у 2024 році;

доопрацьоване видання «Державний архів Івано-Франківської області: Путівник. – Т. 2: Фонди періоду після 1939 року (нових актів)».

14 серпня 2024 року на засіданні громадської ради при Укрдержархіві розглянуто стан публічного моніторингу якості надання послуг у сфері архівної справи та обговорено проєкт наказу Міністерства юстиції України «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України щодо удосконалення доступу та користування документами Національного архівного фонду».

На засіданнях Центральної комісії Державної архівної служби України з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду розглянуто питання щодо розгляду та погодження:

Списків фондів органів, установ, організацій, структур та формувань окупаційної адміністрації нацистської Німеччини та її держав союзниць, що діяли на території України в роки Другої світової війни, до яких застосовується літерний індекс «Н», що зберігаються в державних архівах Дніпропетровської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Тернопільської, Чернігівської областей;

Списки фондів органів, установ, організацій, структур та формувань, що діяли на території України, за кордоном (в екзилі) та боролись за незалежність України у ХХ столітті, до яких застосовується літерний індекс «У», що зберігаються в державних архівах Івано-Франківської, Київської областей;

Списки фондів органів, установ, організацій, структур та формувань окупаційної адміністрації нацистської Німеччини та її держав союзниць, що діяли на території України в роки Другої світової війни, до яких застосовується літерний індекс «Н», що зберігаються в державних архівах Волинської, Житомирської, Миколаївської, Чернівецької областей;

Список фондів органів, установ, організацій, структур та формувань, що діяли на території Миколаївської області та боролись за незалежність України у ХХ столітті, до яких застосовується літерний індекс «У», що зберігаються в Державному архіві Миколаївської області.

Також рішенням засідання Комісії 27.08.2024 було надано дозвіл Центральному державному аудіовізуальному та електронному архіву на зняття з обліку кінодокументів у кількості 3 (три) од. зб. / 3 (три) од. обл. як таких, причини відсутності яких документально підтверджено, та кінодокументів у кількості 12 (дванадцять) од. зб. / 9 (дев'ять) од. обл. як таких, шляхи розшуку яких вичерпано.

На засіданні 12.12.2024 були розглянуті питання про стан виконання у 2023 році державними архівами плану заходів Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2020 – 2024 роки, затвердженої наказом Укрдержархіву від 13.11.2019 № 103, та інформація про фізичний стан документів Національного архівного фонду за матеріалами звітів державних архівів за

2023 рік у межах Програми, схвалено проєкт Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2025 – 2029 роки.

Також було погоджено Списки фондів органів, установ, організацій, структур та формувань окупаційної адміністрації нацистської Німеччини та її держав союзниць, що діяли на території України в роки Другої світової війни, до яких застосовується літерний індекс «Н», що зберігаються в Центральному державному історичному архіві, м. Львів, державних архівах Київської, Кіровоградської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Харківської та Хмельницької областей; Списки фондів органів, установ, організацій, структур та формувань, що діяли на території України, за кордоном (в екзилі) та боролись за незалежність України у ХХ столітті, до яких застосовується літерний індекс «У», що зберігаються в Центральному державному історичному архіві, м. Львів, державних архівах Одеської, Тернопільської областей; Список фондів комуністичних партійних органів, установ, організацій 1917–1991 років, до яких застосовується літерний індекс «П», що зберігаються в Центральному державному історичному архіві, м. Львів.

14. СТАН ВИКОНАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ГРОМАДЯН НА ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРДЕРЖАРХІВУ

Державною архівною службою України протягом 2024 року здійснено розгляд звернень громадян та реалізовувались заходи, спрямовані на поліпшення роботи із зверненнями, запитами відповідно до Указу Президента України від 07.02.2008 № 109 «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування».

У звітному періоді на адресу Укрдержархіву надійшло 1361 звернення громадян, з них засобами поштового зв'язку – 84, електронною поштою – 1005, через органи влади – 62, від урядового контактного центру – 189 та через «гарячу лінію Державної архівної служби України» – 1 звернення.

Основна тематика звернень: підтвердження трудового стажу та розміру заробітної плати; підтвердження фактів народження, одруження, смерті на основі документів ДРАЦС та метричних книг; підтвердження виділення земельних ділянок; участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; отримання архівних довідок щодо проживання на окупованій території, навчання тощо.

За видами звернень: заяви – 1286, скарги – 61, пропозиції – 10. Всі скарги стосувалися роботи обласних державних архівів.

Всі звернення розглянуті у законодавчо встановлені строки. Порушень термінів розгляду не допущено.

За результатами розгляду 952 звернення надіслано за належністю відповідно до ст.7 Закону України "Про звернення громадян", 397 заявникам надано роз'яснення та 7 звернень вирішено позитивно.

На офіційному вебсайті Укрдержархіву (<http://www.archives.gov.ua>) у розділі «Громадянам» розміщено рубрики «Запити до архівних установ», «Особистий прийом», «Публічна інформація», «Платні послуги архівних установ», «Електронне звернення», «Консультації з громадськістю». Діють та систематично оновлюються рубрики «Унікальні документи Національного архівного фонду» та «Український мартиролог», «Міжархівний пошуковий портал» для пошуку та використання документів. Для ефективної комунікації з громадянами, надання відповідей на актуальні питання користувачів забезпечено постійне оновлення рубрики «Питання-відповідь».

15. ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ АРХІВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ НА 2025 РІК

Пріоритети діяльності Державної архівної служби України спрямовані на формування історичної пам'яті, збереження та захист культурної спадщини, забезпечення доступу кожному до архівної інформації.

Пріоритетним під час триваючої збройної агресії російської федерації проти України є також формування, надійне зберігання та забезпечення потреб користувачів страхового фонду документації, які працюють у сферах національної безпеки, оборони та економіки.

Пріоритетні завдання у 2025 році виконуватимуться у межах такого бачення, місії та принципів.

Бачення

Державна архівна служба України – відкритий та спрямований на взаємодію і партнерство центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері архівної справи та діловодства, а також у сфері створення та ефективного функціонування державної системи страхового фонду документації, має довіру архівної спільноти та українського суспільства в цілому.

Місія

Реалізація державної політики у сферах архівної справи та страхового фонду документації, створення умов загальнодоступності архівних інформаційних ресурсів для забезпечення законних інтересів громадян та юридичних осіб, сталого розвитку соціально-економічного життя, національної безпеки та оборони України.

Цінності

- Відкритість і прозорість.
- Людиноцентризм.
- Патріотизм та відданість.
- Компетентність та самовдосконалення.
- Адаптивність та гнучкість.
- Інноваційність.
- Взаємодія та довіра.

Пріоритет 1.

Забезпечення формування та збереженості Національного архівного фонду як складової світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства під час триваючої збройної агресії російської федерації проти України

Суть підходу:

реалізація пріоритету передбачає удосконалення ведення діловодства, формування, забезпечення умов зберігання та доступу до документів Національного архівного фонду, посилення спроможності архівів відповідати викликам, реагувати на зміни та потреби суспільства під час триваючої збройної агресії російської федерації проти України.

Основні завдання:

удосконалення правового регулювання діяльності у веденні діловодства;

проведення експертизи цінності документів з метою якісного науково-технічного опрацювання документів, що подаються на розгляд експертно-перевірних комісій державних архівів; удосконалення або перероблення описів перед передаванням справ на постійне зберігання;

поповнення архівних фондів електронними інформаційними ресурсами, а також документами, створеними шляхом ініціативного документування подій воєнного часу та відбудовного періоду, зокрема через взаємодію з утворювачами таких колекцій;

моніторинг стану збереженості документів Національного архівного фонду, документів тривалого зберігання під час триваючої збройної агресії російської федерації проти України; проведення перевіряння наявності та стану документів Національного архівного фонду в архівних установах, місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах та організаціях усіх форм власності, зокрема на декупованих територіях;

сприяння державним архівним установам щодо організації евакуації документів із зон бойових дій та небезпечних районів;

контроль за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду;

спрямування зусиль на реставрацію та консервацію оригіналів документів Національного архівного фонду, вивчення та впровадження досвіду зарубіжних країн у зберіганні, консервації і реставрації оригіналів документів на всіх видах носіїв інформації;

оцифрування архівних інформаційних ресурсів, збільшення цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду, забезпечення доступу до нього;

перегляд видового складу і строків зберігання документів та інших інформаційних ресурсів щодо тривалості етапів їхнього життєвого циклу в джерелах комплектування;

здійснення моніторингу доступності послуг та якості їх надання архівними установами;

методичне забезпечення у сфері архівної справи та діловодства щодо питань, пов'язаних з удосконаленням описів справ постійного зберігання, роботою з науково-технічною документацією в архівних установах, використанням сучасної архівної термінології, забезпеченням збереженості цифрових аудіовізуальних документів, використанням уніфікованих форм організаційно-розпорядчих документів.

Очікувані результати:

ініційовано удосконалення правових норм ведення діловодства;

індикатор виконання: підготовлено 2 відповідні проекти нормативно-правових актів;

проведено експертизу цінності документів в юридичних особах – джерелах формування Національного архівного фонду;

індикатор виконання: експертно-перевірними комісіями державних архівів схвалено 500 тисяч одиниць зберігання та одиниць обліку документів Національного архівного фонду;

продовжено відбір і приймання архівами електронних інформаційних ресурсів та документів, пов'язаних із подіями воєнного часу

індикатор виконання: кількість електронних інформаційних ресурсів та документів, пов'язаних із подіями воєнного часу та відбудовного періоду, внесених до Національного архівного фонду, збільшено на 2 тисячі одиниць зберігання та одиниць обліку;

забезпечено вчасне реагування на виявлені проблеми зі збереженістю документів Національного архівного фонду, підвищено результативність управлінських рішень для виконання завдань в умовах реінтеграції територій, що були тимчасово окупованими

індикатор виконання: регулярно отримуються дані, що піддаються узагальненню й об'єктивному аналізу;

державні архіви забезпечено інформацією щодо алгоритму дій та місць евакуації документів Національного архівного фонду

індикатор виконання: документи Національного архівного фонду евакуйовано із зон бойових дій та небезпечних районів;

здійснено контроль за наявністю, фізичним станом і рухом документів Національного архівного фонду

індикатор виконання: кількість перевірених документів Національного архівного фонду збільшено на 900 000 одиниць зберігання; проведено

моніторинг фізичного стану документів Національного архівного фонду в державних архівах;

забезпечено збереження документів Національного архівного фонду шляхом реставрації, консервації, створення страхового фонду на документи Національного архівного фонду, зокрема, на унікальні документи Національного архівного фонду

індикатор виконання: кількість відреставрованих документів збільшено на 200 тисяч аркушів; проведено не менше 2 стажувань реставраторів державних архівів України з питань консерваційно-реставраційного та брошурувально-палітурного оброблення документів на базі Державного центру збереження документів Національного архівного фонду; страховий фонд на документи Національного архівного фонду збільшено на 1500 одиниць зберігання; опрацьовано та впроваджено досвід зарубіжних країн у зберіганні, консервації та реставрації оригіналів документів на всіх видах носіїв інформації;

забезпечено зростання обсягів оцифрованих документів Національного архівного фонду та цифрового фонду користування на документи Національного архівного фонду

індикатор виконання: державними архівними установами оцифровано 250 тисяч одиниць зберігання та одиниць обліку документів Національного архівного фонду, цифровий фонд користування на документи Національного архівного фонду збільшено на 200 тисяч одиниць зберігання та одиниць обліку, оцифровані документи та довідковий апарат до них розміщені на вебсайтах державних архівів;

проведено перегляд типових і галузевих переліків видів документів із нормативно встановленими строками їх зберігання

індикатор виконання: ініційовано зміни до нормативно-правових актів;

запроваджено механізм публічного моніторингу якості послуг (сервісів) архівних установ та проведено моніторинг доступності публічних послуг державних архівних установ у межах впровадження методичних рекомендацій «Доступність публічних послуг державних архівних установ та установ страхового фонду документації з урахуванням потреб маломобільних груп населення, включаючи осіб з різним рівнем комунікаційних можливостей», затверджених наказом Укрдержархіву від 05 квітня 2024 року № 66-НОД

індикатор виконання: оприлюднено результати публічного моніторингу якості послуг архівних установ на вебсайті Укрдержархіву; підготовлено звіт про результати моніторингу доступності публічних послуг державних архівних установ;

архівні установи у своїй практичній діяльності використовують актуальні наукові розробки

індикатор виконання: затверджено та впроваджено не менше трьох наукових та методичних розробок.

Пріоритет 2.

Відкритий та універсальний доступ до національної архівної спадщини, прозора й ефективна комунікація з партнерами та стейкхолдерами задля зміцнення соціальної згуртованості

Суть підходу:

формування єдиного інформаційного поля, орієнтованого на ключову аудиторію та її інтереси, розширення каналів комунікативної взаємодії, спрямованої на координацію зусиль з популяризації у громадянському суспільстві цінності архівних інформаційних ресурсів, забезпечення безперешкодного доступу до них та поглиблення партнерського співробітництва із максимально широкою аудиторією, як в Україні так і за кордоном.

Основні завдання:

подальше збільшення обсягів інформаційних ресурсів архівно-пошукового проєкту «Український мартиролог ХХ ст.» та розбудова «Міжархівного пошукового порталу»;

розширення державно-приватного партнерства у сфері оцифрування та створення фонду користування на документи генеалогічного характеру;

підтримка партнерського діалогу з іноземними партнерами та донорами з метою реалізації спільних довгострокових проєктів;

залучення ресурсного потенціалу зовнішніх комунікацій для оптимізації спільних зусиль, спрямованих на продовження запровадження санкцій та підтримку звернень української сторони до організаторів міжнародних архівних заходів з вимогою блокування/припинення співробітництва в архівній сфері з російською федерацією та республікою білорусь;

залучення міжнародної гуманітарної допомоги та фінансових ресурсів донорської спільноти для підтримки діяльності державних архівних установ під час триваючої збройної агресії російської федерації проти України, у т. ч. на деокупованих територіях;

посилення соціальної комунікації для поглиблення розуміння цінності архівних документів як культурного надбання й спільного суспільного блага України та формування європейської ідентичності.

Очікувані результати:

спрощено процедуру доступу до архівних інформаційних ресурсів
індикатор виконання: збільшено обсяг бази даних архівно-пошукового проєкту «Український мартиролог ХХ ст.» (не менше ніж на 1,5 %);

до інформаційно-пошукової системи «Міжархівний пошуковий портал» залучено не менше одного архіву, збільшено обсяг представлених у ній архівних документів не менше ніж на 1,5 млн копій;

поглиблено взаємовигідне співробітництво у сфері оцифрування та створення фонду користування на документи генеалогічного характеру

індикатор виконання: забезпечено виконання не менше двадцяти договорів про оцифрування документів Національного архівного фонду генеалогічного характеру;

поглиблено взаємовигідне та конструктивне співробітництво з міжнародними партнерами

індикатор виконання: проведено консультацій з іноземними партнерами та досягнуто домовленості щодо подальшої підтримки позиції України/звернень щодо блокування/припинення будь-якої комунікації та співробітництва з архівними установами російської федерації та республіки білорусь;

забезпечено обмін досвідом та стажування працівників архівів на базі іноземних архівних установ (не менше двох груп);

налагоджено діалог з міжнародними фінансовими донорами

індикатор виконання: отримано міжнародну гуманітарну допомогу та реалізовано грантові проекти (не менше двох);

досягнуто домовленостей щодо реалізації довгострокових проєктів;

забезпечено комплексне використання ресурсного потенціалу зовнішньої та внутрішньої комунікацій з метою формування сприятливого інформаційного середовища та позитивного іміджу Укрдержархіву й архівів, спростування фейків російської пропаганди про історичне минуле Української держави

індикатор виконання: збережено позитивну динаміку підписників на сторінках Укрдержархіву та державних архівів в соцмережах та інших доступних каналах комунікації (медіа);

забезпечено проведення спільно з архівами інформаційно-іміджевих заходів (не менше двох).

Пріоритет 3.

Забезпечення ефективного функціонування державної системи страхового фонду документації

Суть підходу:

стимулювання розвитку та підтримка потенціалу страхового фонду документації спрямовані на забезпечення надійного зберігання і задоволення потреб юридичних осіб – користувачів страхового фонду документації, які працюють у сферах національної безпеки, оборони та економіки.

Основні завдання:

удосконалення правового врегулювання діяльності у сфері забезпечення ефективного функціонування державної системи страхового фонду документації України;

реалізація Державної програми формування страхового фонду документації на продукцію оборонного і мобілізаційного призначення на 2005 –2028 роки, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 258-рє (зі змінами);

підвищення рівня функціональних можливостей Державного реєстру документів страхового фонду документації України;

оперативне забезпечення користувачів копіями документів страхового фонду.

Очікувані результати:

ініційовано зміни до законодавчої бази щодо створення страхового фонду документації на закінчені будівництвом (реконструкцією) об'єкти

індикатори виконання: надано пропозиції до 100% проєктів нормативно-правових актів у сфері містобудування, розроблених іншими суб'єктами законодавчої ініціативи, що надійшли на розгляд до Укрдержархіву;

проведено 2 заходи щодо популяризації створення страхового фонду документації на закінчені будівництвом (реконструкцією) об'єкти;

ініційовано створення пілотного проєкту з подання заяв та отримання забудовниками Актів закладення проєктної робочої документації до страхового фонду документації через Єдину державну електронну систему у сфері будівництва;

організовано виготовлення документів страхового фонду на вироби та об'єкти мобілізаційного та оборонного призначення

індикатор виконання: виготовлено та закладено на зберігання документи страхового фонду документації на вироби та об'єкти мобілізаційного та оборонного призначення у обсязі 55 тисяч аркушів формату А4;

врегульовано питання діяльності публічних реєстраторів та правоволодільців інформації Державного реєстру документів страхового фонду документації України

індикатор виконання: підготовлено 2 відповідні проєкти нормативно-правових актів;

проведено наповнення Державного реєстру документів страхового фонду документації України

індикатор виконання: не менше 800 наборів реєстрових даних об'єктів внесено до Державного реєстру документів страхового фонду документації України, розгорнутого на ресурсах інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр документів страхового фонду документації України»;

розширено перелік публічних послуг Укрдержархіву у Реєстрі адміністративних послуг на порталі «Дія»

індикатор виконання: збільшено кількість публічних послуг Укрдержархіву на 1 послугу;

забезпечено виконання встановленого Укрдержархіву мобілізаційного завдання;

індикатор виконання: виконано 100% завдань із забезпечення користувачів копіями документів страхового фонду документації.

Пріоритет 4.

Цифровізація архівної галузі та страхового фонду документації

Суть підходу:

створення інтерактивного цифрового архіву, що є зручним для користувачів і забезпечує тривале збереження інформації, подальша цифровізація публічних послуг. Ключовими принципами є: масштабованість, модульність, інтеграція з існуючими системами та високий рівень безпеки даних.

Основні завдання:

впровадження технологічних рішень для забезпечення сумісності цифрових архівів;

визначення оптимальних умов зберігання цифрових даних, планування міграції архівних даних;

інструментальне забезпечення анотування, коментування та спільної роботи над оприлюдненими цифровими архівними документами;

цифровізація публічних послуг у сфері страхового фонду документації.

Очікувані результати:

визначено та впроваджено вимоги щодо уніфікації процесів накопичення, обробки та збереження архівних електронних/цифрових/оцифрованих документів

індикатор виконання: розроблено та впроваджено в діяльність архівів типові вимоги щодо уніфікації процесів накопичення, обробки та збереження архівних електронних/цифрових/оцифрованих документів;

визначено оптимальні умови зберігання цифрових даних, механізм планування міграції архівних даних

індикатор виконання: розроблено типову Політику зберігання цифрових даних, щодо оцінки типів даних, оцінки ризиків, метрики доступності, оптимальних інструментів міграції тощо;

розроблено та запроваджено інструментальний механізм анотування, коментування та спільної роботи над оприлюдненими цифровими архівними документами

індикатор виконання: розроблено та впроваджено інструментарій, що підтримує різні типи анотацій, інтегрований з різними форматами первинних даних та надає можливість підвищити рівень задоволення потреб користувачів;

переведено з паперової в електронну форму оформлення та видачу Актів закладення технічної та проєктної робочої документації до страхового фонду документації

індикатор виконання: публічними реєстраторами Державного реєстру документів страхового фонду документації оформлено та видано в електронній формі не менше 80 Актів закладення технічної та проєктної робочої документації до страхового фонду документації.

Список скорочень

ГДА МЗС – Галузевий державний архів Міністерства закордонних справ України;

ГДА Міноборони – Галузевий державний архів Міністерства оборони України;

ГДА СБУ – Галузевий державний архів Служби безпеки України;

ГДА СЗРУ – Галузевий державний архів Служби зовнішньої розвідки України;

ГДА УІНП – Галузевий державний архів Українського інституту національної пам'яті;

ДЕКС ЦДАУ – Дирекція з експлуатації комплексу споруд центральних державних архівних установ України;

ДЦЗД НАФ – Державний центр збереження документів Національного архівного фонду;

ДП «УкрНДНЦ» – Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»;

ЕМ-електронний мікрофільм;

НДІ мікрографії – Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії;

НАФ – Національний архівний фонд;

СФД – страховий фонд документації;

Укрдержархів – Державна архівна служба України;

УкрІНТЕІ – Український інститут науково-технічної експертизи та інформації;

УНДІАСД – Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства;

ЦДАВО України – Центральний державний архів вищих органів влади та управління України;

ЦДАГОУ – Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки;

ЦДНТА України – Центральний державний науково-технічний архів України;

ЦДАЕА – Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів;

ЦДІАК України – Центральний державний історичний архів України, м. Київ;

ЦДІАЛ України – Центральний державний історичний архів України, м. Львів;

ЦДАМЛМ України – Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України;

ЦЕПК – Центральна експертно-перевірна комісія